

OPENBARE VERGADERING VAN 8 juni 2016

Voorzitter: de heer P.E.J. den Oudsten

Aanwezig: de dames K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), W. Paulusma (D66), F. Woudstra (D66) (*iets later*), M. van Duin (SP), L.R. van Gijlswijk (SP), K. Boogaard (PvdA), S.M. Brouwer (PvdA), P. Brouwer (GroenLinks), G. Chakor (GroenLinks), S.A. Koebrugge (VVD), A.M.J. Riemersma (Stadspartij), A.K. Kuik (CDA), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), M.E. Woldhuis (100% Groningen) en de heren B.N. Benjamins (D66), K.D.J. Castelein (D66), J.H. Luhoff (D66), C. Schimmel (D66), A.J. Wonink (D66), E. Zirkzee (D66), D. Brandenburg (SP), J.P. Dijk (SP), B. de Greef (SP), W.H. Koks (SP), M. van der Laan (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), D.J. van der Meide (PvdA), D.S. Ruddijs (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), M.D. Blom (VVD), J.R. Honkoop (VVD), A. Sijbolts (Stadspartij), M. Bolle (CDA), H.P. Ubbens (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), A.P.M. Banach (Student en Stad), R.J. Lammers (Student en Stad) en G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Afwezig m.k.: J.M. van Keulen (VVD)

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: de heer P. Teesink

Wethouders: de heren P.S. de Rook (D66), T. Schroor (D66), R. van der Schaaf (PvdA) en M.T. Gijsbertsen (GroenLinks)

1. Opening, mededelingen en vaststellen verslag

De VOORZITTER: De vergadering is geopend. Mevrouw Woudstra heeft aangegeven dat zij later komt. Overigens zijn er geen afmeldingen. Er ligt een agenda voor u, waarbij ik even uw aandacht wil vestigen op punt 7f. Dit punt gaat van de agenda en komt de volgende keer terug. Er moet nog een kleine wijziging gepleegd worden.

Van de zijde van het college is wethouder Van Keulen afwezig.

Dan is er nog een wijziging op de agenda en dat is dat 1-minuutinterventie 8b naar de hamerstukken gaat. Dit wordt onder 7o geagendeerd. Hebt u het allemaal nog een beetje op een rij? Dan gaan we naar agendapunt 3, de gemeenterekening.

1.a: Vaststelling verslag van de raad van 20 april 2016

2. Benoemingen (n.v.t.)

3. Gemeenterekening 2015 (raadsvoorstel 29 april 2016, 5674681)

De VOORZITTER: Ik geef u het woord in volgorde van partijgrootte. De fractievoorzitter van D66 krijgt het woord, de heer Luhoff. We gaan om half zeven eten en als we eerder dan half zeven klaar zijn met de rekening, dan stomen wij door met de andere agendapunten. Gaat uw gang.

De heer LUHOFF (D66): Tempo erin! Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, er zijn gemeenteraden waar de jaarrekening wordt behandeld samen met de voorjaarsnota of de perspectiefnota, zoals deze soms wordt genoemd en er zijn zelfs gemeenteraden waar de jaarrekening een conformstuk is. Maar wij besteden vandaag extra aandacht aan de jaarrekening, zoals we dat ook gewend zijn in deze raad. Het is goed om dat met elkaar te doen, ondanks dat het, net zoals in voorgaande jaren, lastig is wat nu precies de politieke punten zijn waar we het met elkaar over moeten hebben. Dat hebben we ook kunnen merken bij de verschillende commissievergaderingen van twee weken geleden. Maar deze rekening is op twee manieren toch ook wel bijzonder en dat is op de eerste plaats omdat het een jaarrekening is die volledig onder verantwoordelijkheid valt van dit college. Het is de eerste jaarrekening die dat doet. En het tweede is dat ook het moment waarop we hem nu behandelen, zo mooi halverwege onze raadsperiode, dat het ook een

mooi moment is om eens even terug te kijken op wat er de afgelopen periode is gebeurd. Natuurlijk gaan we over een maand verder praten over wat er de komende periode nog allemaal moet gaan gebeuren. Het is dus een mooi moment om stil te staan bij de uitvoering van het coalitieakkoord.

In het coalitieakkoord is geschreven en benoemd dat samenwerking het sleutelwoord is voor deze periode, want wij willen in gezamenlijkheid met bewoners en organisaties aan de slag met maatschappelijke vraagstukken. En als wij dan terugkijken op 2015, en deze jaarrekening lezen, dan mogen we een aantal heel mooie constateringingen doen. In 2015 hebben Stadgers bijvoorbeeld het initiatief genomen voor het organiseren van een eerste burgertop in Groningen, de G1000. Er zijn daar nieuwe ideeën ontstaan, die door bewoners zelf zijn ingebracht, maar ook verder worden gebracht. Bovendien heeft de G1000 laten zien dat ook bewoners die niet dagelijks actief zijn met de lokale politiek of het gemeentelijk beleid, kunnen worden bereikt. Het heeft ook velen geïnspireerd om op nieuwe manieren samen te gaan werken, ook in wijken en buurten. Daar zijn ook vele voorbeelden van: Golvend Lewenborg, het initiatievencafé in Zuid, de Sociale Long in Beijum, wijken voor jeugd, het zijn allemaal van die voorbeelden waarin bewoners op een nieuwe manier met elkaar aan ideeën werken voor deze stad.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, kan de heer Luhoff ook een aantal voorbeelden noemen waar dat toch niet zo goed gaat, zoals u nu voor doet komen?

De heer LUHOFF (D66): Nee, dat kan ik eigenlijk zo niet uit mijn hoofd. Nee, ik heb een heel mooi lijstje met allemaal positieve punten. Daar heb ik me op gefocust, nu. Maar u komt vast nog wel met eentje, dus ik ben benieuwd, mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nou, ik heb wel een hele lijst. Hoeveel zou u er willen? Noem bijvoorbeeld het onkruidteam in de Tuinwijk, dat al jarenlang bestaat. Een initiatief van bewoners. Het scheelt de gemeente heel veel geld als het gaat om beheer en onderhoud. Het krijgt geen gemeentelijke bijdrage meer, want stel je voor dat het in de toekomst een structurele subsidie wordt! Als wij zo omgaan met enthousiasme van bewoners in wijken en als dit college zo wil samenwerken met bewoners, dan zie ik het somber in.

De heer LUHOFF (D66): Misschien is het ook andersom. Heel veel bewonersinitiatieven betekent niet automatisch dat ze altijd kunnen rekenen op bijvoorbeeld de financiële steun van de gemeente. Dat moet ook helemaal niet. Wat we wel willen doen en wat we wel willen bereiken in deze periode, is dat het gesprek met bewoners wordt aangegaan door de gemeentelijke organisatie, door het college en dat er gekeken wordt hoe aan maatschappelijke vraagstukken kan worden gewerkt. Maar het betekent niet altijd dat een initiatief van bewoners altijd ook op financiële steun kan rekenen.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Oké, dan een voorbeeld zonder financiële steun.

De VOORZITTER: Hebt u het woord, mevrouw Van Gijlswijk?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Oh, sorry. U hebt helemaal gelijk, voorzitter.

De VOORZITTER: U wilt interrumpen. Gaat uw gang.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Als dat mag. En dan wil ik graag nog een voorbeeld noemen waarin het helemaal niet gaat om financiële steun. De plannen die uitgewerkt zijn door de wijkraad zelf in Paddepoel, als het gaat om de alternatieve plannen rondom de snelle fietsroute. Van de week las ik in de krant dat die organisaties de samenwerking met het college zo ongeveer hebben opgezegd. Dus ja, u kunt wel doen alsof het allemaal halleluja is, maar dan vraag ik mij af: komt u wel eens buiten het stadhuis?

De heer LUHOFF (D66): Ik kom zeker buiten het stadhuis. In dit geval heb ik het ook kunnen vernemen uit de krant van het afgelopen weekend, als het gaat om dit specifieke geval uit Paddepoel. Ik vind dat dit de moeite waard is. Ik vind het onze taak als volksvertegenwoordigers om daarover ook met het college

in gesprek te gaan en met de bewoners zelf. Wat is hier nu precies aan de hand en hoe werkt het nu precies? Ik vind dat we op dit moment te weinig informatie hebben om te beoordelen: “Het is niks en het wordt niks”, nee, laten we nu eerst die vraag stellen en het gesprek met elkaar aangaan. Binnenkort spreken we natuurlijk met het college weer over het fietspad, maar ook over de moskee in Selwerd. En dat is ook het moment waarop we dat debat en dat gesprek met elkaar moeten aangaan. Maar op dit moment, met het interview met een bewoner uit Paddepoel in de krant, vind ik onvoldoende aanleiding om al tot een oordeel te komen.

Voorzitter, ik ga verder. In 2015 heeft ook het Let's Gro-festival een permanente positie weten te krijgen op de Groningse evenementenkalender, hebben ondernemers zich verenigd met een nieuw digitaal portal 'Founded in Groningen' en er is in 2015 ook heel hard gewerkt met bewoners en ondernemers aan bijvoorbeeld de nieuwe en gedragen binnenstadsvisie. Ook heeft de gemeente samen met sportclubs gewerkt aan een breed gedragen sportnota. In 2015 zijn ook verschillende veranderlabs en innovatieateliers georganiseerd, waaruit weer goede nieuwe ideeën voortgekomen. Er is ook een pilot gestart, 'Succes for all', om samen met de onderwijsinstellingen taalachterstanden weg te werken. Kortom, in 2015 is de beweging ingezet om op een andere manier beleid vorm te geven en uit te voeren. Het was en is nog steeds natuurlijk lang niet altijd even makkelijk. Onlangs zijn er ook filmpjes gepresenteerd over die veranderlabs, vanuit de gemeentelijke organisatie. Volgende week hebben we ook een evaluatie over die veranderlabs op de agenda staan. Het is niet heel makkelijk om een nieuwe vorm, een nieuwe werkwijze te ontdekken, maar ook om die in de organisatie structureel te maken.

Maar 2015 was ook bij lange na geen gemakkelijk jaar voor de gemeente, met drie decentralisaties in uitvoering en met die nieuwe manieren van werken, gebiedsgericht en integraal. Met een organisatie die vooral in ontwikkeling is en ook nog eens met een forse bezuinigingstaakstelling. De gemeente, het college, maar bovenal het ambtelijk apparaat verdienen een ontzettend groot compliment, want ondanks deze uitdagingen zijn er heel stevige stappen gezet. De decentralisaties zijn een feit en het gebiedsgericht werken krijg steeds verder vorm. Daarnaast wordt er ook hard gewerkt aan de voorbereiding van grote ruimtelijke projecten, zoals de Zuidelijke Ringweg en het stationsgebied en aan nieuwe ideeën om het sociaal beleid van deze gemeente vorm te geven. We mogen ook terugkijken op een aantal heel mooie en belangrijke economische en maatschappelijke ontwikkelingen in de stad. Zo groeide de werkgelegenheid in het afgelopen jaar, scoorden diverse Groningse ondernemers heel hoog op internationale en innovatieve ranglijsten. We zagen een verder herstel van de woningmarkt en een daling van het aantal vroegtijdige schoolverlaters. En de stad is ook veiliger geworden. Deze rekening laat dus ook zien dat de gemeente de grote opgaven financieel gezond heeft weten af te sluiten, met een positief resultaat. Ondanks dat deze afwijkingen op wat we van tevoren met elkaar hadden bedacht in de begroting nog niet zo heel groot zijn, relatief gezien, zeker in vergelijking met de afgelopen jaren, kan die voorspelbaarheid van de rekening nog wel verbeterd worden.

Voorzitter, ik rond af. Wij steunen de voorstellen van het college met betrekking tot de bestemmingen van het resultaat en laten de 80.000 euro die nog over is wel even met rust. Terecht stelt het college voor om van het resultaat 5,4 miljoen euro te reserveren voor het weerstandsvermogen. Want ondanks het positieve resultaat blijft een stad als Groningen, die bruist en vol in beweging is, scherp aan de wind zeilen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Van Gijlswijk, SP.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, sommigen vinden de gemeentelijke financiën wat saaie en taaie kost. Voor mij geldt: dit jaar is het de zestiende keer dat ik de gemeenterekening mag lezen en er een oordeel over mag geven. De heer Luhoff begon zijn woordvoering eigenlijk met woorden waar ik oorspronkelijk ook mee wilde beginnen. De allereerste keer dat ik een jaarrekening van de gemeente mocht lezen, voorzitter, stonden hier op de fractiekamers zulke grote dozen. Dan hadden we zo'n pak gemeenterekening en verder allemaal dienstrekeningen. Dus dan weet u even wat u allemaal bespaard is gebleven!

Voorzitter, het is een uitdaging om het leuk te houden. Dus houd ik sinds de gemeenterekening 2003 een lijstje rekeningresultaten bij. Dat levert interessante informatie op, die ik u niet wil onthouden. De afgelopen dertien jaar bedroeg het rekeningresultaat gemiddeld 20,5 miljoen euro. Het hoogste resultaat, de afgelopen dertien jaar, werd in 2006 behaald: 59,3 miljoen euro. En het laagste resultaat in 2012: -27,8 miljoen euro. In de jaren vanaf de zomer 2007 werd ook onze gemeente geconfronteerd met de gevolgen van de wereldwijde crisis, die ook de Nederlandse economie raakte, doordat het

consumentenvertrouwen daalde en banken strenger werden bij het verstrekken van kredieten. Geld lenen werd duurder en dat zette een rem, ook in onze stad. Een rem op het verkopen van gemeentelijke gronden, een rem op de ontwikkeling van woningbouwlocaties en bedrijventerreinen, een rem op de groei van werkgelegenheid. En na vijf jaar crisis, vijf jaar sinds de grote banken omvielen, vijf jaar sinds de huizenprijzen hun piek bereikten, en daarna steeds maar bleven zakken, boekte onze gemeente in 2013 na drie jaar weer eens een positief rekeningresultaat. Dat was dan ook het eerste jaar waarin er geen afboekingen op Meerstad hoefden plaats te vinden. Maar zoals mijn fractie toen al zei: één zwaluw maakt nog geen zomer. Het was nog te vroeg voor een financiële jubelstemming. En die waarschuwing van de SP-fractie destijds bleek terecht te zijn. Over 2014 werd er een resultaat geboekt van iets meer dan de helft van het resultaat van 2013. En de oorzaak: opnieuw afboekingen op Meerstad. Voorzitter, vorig jaar stelde mijn fractie nog: de tijden van rekeningresultaten van 36 miljoen euro zijn wel voorbij. Nou voorzitter, we zouden willen dat we dat vorig jaar niet hadden gezegd, want de rekening 2015 sluit met een voordelig saldo van 36,1 miljoen euro. Dat is 38,7 miljoen euro meer dan werd verwacht. Over de forse overschotten op de programma's Werk en Inkomen, Jeugd en Onderwijs, Welzijn, Gezondheid en Zorg hebben wij in de commissievergaderingen geen enkele coalitiepartij gehoord. Is dat omdat de PvdA, GroenLinks en VVD dit liever vervullen? Is het omdat die partijen zich ervoor schamen dat ze keiharde maatregelen hebben getroffen en er nu binnen het sociale domein 16,5 miljoen euro over is? Hoe, voorzitter, leggen college en coalitiepartijen uit aan een op de zeven huishoudens in deze stad, die van 110% van het sociaal minimum moeten rondkomen, dat u op het gebied van Inkomen 5,5 miljoen euro heeft overgehouden? Hoe legt u uit aan de 1000 Stadjsers die minder uren huishoudelijke hulp krijgen, en nog eens honderden Stadjsers die überhaupt geen hulp meer krijgen, of die zelf moeten inkopen, dat er 800.000 euro over is? Hoe legt u dat uit aan de zorgverleners die nu zonder werk zitten?

De VOORZITTER: Ja, de heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, een verduidelijkende vraag. Nee hoor. We hebben het over het inkomensbeleid en er blijft dan geld over. Dat is, denk ik, ook niet zo gek, omdat je natuurlijk met landelijke regelgeving zit, met wat je allemaal kunt organiseren. Waar we natuurlijk wel invloed op hebben is die bijzondere bijstand. En daar zien we toch juist een tekort van 1 miljoen euro?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ik noem ook het saldo. En zoals u vorige week zelf zei: het saldo van een resultaat zijn altijd plussen en minnen. Ik wil het lijstje wel opsommen, maar u kunt het lezen vanaf bladzijde 44 en verder in de jaarrekening en op het gebied van inkomen zelfs op bladzijde 46.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, de SP stelt hier dat er minder is uitgegeven op het gebied van de sociale zekerheid, terwijl mijn stelling is: daar waar we dat konden, namelijk via de bijzondere bijstand, hebben we dat wel degelijk gedaan. Sterker nog, iets meer.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Daar stel ik tegenover, voorzitter, dat de schuldhelpverlening onder druk staat, maar dat we daar wel 500.000 euro aan overhouden. Zo kunnen we al die posten even specifiek langs, maar dan zouden we een commissievergadering over doen. Volgens mij hebben we afgesproken met elkaar dat we dat niet doen.

Voorzitter, nog zo'n vraag. Hoe legt u nu uit dat er nog eens meer dan 900.000 euro is overgehouden op rolstoel-, woon- en vervoersvoorzieningen, terwijl het primaat bij verhuizen altijd ligt bij het aanbrengen van een traplift? In plaats van een traplift aanleggen, moet er verhuisd worden. En hoe legt u uit dat er tegelijkertijd ook nog een tekort aan geschikte sociale huurwoningen is? Hoe legt u uit dat de gemeente en de corporaties niet de afgesproken 150 tot 250 huurwoningen hebben gebouwd, maar slechts 103 en er tegelijkertijd een overschot van 1,5 miljoen euro is, terwijl de wachttijd voor een sociale huurwoning op blijft lopen? Hoe legt u uit aan ouders van leerlingen in het speciaal basisonderwijs dat zij een eigen bijdrage moeten gaan betalen en dat sommige leerlingen niet meer in aanmerking komen voor vervoer, omdat ze te dicht bij school wonen, en dat er een overschot is van meer dan 400.000 euro?

Voorzitter, volgens de SP-fractie is er slechts één antwoord mogelijk. U hebt uit angst begroot. U hebt nog harder bezuinigd op de zorg en ondersteuning dan de Rijksoverheid wilde, over de ruggen van mensen die zorg nodig hebben en mensen die in de zorg werken. U hebt onder leiding van de wethouder

van Financiën met een boekhoudersmentaliteit met de botte bijl gehakt, zonder de gevolgen voor Stadgers te bekijken. En voorzitter, voor veel Stadgers is dat onbegrijpelijk. De gemeente houdt aan het einde van het jaar geld over, terwijl één op de zeven huishoudens in de stad aan het einde van hun geld een stuk jaar overhoudt.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, de SP vraagt aan de coalitiepartijen, dus ook aan mijn partij: “Legt u eens uit dat ...”. Vervolgens zet u een beeld neer dat niet klopt. Ik heb de jaarrekening gelezen en volgens mij is daarin keurig uitgelegd waarom een aantal dingen niet is uitgegeven, waarom bijvoorbeeld nog even gewacht moet worden met het verzilveren van een aantal zaken, waardoor kosten pas dit jaar komen. Volgens mij heeft het college dat allemaal keurig uitgelegd. Waar ik bezwaar tegen maak, is dat u nu een beeld schetst waarbij ik dingen moet uitleggen die helemaal niet kloppen. Volgens mij heeft het college heel duidelijk gemaakt waarom er op sommige punten geld is overgebleven.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik wil de heer Luhoff en zijn fractie complimenteren met het feit dat zij wel het lef hebben te reageren, want die andere drie coalitiepartijen houden hun mond. Dat bevestigt mij alleen maar in mijn vermoeden dat ze zich kennelijk toch een beetje schamen. Dat is deel één van de beantwoording. Deel twee is: mijnheer Luhoff, denkt u nu echt dat die Stadgers die zo hard getroffen zijn door de maatregelen die u neemt, dat boekwerk van 700 pagina’s gaan doornemen en gaan kijken wat precies de verklaringen zijn? Er zijn allerlei verklaringen. Bijvoorbeeld dat het Rijk ook zijn administratie niet op orde had, dat de ene gemeente bakken geld te veel heeft gekregen en de andere gemeente te weinig. Daar hoort u mij ook niet over. Maar u hebt bewust beleid gevoerd om bijvoorbeeld mensen minder uren huishoudelijke zorg te leveren. Daar bent u samen met de rest van de coalitie verantwoordelijk voor.

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. Mevrouw Van Gijlswijk roept op om te reageren. Nou, dat wil de VVD uiteraard doen, maar ik wil de bal vooral even terugkaatsen. Hoe vaak heeft de SP-fractie de gevallen waar mevrouw Van Gijlswijk over spreekt, gemeld bij de wethouder? Want die heeft toch een duidelijke oproep gedaan. “Als zich incidenten voordoen, meld dat dan, dan kunnen we kijken of we het op kunnen lossen”. Hoe vaak heeft de SP-fractie dit gemeld bij de wethouder?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ons probleem met die aanpak is dat het dus niet aan de stad duidelijk wordt, dat er wel degelijk problemen zijn. Kijk, u meldt ze waarschijnlijk niet, omdat u ze niet kent, omdat die mensen niet bij u aankloppen, maar wel bij ons. Mijn fractie heeft die zaken van mensen die zich bij ons gemeld hebben, ook aan de wethouder voorgelegd. Het duurde bij sommigen alleen maanden voordat het eindelijk werd opgelost. Dan is er ook nog een groep mensen die niet in protest komt. Mensen van 85 jaar, die mij huilend opbellen en zeggen: “Mevrouw, kunt u mij uitleggen wat een DigiD is?” “Ik moet ineens een huishoudelijke toelage aanvragen en ik heb geen idee hoe dat werkt!” Voorzitter, daar bent u verantwoordelijk voor, dat u die mensen daar allemaal mee opzadelt.

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Voorzitter, ik ga er toch van uit dat op het moment dat iemand opbelt van: “Hoe werkt een DigiD”, mevrouw Van Gijlswijk de moeite neemt om uit te leggen hoe het werkt. Dat vind ik ook normaal, om mensen te helpen. Dat doe ik ook als iemand mij iets vraagt. Dan probeer ik diegene uit te leggen ...

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Mevrouw Koebrugge heeft een totaal ander beeld ...

De VOORZITTER: Nee, mevrouw Van Gijlswijk, even mevrouw Koebrugge uit laten spreken.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): We kunnen niet verwachten dat de overheid alles voor iedereen oplost. We kunnen ook elkaar helpen. En dat hoor ik op geen enkele manier terug in het verhaal van mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nou, voorzitter, dan zal ik mevrouw Koebrugge er even aan herinneren dat wij de eerste partij waren die hier een initiatief nam, Stadjersschap en Stadjersmacht, over de onderlinge samenhang in deze stad. Op een aantal punten hebt u dat ook gesteund. Maar we praten daar al tien jaar over. Onderlinge solidariteit is heel erg belangrijk. Maar waar die niet door mensen georganiseerd wordt, zijn er mensen die een beroep moeten doen op de overheid. En het is niet aan mij om uit te leggen wat een DigiD is, nee mevrouw Koebrugge, het is aan de gemeente om deze mevrouw te helpen. En niet door te zeggen: "Ga maar naar het WIJ-team" dat niet bestaat. Zo werkt het natuurlijk niet. U weet als geen ander dat er mensen zijn die nog niet mee kunnen komen in de digitale samenleving. Voorzitter, ik wilde even verder gaan. Het is wel leuk dat interrupties niet meer van je spreektijd afgaan, trouwens. Dat evalueren we nog wel eens, denk ik.

De VOORZITTER: De heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja, u geeft mij de gelegenheid. Ik wil graag op een punt dat u net aanhaalde even ingaan. U zei net dat er een bezuiniging heeft plaatsgevonden op het leerlingenvervoer bij het speciaal onderwijs. Ik heb begrepen dat er een heel duidelijke inhoudelijke reden achter lag, namelijk dat het heel goed is dat ouders één keer per week hun kind naar school brengen. Dat dit vervolgens een bezuiniging oplevert, lijkt mij eigenlijk inhoudelijk en financieel alleen maar een heel goed idee. Bent u het daarmee eens?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, volgens mij is er, maar de wethouder weet dat beter dan ik, in 2013 toe besloten en hebben wij ingestemd als SP-fractie met die bezuinigingen. Dat was trouwens niet makkelijk. Maar ten opzichte van de toen voorgestelde bezuiniging houden we nu nog meer over. Er zijn wel problemen te melden, dat blijkt ook uit de evaluatie. Maar goed, ik heb er nu een paar voorbeelden uitgehaald. Ik hoor graag van u in uw woordvoering, als u ook een jubelverhaal gaat houden, net als D66, welke drie punten er volgens de PvdA-fractie het afgelopen jaar niet goed zijn gegaan.

Voorzitter, met dit rekeningresultaat zouden we toch mogen verwachten dat vooral de PvdA en GroenLinks in dit college wat meer hun sociale smoel laten zien. Veel mensen in onze stad hebben dat nodig. Ze hebben dat nodig om deelgenoot te zijn van het bruisende stadsleven, om een baan te vinden en de eindjes aan elkaar te knopen. Het is dan ook de hoogste tijd dat die fracties eens wat tegenwicht bieden aan de rechtse rakkers van D66 en de VVD.

Voorzitter, tot slot een motie. Ik noemde al: er is in het sociale domein 16,5 miljoen euro overgebleven het afgelopen jaar. 2 miljoen euro daarvan betreffen uitvoeringskosten en 1 miljoen euro betreft innovatie en transitie, wat dat ook moge zijn. Een van de door de raad vastgestelde doelen bij de uitvoering van de jeugdzorg en de Wmo is het terugdringen van de kosten van de overhead en in het heel dikke boekwerk van de jaarrekening staan de kosten van de overhead heel verspreid. Daardoor kan de raad niet kijken of de kosten binnen de vastgestelde kaders zijn gebleven en of de gestelde doelen zijn behaald. Daarom dient de SP, in ieder geval samen met de ChristenUnie maar er staan meer partijen onder, een motie in met het verzoek aan het college om de raad een overzicht te geven waaruit blijkt wat de verhouding is tussen de overheadkosten en het totale budget, en in de volgende jaarrekening, maar dat kan ook wel rondom de jaarrekening, en het kan ook wel op een apart papiertje, een dergelijk overzicht op te nemen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, mag ik nog een vraag stellen? Het gaat niet zozeer over deze motie, het gaat meer over het hele betoog dat de SP hier heeft gehouden. Ik weet dat het een beetje de bedoeling is dat een coalitiepartij een wat positiever beeld heeft van wat de coalitie in het college aan het doen is en de oppositiepartijen het tegenovergestelde, maar u houdt wel een heel negatief verhaal. Hebt u ook een aantal positieve punten te melden over de jaarrekening 2015?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nou, het allerbelangrijkste is, denk ik, dat er in 2015 geen afboekingen hebben hoeven plaatsvinden op Meerstad en de overige grondexploitaties. Maar dat neemt niet weg dat het financiële risico daarvan nog steeds hoog is.

De VOORZITTER: Ik wil mevrouw Van Gijlswijk er nog even op attenderen dat ondanks dat de interrupties niet van de spreektijd afgaan, zij toch meer tijd heeft gebruikt dan haar was toegewezen.

Motie 1: Kosten overhead in kaart (SP, ChristenUnie, 100% Groningen, Stadspartij)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 juni 2016, besprekende de jaarrekening 2015,

constaterende dat:

- de gemeente in 2015 verantwoordelijk is geworden voor de uitvoering van grote delen van de jeugdzorg en Wmo;
- een van de door de raad vastgestelde doelen is het terugdringen van de kosten van overhead in het sociale domein;
- door het terugdringen van de kosten van overhead er meer financiële middelen beschikbaar zullen zijn voor de directe uitvoering van zorg- en welzijnstaken;
- de raad op 24 juni 2015 besloten heeft 4% tot 5% van het beschikbare budget voor jeugdzorg en Vernieuwing Sociaal Domein 2016 te bestemmen voor uitvoeringskosten gemeente;

overwegende dat:

- in de jaarrekening 2015 in de programma's Jeugd en Onderwijs en Welzijn, Gezondheidszorg en Zorg in diverse onderdelen posten verspreid zijn opgenomen, die te maken hebben met kosten van overhead, onder andere bij het Regionaal Inkoop Bureau Jeugdzorg, bij de ambtelijke organisatie en bij de ontwikkeling van de WIJ-teams;
- doordat de kosten voor overhead verspreid in de jaarrekening zijn opgenomen, de raad niet kan beoordelen of de totale kosten voor overhead binnen de door de raad vastgestelde kaders blijven;
- de raad daardoor niet kan beoordelen of het terugdringen van de kosten van overhead wordt gehaald;

verzoekt het college:

- de raad op korte termijn een overzicht te doen toe komen waaruit blijkt:
  - o de daadwerkelijke bestede budgetten aan de (ambtelijke) uitvoeringsorganisatie VSD en Jeugdzorg en de overheadkosten van de WIJ-teams (waaronder huisvesting) in verhouding tot het totaal beschikbare budget Jeugdzorg en Vernieuwing Sociaal Domein in 2015;
  - o in de jaarrekening 2016 een dergelijk overzicht op te nemen zodat de raad kan beoordelen of binnen de norm van 4 tot 5% gebleven wordt;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Voorzitter, dank u wel. In de eerste plaats wil de fractie van de PvdA het college en met name de wethouder van Financiën complimenteren met het behaalde resultaat over 2015. Er is een overschot op de rekening, de grote BUIG-tegenvaller uit 2015 kan daardoor gelukkig gecompenseerd worden. Wat toch wel opvalt, zijn de forse afwijkingen ten opzichte van de begroting. Die constateerden wij al eerder en dat betekent ook dat een aantal gestelde doelen niet is gehaald. Dat is jammer en gelukkig is het college zo verstandig geweest een deel van het geld als reservering op te nemen. We zullen erop toezien, hopelijk met andere partijen, mevrouw Van Gijlswijk, dat daar waar knelpunten ontstaan voor onze inwoners in met name het sociale domein, deze opgelost worden met reeds gereserveerde of nog te reserveren middelen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, kan de heer Van de Meide een aantal van die knelpunten noemen? U spreekt mij aan, dus.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ik ben nog niet klaar.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Oh, dan wacht ik nog even af.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Geduld is een schone zaak. Overigens is er blijkbaar iets te behoedzaam begroot en soms zijn de plannen nog niet in uitvoering. Dat er dan euro's even op de plank blijven liggen, hebben wij liever dan dat dit geld niet goed besteed wordt.

Voorzitter, hoe positief die 657 pagina's ook zijn, op papier of virtueel, we constateren aan de andere kant dat in de echte wereld, in Paddepoel, in Beijum of De Wijert, de tweedeling in onze stad het afgelopen jaar niet wezenlijk verminderd is. Er gaan nog steeds te veel kinderen zonder goed ontbijt naar school, er zijn nog steeds heel veel jongeren met een forse schuldenproblematiek en nog steeds hebben te veel mensen geen werk. Maar ook op detailniveau zijn er voldoende kwesties waar het college ferm op in mag zetten, bijvoorbeeld bij de realisatie van de 30 kilometerzones.

Met betrekking tot de beleidsmiddelen op het gebied van wonen willen wij het college oproepen toch vooral te proberen met de corporaties meer sociale huurwoningen te bouwen. De niet-bestede middelen blijven gelukkig gereserveerd, maar we hechten eraan om voldoende middelen beschikbaar te houden om woningbouwplannen die de markt niet realiseert, en dan doelen wij uiteraard op de goedkopere sociale woningbouw, desnoods met projectfinanciering te ondersteunen. Wij zijn blij met de door het college ondernomen acties met betrekking tot de jeugdwerkloosheid, en als niet onbelangrijke druppel, het aannemen van jongeren in de eigen organisatie. Wij wijzen er nog maar eens op dat de in ons coalitieakkoord gestelde doelen belangrijk zijn, dat met nog meer inzet gestreefd moet worden naar verbetering. Wij weten als geen ander dat het lastig is die doelen te bereiken. Des te meer reden om hard te blijven werken aan die doelen. Kortom, met de rekening van 2015 zijn we tevreden, maar met de stand van Stad nog absoluut niet. De leus van het verkiezingsprogramma van de PvdA uit 2014, 'Voor een Stad die werkt', blijft onverminderd ons doel. Wij hebben natuurlijk gezien dat het college zijn uiterste best doet de doelen zo goed en zo snel mogelijk te realiseren. Dat gaat bijvoorbeeld lukken met het plan voor geothermie, waar we straks in deze vergadering over spreken. Geothermie, dat ook een gunstig effect heeft op de portemonnee voor de Stadgers in het noorden van de stad. Wij zien ook dat het college grote stappen heeft gezet met de WIJ-teams, zorg dichterbij huis, zorg inclusiever, minder bureaucratie. Ook verdient het college complimenten voor de herinrichting van de binnenstad en andere verkeersmaatregelen rondom de stad, bijvoorbeeld via de door ons ingediende motie 'De fiets heeft voorrang'. Maar ook de nieuwe woonvisie, waarbij eindelijk een halt is toegeroepen aan de ongebreidelde groei van overlast gevende kamerverhuur. Wij kunnen niet anders dan met een positief gevoel en met hoop een punt zetten achter het jaar 2015. Maar altijd in het achterhoofd: we zijn er nog niet. Er is nog een lange weg te gaan. Overigens, zoveel als mogelijk met een integrale gebiedsgerichte aanpak.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Sorry, ik zit helemaal links, voorzitter. Voorzitter, u had het net over de woonvisie. U zegt dat u niet anders dan met een positief gevoel daarover kunt spreken. Bent u het niet met mij eens dat die tweedeling in de stad, juist op het gebied van wonen, ervoor zorgt dat die tweedeling nog steeds groter wordt, doordat wij nog steeds heel veel sociale huurwoningen verkopen en er minder bijbouwen?

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Dan heb ik toch het verzoek of u gewoon naar mijn hele woordvoering wil luisteren. Dit heb ik op twee punten aangestipt. Wij vinden dat we meer moeten doen aan sociale woningbouw, wij willen dat er meer sociale woningen worden gebouwd en dat die tweedeling niet groter wordt. Uiteraard zijn wij daarvoor, dat weet u zelf ook wel. Dat proberen wij zoveel mogelijk tegen te gaan.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, tegen te gaan voorzitter, maar hij wordt juist groter. En u zegt net, ik luister wel naar uw woordvoering hoor: "We kunnen niet anders dan positief zijn". Nou, dan ben ik toch iets minder positief dan u.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Nou goed, dat horen wij dan straks in uw woordvoering wel. Voor de volledigheid, voorzitter: wij stemmen in met het bestemmingsplan van het college. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, 2015 was een jaar vol veranderingen. In de zorg kwamen taken op de gemeente af, in de woningmarkt sloeg de crisis om en op het gebied van duurzaamheid werd de urgentie wederom aangetoond. We zagen ook in Groningen in 2015 de gevolgen van conflicten op mondiaal niveau. Ook in onze gemeente is uitvoering gegeven aan de noodzakelijke noodopvang van vluchtelingen die, buiten hun schuld om, de meest verschrikkelijke dingen hebben meegemaakt.

2015 was het eerste jaar dat de Wmo-taken door de gemeente opgepakt zijn. Voor GroenLinks heeft hierbij altijd voorop gestaan dat mensen de hulp moeten krijgen die ze nodig hebben. Die opgave is wat mijn fractie betreft geslaagd. De WIJ-teams moeten zich blijven ontwikkelen. Continue inzet op scholing van de medewerkers, om zo hun vakbekwaamheid te vergroten, is van groot belang. Stilstaan is geen optie. 'Voor de verandering' heet het coalitieakkoord uit 2014. Landelijk zegt Jesse Klaver ook: "Het is tijd voor verandering". GroenLinks voelt de noodzaak tot veranderingen. Noodzakelijke veranderingen leiden tot verbeteringen. Kinderen moeten gezond en veilig kunnen opgroeien. Ze moeten kunnen meedoen en niet uitgesloten worden. Projecten om taalachterstand te voorkomen en weg te werken zijn succesvol, net als de daling van het aantal schoolverlaters. Toch blijft constante aandacht hiervoor geboden. Om die reden vroegen wij om op zoek te blijven gaan naar de 'onzichtbare jongeren'. Dit zijn jongeren die niet studeren, niet werken, niet op zoek zijn naar een baan en ook niet in beeld zijn bij de gemeente. Het blijft van belang om ook in de komende tijd te investeren in contact maken en houden met deze groepen. Mijn fractie is ook tevreden over het feit dat het college heeft geïnvesteerd in een gezonde stad. De WIJ-teams voerden preventieve activiteiten uit voor een gezondere leefstijl. Dat verdient een voortzetting. Kinderen bewust maken van natuur en duurzaamheid is belangrijk. We zijn daarom erg tevreden met het percentage van 92% basisscholen dat gebruikmaakt van Natuur- en Duurzaamheidseducatie. Veel hoger dan beoogd. Op naar de 100% in 2016!

Voorzitter, het is van belang dat in onze stad alle Stadgers actief deelnemen aan de samenleving. Mensen die het zelfstandig niet kunnen, krijgen de ondersteuning die nodig is. Dit gebeurt ook in onze stad. Via de STIPs, de WIJ-teams of het KCC. We zien dat afgelopen jaar grote stappen zijn gezet in de bestrijding van armoede. Zo is het aantal deelnemers aan de Stadgerspas in het afgelopen jaar gegroeid van 5000 naar 8000 deelnemers. Van de laptopregeling wordt volop gebruikgemaakt en de pilot 'minima bellen minima' heeft ervoor gezorgd dat meer kinderen hebben geprofiteerd van het vangnet dat hen helpt mee te doen aan activiteiten.

Verandering past ook bij de manier waarop de gemeentelijke overheid omgaat met mensen in de bijstand. Niet meer door bijstandsgerechtigden te zien als potentiële fraudeurs, maar door ze te behandelen als klanten. Het kopje koffie dat klanten nu krijgen na een vraag van ons raadslid Chakor staat daar wat mij betreft symbool voor. Ook het experiment met de vernieuwing van de sociale zekerheid door parttime ondernemen in de bijstand toe te staan, gaat uit van vertrouwen in plaats van wantrouwen. Mijn fractie is erg benieuwd naar de bredere experimenteerruimte die ons door Den Haag gegeven moet worden. Het beoogde aantal plaatsen Social Return of Investment is ruimschoots gehaald. Dit is het bewijs dat intensief hierop aansturen zijn vruchten kan afwerpen.

Op het gebied van sport zijn wij tevreden over de verduurzaming van sportaccommodaties. Er is een proef gedaan met veldverlichting op Kardinge, in diverse sporthallen en gymlokalen is overgestapt op ledverlichting en ook de biomassacentrale in Kardinge heeft goed gedraaid.

2015 was ook het jaar waarin de woonvisie gereed kwam. Een belangrijk document voor de toekomst van wonen. De crisis waar ook onze stad onder geleden heeft lijkt over zijn hoogtepunt heen. De woningmarkt klimt voorzichtig uit het dal en dat zien we ook terug in de cijfers van bijvoorbeeld Meerstad. Wederom hebben we in 2015 geen afboekingen hoeven doen op de grex van Meerstad. De druk op de jongerenhuisvesting lijkt ook over zijn hoogtepunt heen. Het blijft zaak om te zorgen voor voldoende kwalitatief goede en betaalbare woningen voor jongeren. Afgelopen week lasen we over de eerste leefstraat in de Kleine Leliestraat. Voorzitter, dat is ook een goede impuls voor een groene en sociale stad. Hopelijk volgen er meer initiatieven. Een zorgpunt blijft wat mijn fractie betreft de hoeveelheid betaalbare sociale huurwoningen, waar ook al eerder aan gerefereerd is. Zeker met de verwachte toename van het aantal statushouders. We zijn blij met de toezegging van de wethouder om na de zomer te komen met een voorstel voor de aanpak voor voldoende sociale huurwoningen. En wat GroenLinks betreft zijn dit ook energieneutrale woningen. Stadgers met een laag inkomen zouden hun geld niet kwijt moeten zijn aan de gasrekening.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik ben zo blij dat de PvdA, maar ook GroenLinks de oproep van mijn fractievoorzitter van twee weken geleden over bouwen van meer nieuwe sociale huurwoningen zo omarmen, maar u houdt nu een pleidooi en u plaatst een bestelling bij het college. Maar waarom hebt u eerder consequent tegen moties van de SP-fractie gestemd, om dit nou op te nemen in prestatieafspraken met woningbouwcorporaties?

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Voorzitter, voldoende sociale huur is iets waar wij allemaal naar streven. Als je kijkt naar, waar eerder ook vragen over gesteld zijn, mogelijke verkoop van sociale huurwoningen, dan is de kwantiteit van belang. De aantallen. We hebben gezien dat de doelstelling vorig jaar niet gehaald is. Na de zomer gaan wij in gesprek hierover en dan moet er gewoon een doelstelling liggen die toereikend is, wat mij betreft.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, wat is nou het antwoord op mijn vraag? Kwaliteit, kwantiteit, u haalt alles door elkaar. U hebt het afgelopen jaar consequent tegen voorstellen van de SP-fractie gestemd en nu wilt u er zelf een beetje een puntje van maken. Dat kan ik niet met elkaar rijmen.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Mijn punt is dat er in de toekomst voldoende sociale huurwoningen moeten zijn. Daar hebben wij altijd voor gestaan en daar blijven wij de komende tijd ook voor staan.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dus dan kunt u voortaan voor stemmen. Dank u wel.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Voorzitter, in november 2015 was Parijs de gastheer voor de klimaatop. En voor het eerst sinds lange tijd is hier een succes behaald. Dat de aanpak van klimaatverandering hoognodig is, is ook recentelijk weer gebleken. Het water staat ons figuurlijk aan de lippen. Ook onze stad moet een belangrijk steentje bijdragen aan de oplossing van dit probleem. De ambitie van de stad, energieneutraal in 2035, is hoog en die blijft wat mijn fractie betreft ook onveranderd hoog. Er zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van zonne-energie en warmte. Toch moet er in het komende jaar nog wel een flinke schep bovenop. En dan doel ik met name op de realisatie van windenergie, biomassa en energiebesparing. Met name bij de energiebesparing van bedrijven valt wat ons betreft nog een wereld te winnen. Met enige regelmaat worden wij benaderd door Stadgers die zich rot ergeren aan de openstaande winkeldeuren in de Herestraat, midden in de winter.

Voorzitter, we lezen in de rekening dat het borgniveau gelijk is gebleven. Daar is mijn fractie tevreden over. Het beheer van het groen in de stad baart ons echter wel grote zorgen. Bomen en groen in zijn algemeenheid zijn essentieel voor de bewoners van onze stad. Niet alleen voor de mooie aanblik, maar ook voor de ecologische diversiteit, de gezondheid van mensen, voor het klimaat in de stad en ook voor de waarde van de omgeving. De kap van bomen leidt tot oplopende emoties, zoals wij elke keer mogen ervaren als er ergens onderhoud aan het riool gepleegd wordt. Mijn fractie is van mening dat bomen niet gekapt moeten worden, tenzij er echt geen andere oplossing is. Wat gekapt wordt, moet in principe 1 op 1 herplant worden op locatie. De balans slaat nu nog vaak door naar de verkeerde kant, zoals we dat gezien hebben bij het park Selwerd, de Hortensialaan en in de Grunobuurt. Nieuwe ontwikkelingen moeten ook groene ontwikkelingen zijn. Daar zijn kansen genoeg voor. Als daar in de grond geen ruimte voor is, dan moet gezocht worden naar groen op de daken, in bakken of aan de gevels. En dit jaar moet eindelijk werk gemaakt worden van de stormschade en de herplant van bomen, die al sinds 2013 op uw bordje liggen. De cijfers voor afval wijzen op een stabiele voor- en nascheiding sinds een paar jaar. Willen we onze afvaldoelstelling halen, dan zal er ook hier een schepje bovenop moeten. We zijn benieuwd naar de discussie over diftar dit najaar en in hoeverre we maatwerk kunnen leveren aan doelgroepen. Het zal u niet verbazen dat GroenLinks een warm pleitbezorger voor het systeem van diftar is.

Voorzitter, tot slot is het wachten nu op de definitieve cijfers van de SVB en het definitieve verslag van de accountant. Ik zie vooral nog een positief resultaat van deze rekening. En dat ondanks een tegenvaller van de BUIG-gelden. De financiële positie en het weerstandsvermogen zijn verbeterd. Een resultaat dat we in tijden niet gezien hebben. We kunnen spreken van een gezond resultaat en dat is ook wel eens mooi, voor de verandering.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ja, ‘Voor de verandering’. 11,2 miljoen euro van het overschot van 36,1 miljoen euro betreft niet uitgegeven extra beleidsgelden, waaronder volgens mij duurzaamheidsgelden. Laat dit nou ook uw portefeuille zijn! Wat is uw politieke oordeel daarover?

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Mijn politieke oordeel is dat als ik de voor- en nadelen tegen elkaar uitzet, wij ten opzichte van de tweede voortgangsrapportage een achteruitgang hebben van 38 miljoen euro, wat ik op een totale begroting van 1,2 miljard best een goed resultaat vind. Dat is een resultaat dat minder dan 3% afwijkt. De doelstellingen die geformuleerd zijn, met name in het nieuwe beleid, het extra beleid waar ook duurzaamheid onder valt, waar u aan refereerde, zijn taakstellingen die ik ook terug zie komen in het voorstel van het college. Dus die taken die er liggen zijn niet weg, maar die worden volgend jaar opgepakt. En daar kan mijn fractie mee instemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Voorzitter, het resultaat van 2015 hebben wij weer mogen ontvangen in 657 pagina's. Overigens is dat al een stuk minder dan aan het begin van de politieke carrière van mevrouw Van Gijlswijk. Een echte pageturner, waar de Fifty Shades of Grey-trilogie nog een puntje aan kan zuigen. Maar zonder gekheid, dit boekwerk vormt wel het resultaat van een jaar lang enorme inzet van alle betrokkenen. Dank daarvoor. En we kunnen concluderen: het gaat eigenlijk best goed met de stad. De economie trekt aan en er kunnen steeds meer lintjes geknipt worden voor het openen van bedrijven die zich vol enthousiasme vestigen in onze stad. De VVD heeft steeds aangedrongen op het geven van ruimte aan bedrijven, zodat zij in staat worden gesteld om banen te realiseren. Hier beginnen we duidelijk de vruchten van te plukken.

En er gaat meer goed. Er zijn meer uitkeringsgerechtigden naar werk geleid dan beoogd. We hebben ondanks alle beroering rondom de gaswinning toch met z'n allen de schouders eronder gezet en ingezet op de energietransitie. Straks volgt daar ook nog meer over in deze vergadering. En er zijn zinvolle gesprekken met de sportverenigingen gevoerd, waardoor de tariefsverhoging achterwege kan blijven.

Een punt dat wat de VVD betreft nog wel aandacht verdient, is de aanpak van kindermishandeling. Voor de VVD is het van groot belang dat kinderen in een veilige omgeving op kunnen groeien. Op straat, maar zeker ook thuis. Kindermishandeling signaleren is niet altijd makkelijk. En wanneer het gesignaleerd is, is vervolgstappen zetten nog moeilijker. De VVD diende daarom bij de behandeling van de begroting 2015 een motie in om het onderwijs verder te betrekken. Hoewel er wel door het college is aangegeven dat dit opgepakt is, zien we de resultaten te weinig terug in de rekening. Dit is ook niet zo gek, omdat we nog weinig cijfers hebben van kindermishandeling. Via Veilig Thuis zijn er wel cijfers beschikbaar en wat de VVD betreft worden die ook meegenomen in volgende rekeningen. Bovendien is de VVD van mening dat er een duidelijk budget voor kindermishandeling moet komen. Zeker nu het college voortvarend aan de slag is gegaan met de ‘Tien van Noord’. Hoe dit er precies uit komt te zien weten we na de zomer. Bij het voorjaarsdebat zal de VVD daarom ook met een voorstel komen om de aanpak van kindermishandeling duidelijker zichtbaar te maken in begroting en rekening. De aanpak van kindermishandeling is overigens niet iets waar alleen de VVD zich hard voor zou moeten maken, dus wie mee wil denken, is uiteraard welkom.

Voorzitter, wat de VVD betreft kunnen we terugkijken op een mooi jaar en kunnen we weer vol goede moed vooruit. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u, voorzitter. Voorzitter, een positief rekeningresultaat van om en nabij de 36 miljoen euro. Heel veel mensen hebben het er al over gehad. Als je het zo even snel hoort, denk je: nou, dat gaat wel lekker in Groningen, met zo'n goed resultaat. En heel veel dingen gaan ook goed. D66 had het er al even over, maar het verhaal is toch wat genuanceerder. Daar had mevrouw Van Gijlswijk wat tegenover te stellen. Want dat bedrag van 36 miljoen euro betekent niet dat we als gemeente winst hebben gemaakt en dat we die winst aan de Stadgers gaan teruggeven. Ze zijn tenslotte onze aandeelhouders. Nee, 36,1 miljoen euro is het verschil tussen wat het college mocht uitgeven en wat

uiteindelijk per saldo niet is uitgegeven. Met heel grote plussen en minnen per programmaonderdeel. Uiteindelijk heeft die 36 miljoen euro ook al weer een bestemming gekregen in 2016, op 80.000 euro na. Het enige waar je in dit geval blij mee kunt zijn, is dat er in ieder geval niet te veel is uitgegeven in een jaar. Maar voor het overgrote deel wordt het gewoon dit jaar uitgegeven.

De jaarrekening 2015; hij is vooralsnog zonder goedkeurende verklaring van de accountant. En dat is het college in dit geval niet aan te rekenen. De afhankelijkheid van de Sociale Verzekeringsbank en andere zorginstellingen zorgt ervoor dat die verklaring ontbreekt, wat uiteraard niet wil zeggen dat je geen oordeel kunt hebben over de jaarrekening. We stellen de rekening vandaag ook niet vast. Dat is weer eens wat anders, zullen we maar zeggen.

Het weerstandsvermogen is op ongekende hoogte dit jaar, vorig jaar eigenlijk: 0,95. Dat is natuurlijk prachtig, maar ook die hoogte is genuanceerd. Want die is vooral ingegeven door lagere risico's, maar ook door risico's die uiteindelijk geen risico meer blijken te zijn, omdat ze zich daadwerkelijk voordoen. Die rekening moeten we dan gewoon betalen, daar hoeven we niet meer voor te reserveren. Het blijft mooi, een weerstandsvermogen van bijna 1, maar de wethouder kwam direct al met een winstwaarschuwing in de commissie. De hoogte van 0,95 is van korte duur, want de eerste drie maanden van 2016 laten al een heel ander beeld zien. Maar daar komen we tijdens het voorjaarsdebat nog wel over te spreken. Tot die tijd kunnen we nog even genieten van een weerstandsvermogen dat bijna voldoende is. Een van de vragen die nog wel onbeantwoord gebleven is in de commissie, is de vraag waarom in de rekening 3,6 miljoen euro risicobuffer Grote Markt Oostzijde - Groninger Forum is opgenomen in het weerstandsvermogen. Deze buffer is in de begroting 2016 niet opgenomen, maar nu wel. Ik zou graag van het college horen waarom deze buffer vanuit de grondexploitatie in 2015 wel wordt meegenomen, terwijl dat ten tijde van de begroting 2016 niet het geval was.

Wat al jarenlang hoog is in Groningen ten opzichte van de rest van Nederland, zijn de woonlasten. We staan in het linkerrijtje als gemeente met hoge woonlasten. Daar mogen we wat het CDA betreft wel wat aan doen. En we gaan de discussie nog voeren over de effecten van het Noordelijk Belastingkantoor. Of dat geldt dat we daarmee besparen ook in zijn geheel terug zou moeten gaan naar de Stadjes, want, "we zouden dat voordeel", zo zei de wethouder, "ook kunnen verdelen tussen de Stadjes en gemeentelijke organisatie, zodat de woonlasten niet stijgen". De Stadjes merken nog weinig van lastenverlichting, zei ik al in de commissie. Maar dat zag ik echt verkeerd, volgens de wethouder. Er kwam vervolgens een verklaring waar menig keuken- of autoverkoper jaloers op kan zijn. Volgens het college merken Stadjes wel degelijk iets van lastenverlichting, want "we hebben de lasten niet verhoogd. We hebben de ozb niet verhoogd en daarom hebben ze ook minder lasten. Dat is ook winst." Einde quote. Dat is zoiets als een auto aanschaffen en beginnen over korting en dan als antwoord krijgen. "Meneer, waarom vraagt u om korting? Heeft u het bordje niet gelezen? Op deze auto hebben we vandaag de superspeciale aanbieding, die alleen vandaag geldig is: een korting van 0%. Maar dan moet u wel vandaag beslissen. U hebt echt geluk dat u net vandaag binnenstapt, precies op de dag dat wij de prijzen niet verhoogd hebben." Om met de woorden van de wethouder te spreken: het is maar hoe je het uitlegt.

Rest mij een woord van dank aan alle ambtenaren, de griffie, de accountants en het college, die hebben bijgedragen aan dit lijvige, maar heldere en leesbare jaarverslag.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja dank u wel, voorzitter. Vanavond op de Vismarkt Muziekfeest op het plein. Misschien krijgen wij daar vanavond hier ook nog een staartje van mee. Maar op 8 juni 1937 was de wereldpremière van de opera Carmina Burana van Orff. Wie kent hem niet? Deze compositie werd voorafgegaan en besloten door een hymne aan Fortuna, de godin van het lot. Orff beeldt het leven uit als een soort Rad van Fortuin. Het motto van het stuk is: soms heb je geluk, maar de dag daarna kun je weer helemaal in de put zitten. Laten we hopen dat wij met de definitieve uitkomst van de accountantscontrole niet in de put komen te zitten. Op dat punt kunnen wij helaas het college nog niet complimenteren, wat we natuurlijk graag gedaan hadden. Dat de goedkeuring er niet ligt is natuurlijk verklaarbaar.

De voorspelbaarheid van het rekeningresultaat is nog steeds onvoldoende, dat beaamde de wethouder in de commissie F en V gelukkig zelf ook. Een punt waar raad en college al langere tijd aandacht voor hebben, maar het moet echt nog steeds beter. Dat geldt ook voor de voorspellingen in de voortgangsrapportage. De wethouder vroeg zich in de commissie af of de voortgangsrapportages wel op het juiste moment komen en of ze ook niet beter kunnen. Welnu, dat is een vraag die wij absoluut delen.

Wellicht is het ook wel een idee om de voortgangsrapportage dan nu weer wat vaker te doen, zodat we eerder zicht krijgen op de grote afwijkingen. Graag een reactie van de wethouder.

Ook positief zijn we over de opvatting van het college om het automatisme van bestemmingsvoorstellen uit nalatigheid te serveren, zoals dat nu gebeurt, uit te willen bannen. Dat zal in onze ogen leiden tot meer scherpere en verantwoordelijkheid. Natuurlijk zijn we ook positief over de ontwikkelingen van het weerstandsvermogen. De ambitie die het college hiervoor heeft kan nog steeds op onze positieve steun rekenen, maar de heer Bolle van het CDA herhaalde eigenlijk de winstwaarschuwing van de wethouder en die is zeker nodig.

Ja, dan de overschotten op het zorgbudget door ruimer begroten. Die zijn op zich niet erg, in onze ogen. Voor de Stadspartij staat namelijk voorop dat mensen die zorg nodig hebben ook die zorg ontvangen. Daarbij mag niemand tussen wal en schip raken. Dat is onze zorg en dat is de zorg van de politiek. Daarom liever te ruim begroot binnen de zorgtermijn dan geld tekort hebben en in de toekomst bezuinigen of zorg niet meer kunnen verlenen die wel nodig is.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, hiermee ontkent de Stadspartij toch dat er in ieder geval duizend Stadgers zijn die sinds 1 januari vorig jaar, of in de loop van 2015, minder uren zorg krijgen dan daarvoor. Hoe kunt u vol blijven houden dat de mensen de zorg krijgen die ze nodig hebben, terwijl mensen dus uren hebben moeten inleveren?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dat heb ik niet ontkend. Het Rijk heeft natuurlijk met de decentralisaties de boel bij de gemeente over de schutting gegooid voor veel minder budget. Ik vond uw tomaten trouwens wel heel erg zuur in uw betoog, maar niet alles is op orde. Het moet inderdaad beter. Ik heb het gevoel dat wij als raad erbovenop zitten, maar het kan inderdaad beter. Dat ontken ik niet en dat hebt u mij ook niet horen ontkennen. Maar voor ons staat, nogmaals, voorop: zorg leveren die nodig is en als die zorg niet geleverd wordt, dan zullen we andere maatregelen moeten nemen. Wat ook speelt, en dat heeft de wethouder ook in de commissie aangegeven, is dat er nog een aantal zaken op ons afkomt, waarvan we nu nog niet kunnen overzien wat de gevolgen daarvan zijn. Wat dat betreft is het niet erg dat we nog geld op de plank hebben om die problemen die nog gaan komen te kunnen tackelen.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, maar u zei net ook zoets als "Ik heb liever dat we nu bezuinigen en volgend jaar geld over hebben, want er komen allerlei ontwikkelingen aan". Dus u steunt de aanpak van mensen korten op hun zorg, want dan houden we geld over, want wie weet wat er in de toekomst aankomt. Ja, dat is hetzelfde als dat de wethouder in de commissie elke vraag beantwoordde met zoets als: "Leest u de voorjaarsnota maar".

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nee, ik heb niet gezegd dat wij liever bezuinigen op zorg. We moeten de zorg leveren die nodig is en het kan inderdaad beter. Maar zeker verder bezuinigen op zorg is wat ons betreft niet aan de orde.

Waar wij wel al langere tijd de nadruk op vestigen is de provincie bij schuldhulp. Het actief aanbieden van een budgetteringscursus bij de intake voor een uitkering zou daar een middel voor kunnen zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik heb uw fractiegenote mevrouw Riemersma in de commissie gevraagd of dat een verplichtend karakter zou moeten hebben. Mensen krijgen nu al informatiefolders mee met de regelingen die de gemeente heeft, maar ook cursussen. Is dat niet voldoende? En als het antwoord is dat dit niet voldoende is, gaat u dan een motie indienen om voortaan iedere bijstandsgerechtigde verplicht op cursus te sturen?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, ik weet ook wat er in de commissie gezegd is. Ik weet ook wat wij er in het verleden over hebben gezegd. Volgens mij hebben wij 'verplichten' nooit genoemd. Lichte dwang wel. Je kunt er wel meer focus op leggen bij een intake. Het is niet dat het moet, misschien zijn we dan in die zin een beetje op onze schreden teruggekeerd, naar aanleiding ook van de antwoorden van de

wethouder, maar bied het gewoon wat actiever aan en geef mensen een steuntje in de rug die het nodig hebben. Het gaat ook vaak nog wel mis.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, wat is lichte dwang? Als je niet meewerkt 5% korting op je uitkering? En zware dwang is 25% korting op je uitkering?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nee, gewoon het actief aanbieden van die cursus. Meld het in een gesprek. Mensen kunnen daar sneller gebruik van maken, denken wij en er zijn genoeg mensen die het best kunnen gebruiken.

In navolging van Den Haag en Arnhem zouden wij graag zien dat er een fonds wordt gesticht voor jongeren met zware schulden. Een tegenprestatie kan dan zijn investeren in de toekomst, door naar school te gaan of door te gaan werken. De succesvolle samenwerking met het Nibud willen we voortzetten. Van de uitgave van de Geldkrant zouden we graag zien dat deze een periodiek karakter krijgt. Wij dienen daar nu geen motie over in, maar we hopen dat het college dit wel meeneemt bij de uitwerkingen van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie, dat onderzoek dat is uitgevoerd naar het armoedebeleid.

Waar wij ons in de commissie ook zorgen over maakten, is het lage aantal mantelzorgwoningen dat van de grond komt. De wethouder heeft hier in de commissie een uitleg over gegeven. Die is misschien plausibel, maar toch zien wij graag dat het college verder onderzoek gaat doen naar de mogelijkheden en onmogelijkheden en oplossingen in kaart gaat brengen. Graag een reactie van de wethouder op dat punt.

De druk op de sociale woningmarkt neemt steeds verder toe, dat is vanmiddag al vaker gezegd. Mensen met een middeninkomen verdienen te veel voor een huis via de sociale woningbouw, maar kunnen een huis in de vrije sector niet huren of nauwelijks betalen. Daarnaast is het door strengere hypotheekregels lastig geworden om een huis te kopen. Er is al een aantal toezeggingen gedaan door de wethouder om daaraan te gaan trekken, maar toch zien wij ook graag dat het college aan Den Haag blijft trekken en betere regels bepleit, want die regels leiden niet tot een betere doorstroming binnen de sociale woningmarkt.

Leefbaarheid in wijken is voor de Stadspartij een belangrijk punt. Dit komt, waar het gaat om beheer en onderhoud, tastbaar tot uiting. Zo is er bijvoorbeeld het borgniveau. Daar komen wij met het college verder niet nader tot elkaar, maar wat ons betreft moet dat niveau echt omhoog. Meer afvalbakken is daar een voorbeeld van, dat hebben wij al vaker bepleit. Wat we wel een mooie suggestie vonden van de PvdA, ging ook over de verstening van tuinen, maar daar komen we bij de voorjaarsnota nog samen op terug. Althans, als ik er met de heer Loopstra uit ga komen. En dan hebben we nog de bewonersapp. Dat is een punt waar wij vorig jaar bij het voorjaarsdebat al een aantal vragen over hebben gesteld. We hebben er een motie over ingediend. GroenLinks deed dat al sinds medio 2011, heb ik toen begrepen. En de wethouder antwoordde toen dat de app rond de zomer gereed zou zijn. Nu was het antwoord van de wethouder opnieuw dat hij rond de zomer gereed zou zijn. Nou, dat werd na al die jaren ook wel eens tijd. Dus ik ga ervan uit dat de wethouder die toezegging in stand houdt.

De sportnota, daar is ook al het een en ander over gezegd. Daar zijn we heel blij mee, om hoe die tot stand gekomen is. Een nota die eindelijk samen met de sportwereld is gemaakt en mede dankzij de prominente en sportieve rol van de sportkoepel. En natuurlijk ook een interventie van de raad op dit punt vorig jaar.

Waar wij als Stadspartij nog te vaak tegenaan lopen, zijn de problemen rondom inspraak. Ik heb die in de commissie ook al een beetje benoemd. Dan gaat het vooral om het moment waarop bewoners betrokken worden. Hoe eerder bewoners in een proces betrokken worden, hoe meer invloed en mogelijkheden er zijn om plannen beter te maken. Dat is op zich logisch. Alleen, dan krijg je het moment dat de plannen in de wijk zichtbaar en tastbaar worden. Het fietspad in Selwerd is daar een voorbeeld van. De plannen worden concreet. Voor bewoners worden ze tastbaar en zichtbaar: wat gaat er nu eigenlijk in mijn omgeving gebeuren? En dan doemt het probleem op: eigenlijk zijn de plannen dan al in zo'n fase dat de invloed van bewoners een stuk beperkter is dan je eigenlijk zou willen. Ja, dat is een punt waar wij als raad goed op moeten blijven letten. Hoe gaan we dat anders vormgeven? Wat dat betreft zijn we wel positief gestemd over het wijkgericht werken. Daar zijn we mondjesmaat mee begonnen. Het zal snel naar een hoger punt moeten worden getild, maar onze hoop is wel dat dit zal gaan leiden tot een doe-democratie, waarin we de belangen van de bewoners echt voorop gaan stellen.

Maar als we dan kijken naar het openbaar vervoer, dan zien we wel een achteruitgang. Het verdwijnen van de bussen uit de binnenstad draagt wat ons betreft niet bij aan een optimale bereikbaarheid en de

aantrekkelijkheid van een leefbare stad. Was het nu toevallig dat Gordon Price vorige week donderdag daar ook iets over zei, tijdens het Nationale Fietscongres? Natuurlijk blij dat wij dat fietscongres hebben mogen organiseren, maar Gordon Price zei daarover dat de bereikbaarheid van de binnenstad niet of/of moeten zijn, maar en/en, door je niet te keren tegen een bepaald vervoermiddel, waardoor aan mensen zelf de keuze wordt gelaten hoe ze naar de stad willen komen. Nou, dat was op zich wel een bijzondere uitspraak van iemand die daar heel erg veel verstand van heeft en het ondersteunt onze opvatting over het verdwijnen van de bussen uit de binnenstad.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Voorzitter, ik wil daar graag een vraag over stellen. U zegt: “De bussen uit de binnenstad is beter voor een bereikbare en leefbare binnenstad”. Ik snap uw visie over bereikbaar, maar leefbaar niet. Het is toch juist veel leefbaarder als er geen bussen in de binnenstad zijn?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dat is maar hoe je daar tegenaan kijkt. Als je in de binnenstad woont en wat ouder bent en wat beperkter bent en je moet een heel eind gaan lopen om die bus te bereiken, draagt dat niet bij de leefbaarheid.

De heer KELDER (PvdD): Dat is de bereikbaarheid.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, maar voor hoe je leefbaarheid ervaart in een stad, in de binnenstad, draagt het niet bij aan de leefbaarheid.

De VOORZITTER: De heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Voorzitter, dank u wel. Nog even een vraag aan de heer Sijbolts. Ik meen dat het college ook een voorstel heeft gedaan om de bereikbaarheid van de binnenstad wel te garanderen, door niet te grote bussen, maar in ieder geval wel een soort openbaar vervoer te realiseren. Hebt u dat ook gelezen in die stukken?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nee, ik heb gelezen dat het college een aantal suggesties heeft gedaan om te komen tot andere vervoersmiddelen naar de binnenstad toe. Maar er ligt nog geen voorstel voor en ik houd mijn hart vast voor wat de uitkomst daarvan gaat zijn.

De Stadspartij wil graag nogmaals complimenten maken voor de medewerkers van Stadstoezicht, die met minimale middelen toch wel heel veel werk en steeds meer werk moeten gaan uitvoeren.

En voorzitter, tot slot nog een punt: 2015 was ook het jaar van de aardbevingen. We streden met stad en ommeland voor de belangen en de veiligheid van de Groningers en dat kwam vooral tot uiting in de gezamenlijke reactie van niet alleen dit college, maar alle colleges en Gedeputeerde Staten op het voorstel van het winningsbesluit van de minister. Daarvoor echt complimenten, want wij moeten als stad en ommeland echt daaraan blijven trekken en blijven strijden voor de veiligheid van Groningen.

Tot slot nog dank aan de medewerkers die hard hebben gewerkt om deze dikke pil, de jaarrekening 2015 op tijd gereed te krijgen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Koopmans.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Ja voorzitter, dank u wel. De heer Sijbolts zei het zojuist al: over een paar uur barst hier een paarhonderd meter vandaan het Sterren op het plein muziekfeest los. En hoewel het een wat minder zwoele zomeravond lijkt te worden dan de afgelopen dagen, staat de Vismarkt straks ongetwijfeld propvol met mensen die onder meer naar René Froger komen kijken en luisteren. De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat het niet helemaal mijn muzieksmaak is, maar fan of niet, ik denk dat iedereen de tekst van “Alles kan een mens gelukkig maken” kent en ook wel eens heeft meegezongen.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): “Een eigen huis, een plek onder de zon.”

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Al realiseer ik me, mevrouw Van Gijlswijk, tegelijk ook dat de eerste keer dat ik dat meezong, toen dit nummer uitkwam, een aantal raadsleden hier nog niet geboren

was. Maar voorzitter, mevrouw Van Gijlswijk begon al, we weten ook dat een eigen huis niet voor iedereen in deze stad weggelegd is, maar dat een groot aantal Stadgers al blij is met een vers kopje thee. We kennen allemaal de armoedecijfers en alle zorgen die daarmee gepaard gaan. Desalniettemin bleek onlangs uit onderzoek dat, na Rotterdam, Groningen de gelukkigste inwoners van Nederland heeft en daarmee maar liefst Europees een veertiende plek scoort. En op wat voor manier het college zijn bijdrage daaraan levert, blijkt uit de rekening van, zo begreep ik van mevrouw Koebrugge, 657 pagina's, ik heb ze niet meer nageteld, waar door alle ruim 2750 ambtenaren direct of indirect hard voor en aan gewerkt is, waarvoor dank. Dan hebben we het over een jaarrekening met een omvang van circa 1 miljard euro, met een positief resultaat van maar liefst 24 miljoen euro. En passant wordt het weerstandsvermogen opgehoogd naar 0,95. En ja, daaraan ten grondslag ligt een heel aantal projecten dat in de aanbiedingsbrief mooi is opgesomd, die goed gegaan zijn. En inderdaad gaat er gelukkig ook veel goed. Gelukkig wel. Op macro-economisch gebied zit het tij natuurlijk ook mee, maar dat wil niet zeggen dat alles voor de wind gaat. We houden ook onze zorgen. Zo zien we een overschot op het zorgbudget van bijna 3,5 miljoen euro. De wethouder heeft in de commissie terecht aangegeven dat dit nog hard nodig kan zijn voor alles wat er nog komen gaat, dus dat we ons niet rijk moeten rekenen en dat er in die zin niet te weinig geld aan de zorg uitgegeven is. Maar aan de andere kant zien we ook de ontwikkeling van de WIJ-teams. We zitten weliswaar nog midden in het ontwikkelproces ervan en we zijn als raad ook nog zoekende hoe we er grip op kunnen krijgen en houden. We gaan binnenkort de kadernota bespreken, maar als er nu al 600.000 euro extra maar managementondersteuning moet, baart ons dit toch wel zorgen. Wij wilden juist een platte structuur, maar het lijkt er nu op dat er elf nieuwe gemeentetjes als kerstbomen worden opgetuigd, met een hele organisatie an sich. De wethouder heeft in de commissie weliswaar gezegd dat de output voorop staat, maar wij willen toch meer inzicht in de overheadkosten. Daarom hebben we hier ook samen met de SP een motie over ingediend.

Rond de BUIG-gelden lijkt het elk jaar weer een verrassing te zijn wat er uit Den Haag op ons afkomt. Een jaar een tekort, het andere jaar een forse meevaller, het is schier onmogelijk om daar een begroting op te baseren. Er loopt nog een bezwaarprocedure en de wethouder heeft in de commissie ook al aangegeven dat alle gemeenten hier uiteraard mee worstelen, maar ik vraag me wel hardop af of we als stad op de een of andere manier het Rijk nog kunnen bewegen om hiervoor met een structurele oplossing te komen, zodat deze gelden voorspelbaarder worden.

Zorgen blijven er uiteraard ook rond de aardbevingen, de schades en de afhandeling ervan door de NAM. Als stad hebben we op basis van de toen geldende NPR een goede deal kunnen sluiten voor wat betreft het Forum, maar we weten dat hier vanuit particulieren met een schuin oog naar gekeken wordt, die zich afvragen waarom zij een jarenlange strijd moeten voeren om de schade verhaald te krijgen. Daarnaast houden we zorgen op internationaal gebied.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, even terug naar uw opmerking over het Forum en die NPR-norm. Daar hebben we 68 miljoen euro voor binnengeharkt. Vindt u dat, met de kennis van nu, ook nog wel zo positief?

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): U zegt het zelf: "met de kennis van nu". We hebben de heer Alders onlangs horen zeggen dat, met de kennis van nu, 68 miljoen euro ruim is geweest. Alleen hebben we een deal gesloten met de NAM op basis van de toen geldende NPR en dat was op dat moment de juiste keuze.

Voorzitter, daarnaast houden we ook zorgen op internationaal gebied, als het gaat om de vluchtelingen. Het optreden van het college, vorig jaar rond de bed-, bad en brooddiscussie verdient nogmaals alle lof. Over de ontwikkelingen en de discussie rond de noodopvang en later de AZC's mogen we denk ik ook trots zijn, maar we houden zorgen over de huisvesting van de statushouders. Ook gezien de druk die er al is vanuit de sociale woningbouw. Als we ons hier beperken tot het meer financiële gedeelte van de rekening en kijken naar het weerstandsvermogen, zien we een stijging naar een ratio van, ik noemde het al, 0,95, nog afgezien van de winstwaarschuwing, waar ook de heer Bolle van het CDA al aan refereerde. Maar het is bijna 1 en we moeten ons ook wel blijven realiseren dat dit alleen voldoende is als het onderliggende integrale risicomanagement op orde is. Laten we ons daarom ook niet blind staren op het percentage, maar oog blijven houden voor de risico's. Het grootste risico heet overigens nog steeds Meerstad, dat als een soort molensteen om het weerstandsvermogen blijft hangen. Iets waaraan we nu niet

heel veel meer kunnen doen, behalve in het verleden veel afboeken en hopen dat de stijgende trend in de woningmarkt blijft doorzetten. Daarnaast hebben we gezien dat de voorspelbaarheid van de rekening erg te wensen overlaat. We hebben daarover in de commissie al onze zorgen geuit en de wethouder heeft ook aangegeven die zorg te delen en ook aangegeven hoe die voorspelbaarheid verbeterd gaat worden. We zullen die ontwikkelingen scherp blijven volgen.

Voorzitter, ik sluit af. Ik zei het al: zo meteen Sterren op het plein en de Vismarkt staat zo meteen ongetwijfeld propvol, nu al hoor ik, wat ook weer mooie beelden van onze stad oplevert, zoals we die ons nog van de Passion van twee jaar geleden kunnen herinneren. De rest van Nederland mag weer zien wat voor mooie stad we hebben en daar mogen we ook wel een beetje trots op zijn. Ik dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik krijg de motie nog? De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja voorzitter, dank u wel. 2015 is een jaar waarin we als Groningen mooie ontwikkelingen hebben doorgemaakt, op meerdere domeinen. De rekening is overwegend positief en dat zijn wij grotendeels ook. Niet in de laatste plaats omdat we nu met meer dan 17.000 likes de op een na grootste gemeentelijke Facebookpagina hebben.

De woningmarkt is verder hersteld en het aantal verkopen zit in de lift. Goed nieuws, ook voor de nieuwbouwprojecten in onze stad, bijvoorbeeld Meerstad. Hier blijft het risico wel onverminderd groot, dus een aantrekkelijke huizenmarkt is een goede ontwikkeling. Waar een grote uitdaging ligt, is de sociale huurwoningenmarkt, omdat er minder woningen zijn gerealiseerd in deze sector, maar ook door het toenemende aantal statushouders. Iedereen is zich bewust van de druk die dit met zich meebrengt en het is duidelijk dat er een oplossing moet komen. Wat hier opvalt is de slagingskans van jongeren op een sociale huurwoning. Het beoogde percentage hiervan is 40%, maar het is uitgevallen op 20%. Een enorm verschil en er zal ook zeker wat moeten veranderen in 2016. Wij betreuren het dat in 2015 van de beoogde 800 wooneenheden voor jongeren slechts 661 zijn gerealiseerd. Uit onderzoek van Kences bleek dat er het afgelopen jaar 2300 studenten niet naar Groningen zijn gekomen vanwege het niet kunnen vinden van geschikte huisvesting. Naast de bekende kwalitatieve vraag speelt er dus ook wel een vorm van kwantitatieve vraag. Om op die kwalitatieve vraag van jongeren in te spelen wordt er veel gebouwd; daar zijn wij erg blij mee. Er worden kwalitatief goede wooneenheden gerealiseerd en er wordt goed samengewerkt met marktpartijen voor de projectfinanciering. We hopen dat dit door zal zetten. Met de vastgestelde woonvisie is er een strengere regelgeving gekomen rondom jongerenhuisvesting. Het is bekend dat wij uitsluiting niet als de oplossing zien, maar juist het in gesprek gaan met elkaar. Het platform 'Leven in stad' is wat ons betreft dan ook een zeer waardevol concept, omdat het initiatieven ondersteunt waarin deze verbinding tot stand komt. In 2015 zijn hier slechts zes subsidies voor toegekend. Er zijn nauwelijks subsidies geweigerd en het beschikbare budget is niet opgemaakt. Wat ons betreft is dat ontzettend zonde en zouden we hier wat meer op in moeten zetten. Hiertoe dienen wij dan ook zo meteen een motie in, als support voor dit concept, maar vooral ook met het verzoek om de bekendheid hiervan te vergroten.

Wat voor ons een punt van kritiek blijft, is het fietsparkeren. We stimuleren nu het gebruik, dus moeten de parkeergelegenheden ook goed zijn. Er wordt nu veel ingezet op de stallingen en deze moeten groot genoeg zijn en van goede kwaliteit. Maar fietsers willen natuurlijk hun fiets kwijt op een bestemming. Er zijn in de wijken dit jaar meer dan tweemaal zoveel fietsklemmen gerealiseerd als beoogd en dat vinden wij een heel mooie ontwikkeling. Maar de weinig succesvolle stimulans, tot dusverre, van de fietsenstalling, wijst er ook op dat wij de binnenstad niet moeten vergeten. Volgens de fietsvisie is die fietsenstalling iets voor de langere termijn. De wethouder zet in op gedragsverandering van een fietser om toch de fiets in de stalling te krijgen, maar wij betwijfelen toch of dit werkt. De fietser wil gewoon de fiets op de bestemming kunnen neerzetten, zeker als het om een kort bezoek gaat.

Wat betreft de economie zijn er goede ontwikkelingen. Deze trekken wij aan. De werkgelegenheid is gegroeid en voor veel mensen is de afstand tot de arbeidsmarkt verminderd. We moeten ons ook blijven inzetten voor het creëren van een gunstig vestigingsklimaat voor hoger opgeleiden om de kenniseconomie van Groningen meer tot bloei te laten komen. Nog steeds vertrekken zeven op de tien afgestudeerden naar de Randstad en dat is zonde. Een van de plekken waar afgestudeerden terecht zouden kunnen is het gemeentelijk apparaat. Maar onder andere het generatiepact dat zich hierop richt, komt nog niet met de gewenste resultaten. Het pact heeft maar voor zes jongeren een baan opgeleverd binnen een organisatie, waarin de gemiddelde leeftijd boven de 50 jaar ligt. De uitwerking van de motie 'Stip op de horizon', die

we met D66 vorig jaar hebben ingediend, is nu bezig en we hopen dat we hiermee eindelijk een doorbraak kunnen forceren, zodat we een duurzame gemeentelijke organisatie krijgen.

Om Groningen aantrekkelijk te houden is cultuur ook van groot belang. We zijn in de cultuurindex helaas een plaats gezakt. 2015 was ook een jaar waarin in de samenwerking met de culturele instellingen hard is gewerkt om de nodige knelpunten aan te pakken. Hierdoor is in ieder geval ons brede, gevarieerde cultuuraanbod in stand gebleven en daar zijn wij tevreden over.

Tot slot, voorzitter. We zijn gematigd positief over het feit dat voor deze rekening ons weerstandsvermogen is uitgekomen op 0,95. Het college geeft in de rekening aan dat het in 2016 zijn ambitie met betrekking tot het weerstandsvermogen wil actualiseren en dat is wat ons betreft dan ook een goede zet. Dank u wel.

Motie 2: Platform van iedereen (Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 8 juni 2016, besprekende de Gemeenterekening 2015,

constaterende dat:

- er in 201 vanuit het Platform 'Leven in Stad' slechts zes subsidies zijn verleend;
- het beschikbare budget hiermee nog lang niet op is en er nauwelijks aanvragen zijn geweigerd;
- de bekendheid van de mogelijkheid om subsidie aan te vragen bij 'Leven in Stad, erg laag is:

overwegende dat:

- met meer bekendheid van deze subsidiemogelijkheid Stadgers en studenten sneller een aanvraag zullen doen;
- de activiteiten waarvoor een subsidie wordt verleend bijdragen aan een beter onderling contact in buurten;
- het onderlinge contact op zijn beurt weer bijdraagt aan meer begrip voor elkaar en dus een betere leefomgeving;

verzoekt het college:

- zich in te zetten voor de vergroting van de bekendheid van de subsidiemogelijkheid en het gebruik hiervan van het Platform 'Leven in Stad'.

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik dank u. Het woord is aan de heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Er is door een aantal partijen al goede zaken genoemd, zoals de aardgasproblematiek, vluchtelingen, kindermishandeling en bomenkap. Ik kan daarbij aansluiten en ga om te beginnen aanvullend wat over dierenwelzijn zeggen.

De gemeenterekening laat, net als vorig jaar, zien dat dit iets is waar rekening mee gehouden dient te worden. Het college geeft aan zich te willen inzetten om dierenleed, dieronvriendelijk beleid en dieronvriendelijke activiteiten in Groningen te voorkomen. Dat klinkt mooi en nobel. En is het niet dat we ongeveer deze zelfde tekst ook vorig jaar lazen? Daarnaast lezen we dat het college diervriendelijk handelen stimuleert. Oké, ook dat klinkt goed. Maar is het ook daadwerkelijk gedaan? Als je het bekijkt vanuit onze visie, kan er natuurlijk wel wat meer gedaan worden. Je zou verwachten dat met een instelling als die hier door het college besproken wordt, bijvoorbeeld het vlees uit de kantines van de gemeente gaat en dat er aandacht is voor alle andere gangbare fauna in onze mooie stad. Qua dierenopvang kiest het college ervoor zijn wettelijke taak uit te voeren. Dit houdt in dat werk uitbesteed wordt aan Dierenbescherming en Dierenambulance. Dat is goed, hier ligt namelijk de kennis over het veld. Ook is er gewerkt om het aantal zwerfdieren terug te dringen en wordt er aandacht besteed aan de ganzenpopulatie. Dat is allemaal prima. Maar wat stuit ons nu tegen de borst? Het college meent met het uitvoeren van zijn wettelijke taken in de opvang van dieren en de preventieve maatregelen om het aantal zwerfdieren te beperken, de doelen in dit beleidsveld te hebben bereikt. Maar hiermee is de kous natuurlijk niet af. Zet je je op deze manier werkelijk in om dierenleed, dieronvriendelijk beleid en dieronvriendelijke activiteiten in Groningen te voorkomen? Voor een heel klein deel wettelijk gezien wellicht, maar blijft er niet nog een overload aan activiteiten in onze mooie stad bestaan die juist het dierenleed en dieronvriendelijk handelen stimuleert? Te denken valt aan het bestaan van het slachthuis, het uitvoeren van dierproeven door onze universiteit, het fokken van rashonden of überhaupt het eten van vlees. Dat strookt mijns inziens niet met een college dat aangeeft diervriendelijk handelen te stimuleren.

Geld geven aan twee instanties voor met name opvang van dieren, is mijns inziens niet genoeg om te kunnen zeggen dat diervriendelijk handelen gestimuleerd wordt.

Voorzitter, kinderen zijn de toekomst, van onze stad en van onszelf. Maar om deze toekomst een beetje te verzekeren is het prettig als deze kinderen gezond opgroeien. Een van de doelen die het college zichzelf stelde was de gezondheid van kinderen en jongeren verbeteren. En dit is met name te doen door te focussen op voeding, lezen we. Het college stelde dit als een van de pijlers. Erg goed. Het is inmiddels gemeengoed geworden dat je bij een gezond voedingspatroon niet om een meer plantaardig voedingspatroon heen kunt. De grote gezondheidsnadelen van het eten en consumeren van vlees en zuivel zijn inmiddels bekend en hebben het afgelopen jaar ook wederom meerdere keren het nieuws gehaald. Dus naar ons idee moet dit ook in het plan komen en blijven om onze Groningse jeugd gezond op te laten groeien.

En als we even doorgaan over de toekomst op zich, dan is duurzaamheid natuurlijk iets wat als vanzelfsprekend omhoog komt. 2035 energieneutraal, het lijkt nog ver weg en er zullen nog flinke stappen moeten worden gezet om dit te behalen. Ondanks alle goede initiatieven die zich ontploegen, denken wij ook dat het in dit tempo misschien niet gaat lukken. Op het gebied van duurzaamheid kunnen we snellere stappen maken om in 2035 energieneutraal te worden. Bijvoorbeeld door in de berekeningen de consumptie van dierlijke eiwitten mee te nemen. Na technische navraag bleek dat dit lastig is, maar desondanks denken wij dat de gemeente op het punt van voeding en duurzaamheid nog een grote slag kan maken. Het tekenen van de Green Deal zagen wij als een begin. Plantaardig eten is hip and happening en er is een toenemende belangstelling van Stadjsers voor duurzaam voedsel, dus daar ligt het niet aan. Er zijn ook goede resultaten behaald, vorig jaar. Qua bewoning en bouw zijn goede stappen gezet. Een voorbeeld hiervan was de subsidie van groene daken. Er zijn wel iets minder daken gerealiseerd, dat is jammer, maar het totaal aan oppervlakte was groter dan bedacht. Goed dat er voor het komende jaar ook op ingezet wordt en dat de communicatie wat betreft de voordelen wordt vergroot. Het totale budget voor duurzaamheid en energie is vanaf 2015 verhoogd naar 2 miljoen euro. Mooi dat dit een structureel budget is, maar het kan natuurlijk altijd beter. 2035 lijkt nog ver weg, maar de tijd gaat sneller dan je denkt. We hopen ook dat de klimaatmonitor waarover gesproken wordt snel in gebruik genomen wordt, zodat er stappen gezet kunnen worden indien het niet zo gaat als het zou moeten. Energiebesparing kreeg in 2015 vorm via 'Groningen woont SLIM' en door nieuwe prestatieafspraken voor huurwoningen. Het klinkt heel logisch: energie niet verspillen blijft een van de beste manieren om energieneutraal te worden. Ten slotte juichen wij de duurzame ontwikkelingen van het Suikerunieterrein toe en vinden we het een goede ontwikkeling dat het aantal zonnepanelen in 2015 bijna verdubbeld is.

Bij duurzaamheid hoort natuurlijk een gezond en schoon milieu. En op het gebied van onderhoud zijn we blij te constateren dat de acties Lentekriebels en Winterkriebels, de vijftig buurt-zwerfafvalteams en de vele kleinere bewonersacties positief zijn uitgevoerd. De buurt op die manier betrekken is wat ons betreft een positieve bijdrage leveren aan bewustwording van de omgeving en leidt in de meeste gevallen tot een mooiere en betere leefomgeving. Een schoon milieu is een milieu waarbij geen hondenpoep op straat ligt. Hondeneigenaren ruimen deze poep doorgaans goed op, dus dat is goed. Er is daarnaast meer hondenbelasting opgehaald dan begroot. Misschien kan deze belasting dan volgend jaar omlaag of het overschot worden teruggeven of gebruikt worden extra afvalbakken te plaatsen. Uit eerdere schriftelijke vragen weten we dat inningskosten van deze belasting vrij hoog zijn. Wat jammer is, is dat we deze kosten niet in de rekening terugzien zodat er doelen opgesteld kunnen worden om de efficiëntie van het innen te verbeteren. Wij als partij zijn hard bezig met een initiatiefvoorstel, waarbij we een nieuwe vorm van hondenbelasting willen voorstellen. Wij komen daar in ieder geval nog op terug.

Voorzitter, in de commissievergadering van twee weken geleden hebben wij bij de meeste onderwerpen opmerkingen geplaatst en ik heb het gevoel dat we nu niet moeten gaan herhalen wat daar gezegd is, dus ik laat het hierbij. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, dank u wel. Ons college van B en W is in het voorjaar van 2014 aangetreden en dat betekent dat we met een beoordeling van de gemeenterekening ook het functioneren van het college tegen het licht kunnen houden. Dit jaar is nu immers het eerste jaar dat zowel de begroting als de gemeenterekening onder de verantwoordelijkheid van dit college vallen. De verkiezingen van 2014 waren met name voor D66 een verrassing in positieve zin: het was een landelijke trend dat D66 een goed resultaat boekte en Groningen vormde daarop zeker geen uitzondering. D66 werd

op afstand de grootste. D66 leeft in de geschiedenis als de partij die bestuurlijke vernieuwing nastreeft, dus dat hield een belofte in. Aan de naam van het coalitieakkoord kon het niet liggen: Voor de verandering. Daarin stonden de ambities beschreven, die de zo gewenste verandering op gang moesten brengen. Veranderen is natuurlijk geen doel op zichzelf, veranderen is een proces dat tot verbetering moet leiden en daarbij zijn ambities altijd leidend. Wat waren de ambities? En in hoeverre heeft het proces van verandering ervoor gezorgd dat er stappen in de goede richting zijn gezet? In de aanbiedingsbrief met deze rekening is het college daar zelf nogal positief over. Dat begrijpen we natuurlijk, want het is toch een beetje: “Wij van wc-eend adviseren wc-eend”. Maar ja, aangezien ik niet van wc-eend ben, kijk ik daar toch wat anders tegenaan. Laat ik beginnen met vast te stellen dat ik een deel van de positieve kijk van het college op zichzelf wel kan onderschrijven. Een stad besturen is voor een deel het managen van bestaande processen. Het huisvuil moet worden opgehaald en verwerkt, de riolering moet werken, de stad moet er netjes bij liggen. Het moet veilig zijn op straat en in het verkeer, dat soort zaken bedoel ik.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, wat heeft het functioneren van de riolering met besturen te maken? Volgens mij hebben we gewoon medewerkers in deze stad die het huisvuil ophalen en die verdienen daar een compliment voor, toch? En niet de wethouder die huisvuil in zijn portefeuille heeft.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nou, ik ben de laatste die geen compliment durft uit te delen. Dus als u wilt dat ik een complimentje uitdeel aan alle ambtenaren die hun werk doen, geen enkel probleem.

Natuurlijk is er op deze deelgebieden kritiek te leveren, maar in het algemeen gaat dit gewoon hartstikke goed. Groningen als een van de prettigste steden van Nederland om in te wonen, is toch iets om best wel trots op te zijn. Toch verschijnen er ook krasjes in dit positieve beeld. Laten wij eens kijken naar de resultaten van de detailhandelsmonitor van 2015. Daar komt eigenlijk uit naar voren dat bezoekers het winkelaanbod, de winkelkwaliteit en de sfeer in de stad als ruim voldoende tot goed beoordelen. Waar ze minder over te spreken zijn, zijn de bereikbaarheid van de binnenstad en de parkeermogelijkheden. Krappe voldoende. En vooral de parkeertarieven: een dikke onvoldoende, een 4,9. Toch bijzonder om te constateren dat de zaken die als ruim voldoende beoordeeld worden op het conto van de ondernemers geschreven kunnen worden, waar de als minder beoordeelde zaken op het conto van het college geschreven kunnen worden, met de parkeertarieven als negatieve uitschieter. Wat die tarieven betreft doet het college een opmerkelijke uitspraak. Gevraagd naar de reden waarom de parkeertarieven nog verder zullen stijgen, meldt de wethouder dat wij hiermee niet uit de pas lopen. Nou, dat klinkt toch ontzettend ambitieus, niet uit de pas willen lopen? Laten we vooral vooroplopen en tegemoet komen aan een van de grootste bezwaren die mensen tegen onze stad hebben die ze bezoeken, namelijk de hoge parkeertarieven. De bereikbaarheid van de stad wordt op dit moment met een ruime voldoende beoordeeld. Als we echter de plannen van het college voor het busvervoer in en naar de binnenstad tegen het licht houden, vrezen we dat in de toekomst die beoordeling een stuk minder positief zal zijn. Niet elke verandering is een verbetering. Je ambitie zou moeten zijn dat de bereikbaarheid verbeterd wordt.

En dan de fietsvlakken. Of -vakken? Rommelig, slecht voor de uitstraling, niet te handhaven. En liggen ontzettend veel fietsen op de grond. Dat nodigt maar uit tot vandalisme. Goed, er is een probleem, want het aantal fietsen is toegenomen. Maar wat ons betreft bieden die fietsvakken geen oplossing voor wat dan ook. Experiment wat ons betreft mislukt. Niet meer doen, zet maar in op ondergrondse oplossingen.

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Voorzitter, ik ben toch wel benieuwd, want die fietsklemmen, daar zetten wij ook op in, maar die zijn er op dit moment niet en dan moet je toch zorgen dat er een beetje structuur inkomt. Nou, dan bieden fietsvakken zeker voor tijdelijk een goede oplossing. Dan zegt u: “Er ligt een fiets op de grond en dan werkt dat zelfs vandalisme in de hand”. Kunt u dat even uitleggen?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ik kan het wel uitleggen, maar ga vooral eens even rondkijken. Ik nodig u uit om nu even uit het stadhuis te lopen.

De heer BANACH (Student en Stad): Zie ik dan mensen die met elkaar op de vuist gaan omdat er een fiets op de grond ligt?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nee, ik snap wel wat u bedoelt, meneer Banach, maar vandalisme is er natuurlijk in allerlei soorten en maten. Maar het komt erop neer dat we op dit moment het beleid zoals wij het nu zien, gewoon niet goed vinden. Wij zeggen: het experiment is wat ons betreft mislukt; ga naar andere oplossingen kijken.

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Voorzitter, waar ik nou heel benieuwd naar ben, is welke oplossingen mevrouw Woldhuis heeft voor al die problemen. Er worden allerlei problemen geconstateerd en er wordt opgeroepen om met oplossingen te komen, maar wat wil mevrouw Woldhuis nou zelf? Wat heeft zij nou opgehaald vanuit de stad aan oplossingen voor alle problemen die er zijn?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nou, dat moet u ongetwijfeld weten, want uw eigen college kwam al met oplossingen, namelijk de ondergrondse fietsenstallingen. Wat ons betreft mag dat wel extra versneld worden.

Mensen die een uitkering aanvragen moeten erop kunnen rekenen dat dit binnen acht weken geregeld is. Het percentage waarbij dit het geval was, is van 94% gedaald naar 89%. De wethouder heeft daar in de commissie al een aantal oorzaken voor genoemd. In onze ogen was dit te voorzien geweest. Het is niet voor de eerste keer dat deze organisatie reorganiseert immers. De wethouder belooft ons beterschap en wij adviseren dan ook de vinger het komende jaar wel stevig aan de pols te houden. Ik kom zo nog op een aantal wettelijke termijnen terug.

Dan het onderwerp wonen. Een van de grootste vraagstukken voor de komende tijd is het wonen. Op dat gebied wordt de kloof tussen de twee gezichten van Groningen, die genoemd wordt in het eerder aangehaalde coalitieakkoord, alleen nog maar groter. Verschillende onderzoeken wijzen uit, en ook als je in Groningen goed om je heen kijkt, hoef je echt geen expert te zijn om te zien dat de stad verandert. De hippe koffietentjes en de speltbroodbakkers zijn symbool voor die verandering. Huurwoningen worden nog steeds meer verkocht dan dat er bij de woningcorporaties bijgebouwd worden. Daardoor zijn er elk jaar minder betaalbare woningen te vinden. Dat heeft tot gevolg dat groepen met een laag inkomen niets anders kunnen doen dan vertrekken. In Amsterdam is het al een gekte, maar laten wij alsjeblieft voorkomen dat er in Groningen straks alleen nog maar meer rijken kunnen wonen. Voorzitter, wij als bestuur hebben daar wel degelijk grip op. Het lijkt nu alsof het ons overkomt. Het is fijn dat er zoveel meer woningen verkocht worden, maar de huizenzeepbel zorgt ervoor dat een van de grootste kloven in de Nederlandse samenleving, die tussen kopers en huurders, eerder groter dan kleiner aan het worden is. Waar huizenbezitters dankzij de aantrekkingskracht van de huizenmarkt automatisch rijker worden, zien huurders hun woonlasten al jaren achtereen stijgen. Tel daarbij op de opgave om de hoeveelheid stathouders een plek te geven en de toekomst ziet er niet zo rooskleurig uit. Dat moet topprioriteit hebben.

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Ja voorzitter, ik ben wel benieuwd waar mevrouw Woldhuis het vandaan haalt dat huizenbezitters alleen maar rijker worden, automatisch.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nou, ik wil u wel een les financiën geven. Als je ziet dat iedere maand je woning 2% of 3% meer waard wordt, dan word je automatisch rijker. Zo werkt dat, op papier.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Is mevrouw Woldhuis het ermee eens dat die woning eerst gekocht moet worden en dat er vaak nog een hypotheek op zit, omdat mensen het geld niet op de plank hebben liggen? Dat dit geld kost, dat erop afgelost moet worden, dat daar rente over betaald moet worden, dat er een heleboel belastingen zijn die komen kijken bij het bezitten van een huis? Of is dat mevrouw Woldhuis allemaal volledig ontgaan?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dat lijkt me allemaal heel irrelevante informatie. Het is namelijk wel zo dat je woning iedere maand automatisch meer waard wordt en dat je dus op papier automatisch ook meer geld in bezit hebt. Voorzitter, ik ga verder.

De VOORZITTER: Een laatste interruptie van mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Voorzitter, ik ben heel benieuwd hoe die woningeigenaar straks bij de fractie Woldhuis terecht komt en of hij vindt dat dit irrelevante informatie is of niet. Ik hoor dat graag nog een keer terug.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): De fractie van 100% Groningen, correctie. Dank je wel. Het lijkt me niet goed om het daar nu over te hebben.

Ik ga even verder over de zorg. Voorzitter, in 2015 zijn de grootste decentralisaties van de geschiedenis van kracht gegaan. Met een budget van 200 miljoen euro is dat een heel grote hap geld, die wij hier als gemeente uitgeven. Hoe waarschijnlijk is het dat zo'n megaverbouwing precies binnen het budget blijft? De gemeenterekening spreekt wat dat betreft boekdelen. Op bijna alle budgetten die over zorg gaan, is er geld overgehouden. De vraag is nu ook: hebben wij onze taken niet goed uitgevoerd of hebben wij te ruim begroot? Voorzitter, op basis van deze gegevens in de rekening, ik zeg expliciet 'rekening', is dat gewoon lastig om te zeggen. We hebben in ieder geval genoeg schrijvende gevallen gezien, mensen die ervoor hebben moeten knokken dat ze de zorg kregen die ze nodig hadden. De sociale teams voelen nu als het optuigen van bureaucratische teams en vooral: waar vind ik de cijfers over de uitvoering van de Wmo, jeugdzorg en participatie? Na heel goed zoeken in de collegebrieven lees ik dat wij onze wettelijke termijnen van zes tot acht weken maar voor 66% halen. Slechts 66%! Heeft er al een verschuiving plaatsgevonden van zwaardere zorg naar lichtere zorg? Om hoeveel kinderen gaat het die zorg nodig hebben? Zijn mensen tevreden? Kunnen professionals hun werk doen? Waarom komt dit niet in de gemeenterekening terug? "De gemeente kent haar inwoners beter dan het Rijk", nou, dat voelt nu absoluut nog niet zo. De raad staat voor mijn gevoel aan de zijlijn. Inzicht heb ik in ieder geval nu niet over ons zorgbeleid en ik hoorde de VVD eerder over kindermishandeling: ik zou daar graag het sociale domein aan willen toevoegen voor de rekening van 2016. Ja, alle cijfers waardoor wij kunnen controleren.

De VOORZITTER: Ik ga u even wijzen op het feit dat u door uw tijd heen bent.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Oké. Dan ga ik nog drie zinnen zeggen, voorzitter. Tot slot: we kunnen ons vinden in de bestemming van het positieve resultaat van de gemeenterekening, met een aantekening. In de aanbiedingsbrief verwacht het college dat het weerstandsvermogen de komende jaren tot en met 2019 stabiel blijft, rond de 95%. Een paar weken later meldt ditzelfde college middels de voorjaarsnota dat we wellicht het weerstandsvermogen moeten aantasten, vanwege bezuinigingen. Dat baart ons wel zorgen. Dat omstandigheden kennelijk zo snel kunnen veranderen wat betreft het financieel perspectief. Graag een reactie van het college hierop.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dit was de bijdrage van de raad in de eerste termijn. Ik stel u voor dat wij een korte pauze houden en die komt in de plaats van de pauze die staat gepland na de eerste termijn van het college. Tien minuten. De vergadering is geschorst.

(Schorsing 16.33 uur – 16.47 uur)

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Het woord is aan de wethouder van Financiën, de heer Schroor.

Wethouder SCHROOR: Ja dank u, voorzitter. Dank aan de raad voor de inbreng in de eerste termijn en dank natuurlijk ook namens de organisatie voor de complimenten van volgens mij iedereen voor de jaarrekening en voor het vele werk dat erin is gaan zitten. Ik zal dat zeker ook via deze route overbrengen aan onze mensen.

Een goed resultaat. 24 miljoen euro is het nettoresultaat, daar heb ik het meestal over na raadsbestemmingen, het nettoresultaat. En het weerstandsvermogen is verhoogd naar 95%. En inderdaad,

we gaan het er volgende week nog over hebben in hoeverre dat op lange termijn houdbaar is, maar op dit moment genieten we er even van, het is een gezond weerstandsvermogen. Natuurlijk hebben wij nog na-ijleffecten van de crisis die we kunnen verwachten. Wij zijn als gemeente meestal wat later met de effecten van de crisis, als die optreedt. Dan komen ze altijd een jaar later in negativiteit terug. Maar ook de na-ijleffecten van het herstel van de economie duren bij ons altijd iets langer. We zien het nu wel voorzichtig aan gebeuren en er zijn zeker een paar heel mooie, positieve ontwikkelingen. We hebben vierhonderd nieuwe woningen bij Meerstad in ontwikkeling, dat is jaren heel anders geweest. Maar we zullen ongetwijfeld ook nog wat na-ijleffecten zien van het herstel van de economische crisis. Laat helder zijn: als de economie aantrekt, betekent dat niet per definitie dat de gemeentefinanciën daar beter op gaan worden. Het is namelijk vaak zo, als de economie aantrekt en het bedrijfsleven en de burger het overnemen, dat de overheid een stapje terug doet. Zodra de overheid een stapje terug doet in overheidsfinanciën landelijk, hebben wij daar direct een negatief effect van, want dan gaat ons gemeentefonds onderuit. Dus het is niet per definitie zo dat als het economisch beter gaat in het land, het met onze gemeentefinanciën daardoor ook beter gaat. Wat wel zo is, is dat het met onze stad beter gaat. Daar wil ik toch een aantal dingen namens het college opnoemen. Een aantal zaken is natuurlijk al genoemd. Natuurlijk, wij waren de Nationale Onderwijsstad 2014-2015. De WIJ-aanpak is bijna gereed, na de zomer de laatste WIJ-teams. De nota Fietsstad is tot stand gekomen, de kadernota Cultuur, de woonvisie, Bestemming Binnenstad, een groot plan dat binnenkort in uw raad ligt. Het Forum is herstart en de bouw is weer begonnen en zo meteen worden de eerste verdiepingen boven de grond zichtbaar. Het wijkwethouderschap is ingevoerd en de eerste projecten zijn losgekomen of in ieder geval in 2015 in de week gelegd. De Nationale Evenementenstad 2015, de startupscene bloeit, een van onze pareltjes in de stad. De ring Zuid, de stationsgebiedplannen, natuurlijk ook de outsourcing, de ICT, het Noorder Belastingkantoor, ook binnenkort bij u als stuk. Al met al harde investeringen, zowel in planvorming als in uitvoering ongeveer, heel grof, 2 miljard euro in die stad, binnen nu en een aantal jaren. Er zijn steden die daar echt ongelooflijk jaloers op zijn. Deze stad staat er ook qua investeringen, privaat en publiek, heel goed voor en daar zijn wij trots op. De basis is eigenlijk gelegd in de afgelopen jaren, maar zeker ook in 2015. Maar ook innovaties, we hebben dat woord vaak gebruikt: vernieuwing, goed Nederlands. Innovaties zoals in de zorg, de innovatie-ateliers, in het onderwijs, in maatschappelijke participatie, terug naar de wijk, invoeren in de wijkteams, de dagbesteding en ook het zoeken naar nieuwe vormen van werk vanuit de WIJ-teams. 'Kansen in kaart' om als voorbeeld te noemen, de veranderlabs. Goede Gieren is gestart, de duurzaamheid natuurlijk, waar vanavond nog een heel belangrijk besluit van u gevraagd wordt over geothermie, maar ook WarmteStad is gelanceerd. En als je kijkt naar de duurzaamheidsambities, denk ik dat dit college en deze portefeuillehouder daar juist de laatste anderhalf jaar een enorme stap in hebben gezet, vergeleken met de jaren daarvoor. We zijn wat later met onze ambities energieneutraal en ik denk dat we echt kunnen spreken van een inhaalslag. Maar het is natuurlijk ook afhankelijk van uw besluitvorming.

Op het gebied van sport: het complex Europapark, zowaar geen sinecure. Daar is heel vaak over gesproken. Het sportpark Corpus den Hoorn is opgeleverd, ook een groot project waar veel discussie over is geweest. En op het gebied van veiligheid. We zijn de veiligste grote gemeente van Nederland, als feit. Het nieuwe prostitutiebeleid is ingevoerd. Het A-kwartier is sinds 1 januari 2016 vrij van prostitutie en we hebben een heel stevige daling van het aantal inbraken kunnen constateren, van 1186 naar 860 inbraken. Nog steeds natuurlijk 860 te veel, laten we helder zijn. Maar het is wel een enorme daling die is ingezet.

Tot slot de publieke dienstverlening. Een dikke 8 volgens onze gebruikers en dan doe ik het even gemiddeld. We hebben Facebook ingezet, we hebben een app ontwikkeld voor de stad, we hebben Twitteraccounts, onze telefoondienst is verbreed, 14050 is dieper aangesloten, ook op de sociale zekerheid en we hebben zaakgericht werk in ontwikkeling, waarbij we ook een goed cliëntvolgsysteem kunnen gaan introduceren, waarbij we weten dat als iemand meerdere keren met de gemeente zaken wil doen of wil bellen of een probleem heeft, we dat ook weten en dat we die persoon ook kennen en op die manier heel snel kunnen schakelen en heel snel tot een antwoord kunnen komen. Kortom, dit zijn de positieve punten waar dit college als midterm review trots op is. Ik ben blij dat een groot aantal partijen van u dat ook heeft genoemd in uw woordvoering.

Natuurlijk, en dat is de vraag die ons in de commissie ook een paar keer gesteld is, zijn er ook nog grote uitdagingen te gaan, zaken die nog niet op orde zijn. Veilig thuis was zo'n mooi voorbeeld in 2015 van wat niet goed ging. Een inspectierapport dat niet goed was. Ja, we hebben opgetreden en ja de boel is op dit moment op orde. Maar het is blijvende aandacht, we moeten zorgen dat het op orde blijft. We moeten

zorgen dat het niet terugvalt en we moeten zorgen dat wij niet, zoals nu in andere provincies het geval is, onder toezicht komen van een inspectie, omdat de boel niet op orde is. Het is essentieel voor onze veiligheid, bij zowel de jeugd als bij huiselijk geweld, dat we dit goed op orde hebben en dat we het casemanagement op orde hebben en dat we de verbinding met de achterliggende WIJ-teams op orde hebben. Er is nog een uitdaging: de forse inzet die wij nodig hebben bij de WIJ-teams vraagt ook heel veel van onze organisatie. We zullen ook, dat hebben we gedaan met een privacy officer, veel nadruk gaan leggen op privacy. Daar gaan we ook weer met u over in debat. Er komt binnenkort een brief naar u toe. Maar het is zeker een heel belangrijk onderdeel, dat we willen doorontwikkelen. We hebben ook de huishoudelijke hulpcrisis gehad. Het faillissement van TSN. Ja, het is opgelost, maar er is blijvende aandacht nodig, want we willen zorgen dat het niet weer op die manier naar ons toekomt. De BUIG is een blijvend zorgpunt. U krijgt binnenkort de voorjaarsbrief te bespreken en ik kan u alvast vertellen, dat is op dit moment in ieder geval de stand van zaken, vers van de pers, dat wij ons bezwaarschrift ongegrond hebben gekregen. Dat betekent dus dat we onze inhoudelijke bezwaren niet krijgen en dat betekent dat we voor de keuze staan als college: gaan we in beroep, omdat we inhoudelijk sterk staan, of niet? Maar de conclusie op dit moment is dat wij daar moeten rekenen op een flink tekort op het gebied van de BUIG. Daar zullen we straks in de voorjaarsbrief en bij de begroting uitgebreid met elkaar over gaan spreken. Een doorontwikkeling van de maatschappelijke opvang en beschermd wonen; jarenlang toch goed op orde, maar wel heel veel achterstallig onderhoud, met name in de maatschappelijke opvang. Dat zeggen de partners zelf ook en ook daar zullen wij de komende tijd heel veel aandacht en energie in moeten stoppen. En wij lopen natuurlijk niet weg voor het feit dat wij op casuïstiek, dus op individueel niveau, altijd fouten hebben gemaakt. Dat is ook zo. Wij hebben niet alles goed gedaan, zeker niet op individueel niveau en zeker niet op casuïstiek. Daar zullen we alleen maar van kunnen leren.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik heb na mijn inbreng in het debat een beetje op mijn sodemieter gehad van mijn fractievoorzitter. Ik zei dat we wel voorbeelden bij de wethouder rondom zorg en huishoudelijke zorg hebben neergelegd, maar dat het dan maanden duurde voordat er een reactie kwam. Dat is niet het geval. Maar wat ik heb willen aangeven, is dat het in ieder geval niet zou moeten zijn dat burgers raadsfracties nodig hebben om problemen op het bordje van het college te krijgen en op die manier opgelost te zien worden.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, ik kom er zo nog even uitgebreider op terug, maar het is natuurlijk in de regel niet zo dat dit nodig moet zijn. De lijn hoort rechtstreeks naar ons toe te zijn en dan horen wij ook te zorgen voor een oplossing, dan wel voor een adequaat antwoord waarom die niet geboden wordt. Maar dat laat onverlet dat, als raadsfracties natuurlijk volksvertegenwoordigerszaken ophalen die ons op wat voor manier dan ook, niet bereiken, het natuurlijk ook altijd prima is dat deze dingen via raadsfracties bij ons komen. Dat sluit ik niet uit nu, maar ook niet in de toekomst.

Tot slot voorzitter, en dan ga ik heel kort naar de vragen van de fracties: de vluchtelingen. Ik denk dat wij daar ook in 2015 een enorme slag in hebben gemaakt. Bed, bad, brood is al aangehaald. Wij voorzien op dit moment voor 180 mensen deze voorziening, 110 in de stad en 70 in de buitengebieden. Dit is ook zeker een bron van aandacht, want dit is een onderwerp dat groeit. U hebt net goedgekeurd dat wij opnieuw budget beschikbaar stellen om de voorfinanciering te doen. De noodopvang asielzoekers is ook gerealiseerd. 500 mensen zitten daar ongeveer, gemiddeld. En ook met veel steun van de wijken en heel veel inzet van vrijwilligers. De acceptatie daarvan gaat hartstikke goed. Ook op scholen, er zitten heel veel kinderen daar op school, is het geluid positief. De integratie gaat goed en de opvang en het samenspel van leerlingen van deze doelgroep van de noodopvang met de kinderen die op school zitten is hartstikke goed. Ik denk dat we daar ook trots op mogen zijn. En natuurlijk de plannen voor de twee extra AZC-locaties: conform door de raad. We hebben het al eerder gedaan als college, maar het blijft een compliment waard, want we zien in Nederland ook hoe het niet moet. De totaalaanpak op het gebied van vluchtelingen, zowel op zorg als onderwijs en huisvesting, komt naar u toe. We zullen al die elementen samenvoegen in één overzicht, op basis waarvan wij kunnen handelen. Een voorbeeld daarvan kan ik u geven. We zijn op dit moment, afgelopen vrijdag is daar een bijeenkomst over geweest, een provinciale aanpak voor onderwijs voor vluchtelingen aan het maken. PO in de gemeente zelf, over het VO komt afstemming en binnenkort is er ook afstemming over mbo, hbo en wo, over hoe we op die manier daar

ook nog een extra impuls aan kunnen geven en een pakket klaarmaken, zodat elk kind en elke leerling en elke jongere onderwijs kan genieten waar hij recht op heeft.

Voorzitter, dan kort naar de vragen. Ik begin even in algemene zin, ook richting de Socialistische Partij. Wat het college raakt, is het beeld dat door de woordvoering met name wordt geschetst. Ik ken u beter en ik weet dat het soms wat genuanceerder ligt. Het beeld is namelijk dat het college over de rug van mensen heen, mensen de zorg ontnemt waar zij recht op hebben. Dat doet u op basis van een aantal statements van mensen die u benaderd hebben en die geen hulp zouden krijgen. Even naar de feiten, mevrouw Koebrugge vroeg daarnaar. Wij zijn vijf keer door u benaderd, zowel ikzelf als mijn ambtelijke organisatie. Dat is vijf keer op een aantal, dat wij benaderen, dan doe ik het maar even heel grof in de jeugdzorg en de Wmo, van tussen de 10.000 en de 15.000 mensen in de stad. Op die vijf keer, en inderdaad dank voor uw rectificatie, hebben wij volgens mij heel adequaat gehandeld. We hebben het niet altijd kunnen oplossen, maar heel vaak wel en dat hebben we heel snel teruggekoppeld. En dat is het beeld op basis waarvan u een beeld schetst dat dit college er een puinhoop van maakt. Althans, dat is het beeld dat het zou kunnen oproepen en dat is wat het college wel raakt, want het college is van mening dat iedereen die recht op heeft op zorg en zorg nodig heeft, die zorg ook heeft gekregen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik ben blij dat het college is geraakt door de woordvoering van de SP, want dat betekent dat u scherp blijft. En dat verwachten we ook van u. U verengt het nu heel erg tot vijf individuele situaties die wij op uw bordje hebben gelegd. Maar nu wijs ik maar even op het jaarverslag van de gemeentelijke ombudsman: er zijn vele bezwaarschriften ingediend vorig jaar. Volgende week bespreken we dit in de commissie, dus u vergeeft mij vast dat ik nu niet de exacte cijfers paraat heb, maar het zijn dus niet alleen vijf klachten die bij de SP-fractie zijn binnengekomen. Het zijn ook de klachten die bij de FNV zijn binnengekomen, bij de ombudsman, bij belangenorganisaties, op allerlei verschillende terreinen. En als u dat dan optelt en uw eigen woorden dat er duizend mensen in deze stad minder uren zorg hebben gekregen dan in het verleden, dan is het niet zo dat wij proberen van een mug een olifant te maken. Nee, u probeert van een olifant een mug te maken.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, we spreken inderdaad de ombudsman nog, maar het is natuurlijk wel zo dat de klachtenstroom is toegenomen. Dat is rijp en groen, overigens. Daarom is ook extra inzet nodig en dat heeft met name te maken met de decentralisatie. Maar ik doe niets af aan klachten, laat dat helder zijn. Wij hebben daar als college ook adequaat op gereageerd en wij hebben er ook voor gezorgd dat we mensen die via welke lijn dan ook bij ons terecht kwamen, die wij niet in beeld hadden of waar we nog een keer naar moesten kijken, ook gewoon geholpen hebben. Van klachten en problemen kun je leren. Maar dat laat onverlet dat het beeld dat u hebt opgeworpen, voorzitter, dat het in algemene zin, geëxtrapoleerd, heel erg slecht gaat, absoluut niet past bij de waarheid. En al die tienduizenden mensen die wij hier helpen in het sociale domein, een nieuwe taak, naar de gemeente overgekomen, dat gegeven vraagt toch wel enige nuancering. En dat is precies wat ik heb teruggegeven. Maar daarover mogen we natuurlijk van mening verschillen.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, de wethouder schetst hier een heel vreemd beeld. Ten eerste willen wij als raad heel graag dat iedereen die geen zorg ontvangt, juist bij de loketten komt waar men moet zijn. Dat ten eerste. Dus ik ben blij dat er heel wat mensen zijn die niet naar ons zijn gegaan. Maar uw eigen cijfers in de collegebrieven die niet in de gemeenterekening terugkomen, zeggen dat 66% van de aanvragen niet binnen de wettelijke termijnen afgehandeld wordt. Dat houdt dus in dat, even rekenen, 34% niet de zorg krijgt die de wettelijke termijnen eisen. En die wettelijke termijnen zijn er niet voor niets. Dat zijn nu eigen cijfers en daar gaat het hier om. En daar vragen wij aandacht voor.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, u vraagt aandacht en die aandacht is er. Dank voor uw bijdrage. Ik ga nu alleen niet in op de nuancering die achter die cijfers zit. Dat hebben we in de commissie wel gedaan en daar wil ik dan maar even naar verwijzen, want anders zijn we nog een kwartier bezig met elkaar. Het leerlingenvervoer. De overschotten terugbrengen, dat was het doel. Wij hadden elk jaar een tekort op het leerlingenvervoer op de begrote post. We hebben een maatregel getroffen in overleg met u, namelijk

één dag in de week zelf het kind naar school brengen en de kilometers ietsje verruimd. We houden nu wat geld over. Ik kan u zeggen dat wij één klacht hebben ontvangen, van één persoon en die klacht hebben we opgelost. Het was namelijk echt een maatwerkdiscussie. Het was echt een uitzonderingssituatie en die hebben we opgelost. Voor de rest krijgen wij als college, we hebben er ook op getoetst, heel veel positieve reacties, van mensen die zeggen: “Wij vinden het eigenlijk wel fijn om zelf een beetje flexibiliteit te hebben. Wij zien ook dat ons kind, door dit ook een keer zelf te doen en zelf een keer met openbaar vervoer te gaan, in sommige gevallen die zelfstandigheid heeft teruggekregen die het kwijt was.” Dus wij krijgen heel veel positieve reacties. In die zin vinden wij dus ook dat, wat het financiële plaatje ook is, het doel bereikt is. Wij hebben op dit moment echt geen aanleiding om dit beleid bij te stellen, omdat de mensen er vooral tevreden over zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik heb ook helemaal niet gevraagd om het beleid bij te stellen. Sterker nog, ik heb hier ook verteld dat wij destijds in 2003 hebben ingestemd, met enige pijn in ons hart. Maar is het dan een kwestie van dat u gewoon veel te behoedzaam heeft begroot? U hebt gewoon 414.000 euro over op niet zo'n heel groot budget, leerlingenvervoer. Met andere woorden: begroot u niet gewoon te ruim, waardoor we elders moeten bezuinigen en er elders, op andere terreinen geen geld is, waar het ook nodig is?

Wethouder SCHROOR: Nou voorzitter, natuurlijk kijken we wel scherp naar deze cijfers. Wij hebben een budget en daarvoor moet het gedaan worden. Als het beleid niet aangepast wordt, is dat dus ook de maatstaf. Als daar geld op overblijft en het heeft een structurele component, dan zullen we dat geld natuurlijk ook anders begroten. Dan zullen we dus ook het leerlingengeld anders begroten. We hebben nu een eerste jaar gedraaid daarmee en nu kunnen we ook daadwerkelijk vaststellen wat we nodig hebben voor dit beleid en dit doelgroepenvervoer. Maar we gaan binnenkort daar nog verder over in discussie, namelijk het hele doelgroepenvervoer in de regio. Misschien is dat een plek om dit nog terug te laten komen.

De VOORZITTER: Laatste opmerking nog.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Kijk, voorzitter, het leerlingenvervoer is natuurlijk slechts een voorbeeld. Maar twee weken geleden gaf u in de commissie eigenlijk toch wel toe dat u te behoedzaam hebt begroot. U bent te voorzichtig geweest. Dat betekent dat in de loop van 2015 bijvoorbeeld de raad een paar keer te horen heeft gekregen: “er is geen geld”, terwijl er nu gewoon 36 miljoen euro over is. Trekt u uw woorden van twee weken geleden: “Ja, er is te behoedzaam begroot”, nu terug?

Wethouder SCHROOR: Nou, volgens mij heb ik dat niet zo letterlijk zonder context gezegd. Wij hebben gewoon de meest realistische begroting gemaakt die we op dat moment konden maken. U weet ook dat er 11 miljoen euro is overgebleven op beleid. We hebben die discussie gevoerd. U zei: “Als u dat nou volgend jaar weer overhoudt, is er iets mis met uw beleid” en ik ben dat nog met u eens ook. Het zou echt wel raar zijn als we structureel op 20 miljoen euro 11 miljoen euro over zouden houden. Ik heb ook gezegd: “Die discussie gaan we als college graag met u aan”, want als wij zien wat er nu allemaal in uitvoering is, dan verwacht ik absoluut dat dit cijfer enorm naar beneden gaat, volgend jaar en dat daar geen sprake meer van is, of in ieder geval veel minder. Dat was de context die daarbij hoorde. Als het gaat om het sociale domein, dat debat voeren we ook volgende week, zien we ook dat daar heel veel geld is overgebleven, met name gerelateerd aan het pgb. Pgb jeugd, pgb Wmo, dat zijn precies de bedragen en precies de middelen waar we op dit moment niet volledig zicht op hebben in hoeverre die zaken ook verzilverd gaan worden. Dat weten we in juli wel. Daar kunnen we in de begroting op terugkomen en dan weten we of we te behoedzaam zijn geweest of dat we ons overschot nog nodig hebben. Nou, die discussie gaan we nog voeren, dus die nuancering hoort daarbij. En wij zullen ook komend jaar weer een behoedzame, maar zeer zorgvuldige begroting opstellen en ik ga die discussie graag met u aan, namens het college.

Het CDA, voorzitter, anders kom ik er ook niet doorheen. De buffer in de grex van het Forum. Zoals u weet, dit is technisch, is de grex Forum vastgesteld na de begroting 2016. U vroeg: “Waarom zat die er toen niet in en wel bij de rekening?” Nou, dat heeft puur met die fase te maken. En het punt is bij de

herziening van de grex, na alle commotie en alle zaken rondom de NAM en de aardbevingsgelden en ook dat we weer een jaar verder zijn in deze grex-ontwikkeling, dat er ook gewoon een aantal risico's niet meer optreedt, waardoor er dus een aantal risico's is vrijgevalen in het weerstandsvermogen, wat ook een effect oplevert in het resultaat. En dat is de reden waarom hij nu zichtbaar is. Ja, en dan dat lastenverhaal over de burger. Je zou het ook anders kunnen formuleren dan u het deed. Je zou ook kunnen zeggen: "U komt bij mij een auto kopen. U krijgt geen korting, maar als je naar een andere gemeente gaat, is die auto duurder." Kijk, zo kun je het ook benaderen en ook dan heb je nog een voordeel, zelfs met 0% korting.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, de wethouder is heel creatief in de benadering van het niet verhogen of verlagen. Maar waar het om gaat is dat er niet zoveel gemeentes zijn waar je naartoe kunt gaan waar het nog duurder is. We zijn gewoon een heel dure gemeente, qua woonlasten. Er zijn er nog negen of tien die duurder zijn. Dat is het punt. En laat die auto's maar even staan.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, tegenwoordig zijn het er geloof ik dertien, die duurder zijn. Dus in die zin schiet het aardig op. We waren geloof ik nummer 2, ooit. Maar de discussie over wat de burger nu merkt van lastenverlichting: wij verhogen nu niet, dat is denk ik het punt. Maar een lastenverlichting kan natuurlijk wel, en dat is nog een discussie met u tijdens het voorjaarsdebat en tijdens de begroting straks, als wij efficiencyvoordelen, bijvoorbeeld die op onderhoud of afval of dat soort zaken, niet compenseren als gemeente, als inkomsten. Dan kan dit ook als voordeel terug naar de burger. Dat kun je geheel doen, dat kun je gedeeltelijk doen of je kunt het niet doen. En dat is precies de vraag die wij aan uw raad voorleggen. Dat is ook een rechtstreeks effect in de woonlasten, maar ook in het voordeel voor burgers. Die vraag gaan we nog met u beantwoorden, volgens mij moeten we hem daar ook maar parkeren.

Vaker een voortgangsrapportage, de Stadspartij vroeg dat aan ons. Het antwoord is: dat lijkt me geen goed idee. Een ander moment had ons beter geleken, maar daar was het presidium niet voor. Dus we laten het maar even zoals het is.

Dan de mantelzorg. U zei: "Er was misschien een plausibel antwoord van wethouder Van der Schaaf over de mantelzorg". Dat zeggen wij vaker in het college overigens, dat hij misschien wel een plausibel antwoord geeft. En vaak heeft hij dan nog gelijk ook, dus dat is dan wel weer een nadeel. Maar het is wel het beste antwoord dat we hadden en ik heb daar eigenlijk niets aan toe te voegen. Ik kijk even naar collega Van der Schaaf of hij er nog iets aan toe wil voegen? Nee hè? Dus het was toch het meest plausibele antwoord dat wij hadden.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nou, dan vind ik dit antwoord minder plausibel. Het ging overigens om de mantelzorgwoningen. Ik heb gevraagd of het college bereid is om verder te onderzoeken hoe het nu kan dat mantelzorgwoningen niet meer van de grond komen en ook om daarbij in kaart brengen wat de mogelijkheden en de onmogelijkheden zijn, omdat wij ons toch grote zorgen maken op dat punt. Op die vraag hebt u nu geen antwoord gegeven.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja, volgens mij heb ik daar in de commissie ook iets over gezegd. Ik hoop dat ik nu precies hetzelfde zeg. Het punt dat u aangeeft, onderkennen wij ook en wat ons betreft willen we dat ook op allerlei manieren mogelijk maken. Vaak is het ook een financiële afweging die op het niveau speelt van het huishouden zelf. Maar wat ik mij kan voorstellen, en volgens mij heb ik dat ook min of meer toegezegd, is dat wij bijvoorbeeld in het meerjarenprogramma woningbouw, waar we altijd even terugkijken en vooruitkijken, dit punt even specifiek aandacht geven.

De VOORZITTER: Hebt u het idee dat dit hetzelfde antwoord is?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nee, ik heb het idee dat dit wel een plausibel antwoord is.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, dan in de richting van de ChristenUnie: de WIJ-teams. Er zit inderdaad een bestemming in voor 600.000 euro extra. Dat is een extra bijdrage in de kosten van de WIJ-teams. Die is nodig voor een deelbekostiging, want dat kost meer, van elf stafmedewerkers en zestien

praktijkondersteuners. Dat was niet helemaal sluitend, dus daar moest extra geld bij. Vandaar deze bestemming. U noemt het dan “de kerstboom aan overheadkosten” en ik wil daar toch, dan pak ik gelijk die motie er maar even bij, een paar feitelijkheden en nuanceringen op aanbrengen. De feitelijkheden zijn dat u stelt dat het nergens te zien is, dat het verspreid is door de rekening heen. Dat klopt niet. Alle uitvoeringskosten die op dit domein betrekking hebben, staan in het deelprogramma 4.1 bij elkaar. Op pagina 36 staat er een toelichting op. Daaruit blijkt dat de in 2015 voor dit domein uitgegeven uitvoeringskosten passen en ook binnen de 3% blijven, die met u is afgesproken. Dus wij voldoen aan het kader dat de raad aan ons heeft meegegeven. In 2016 zullen wij in de jaarrekening opnieuw op dezelfde manier de overheadkosten van de WIJ-teams gaan rapporteren. Dus op die manier klopt de stelling dat wij dat niet zouden doen en het ook niet bij elkaar zouden doen niet.

Dan in algemene zin een punt. De annotatie die bij ‘overhead’ zit, vind ik een verkeerde. Het is namelijk een negatieve. We weten allemaal dat het meest efficiënte bedrijf of de meest efficiënte manager of zorgverlener is gebaat bij de meest efficiënte ondersteuning. Dat betekent gewoon iemand die ervoor zorgt dat de beschikkingen de deur uitgaan, erop gecontroleerd wordt, dat vragen beantwoord worden, dat de administratie op orde is, de agenda goed geregeld is, de afstemming met de gemeente en ga zo maar door. Dat betekent namelijk dat de zorgverlener in de wijk zoveel mogelijk tijd aan zorg kan besteden. Dus het is echt een illusie om te denken dat, als je de overhead maar zo klein mogelijk houdt, dan het aantal uren in de wijk toeneemt. Het tegendeel is waar. En natuurlijk streven wij ook naar een optimum, als het gaat om deze kosten. Natuurlijk willen wij die ook zo klein mogelijk houden en in het kader van de kadernota WIJ, die we binnenkort met u gaan bespreken in de raad, gaan we vooral hierover praten. En onze insteek als college is juist een model te kiezen, natuurlijk kunnen we alles met elkaar bediscussiëren in inhoud en rol van de gemeente, maar waar we zeker op gaan sturen is juist het verminderen van de overheadkosten waar ze vermeden kunnen worden. Dus waar dubbelingen gaan optreden. Daar is op dit moment geen sprake van. We hebben elf teams, dus zijn die kosten ook gewoon noodzakelijk en we verantwoorden ze netjes in de rekening. In die zin herkennen we de motie niet. We snappen wel wat u bedoelt en mijn voorstel zou zijn: laten wij dit bij de kadernota nog eens een keer met elkaar bespreken om op die manier te kijken hoe we hier tegenaan kijken. En die negatieve annotatie, ik weet dat u dat absoluut niet zo bedoelt, maar laten we het gewoon niet meer doen, want het is echt een essentieel onderdeel van het goed werken in de wijk en het goed leveren van zorg en hulp dat de overhead goed op orde is. Dus de motie raad ik af.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik ben het helemaal eens met de oproep van de wethouder. Ik spreek meestal ook over ‘medewerkers van de gemeente’ in plaats van over ‘ambtenaren’, want die roepen soms ook zo’n negatieve associatie op bij mensen. Maar u richt zich nu op de WIJ-teams, maar in de motie gaat het ook over de jeugdzorg. Als u nou ook nog even het paginanummer noemt waar het percentage uitvoeringskosten, laten we ze zo gaan noemen, voor de jeugdzorg staat, dan wil ik wel met mijn fractiegenoot overleggen of wij de motie misschien onder uw toezegging intrekken. Maar het staat nu behoorlijk verspreid en u richt zich nu alleen op die WIJ-teams, terwijl het sociale domein veel meer dan dat is.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, alle kosten die hiermee gemoeid zijn, staan in deelprogramma 4.1. Alle kosten. En ze worden op die manier ook toegelicht. Die hebben ook met jeugd te maken, ook vanuit de WIJ. Dus dat is inclusief. En daarmee blijven we binnen de kaders. Ik zou u echt willen aanraden: laten we deze discussie, met name over kosten die rond het primaire proces georganiseerd moeten worden, want daar gaat het ons om, die willen wij echt ook zo klein mogelijk houden, gewoon met elkaar voeren bij de kadernota. Ik denk dat hij daar beter op zijn plaats is. Ik denk dat dit nu echt een brug te ver is en ook niet noodzakelijk om dat inzicht aan u te verschaffen, want wij voldoen gewoon aan wat u ons hebt meegegeven. Dat is de stelling van ons college, in ieder geval. Ik laat het aan u over of u de motie wel of niet handhaaft.

Dan voorzitter, en dan ben ik er ook bijna doorheen, de gemiddelde leeftijd in deze gemeentelijke organisatie is niet boven de 50. Ik weet ook niet precies wat het is, misschien weet de gemeentesecretaris dat? 49,5? Nee toch? Nou, het is niet boven de 50, dat kan ik u in ieder geval aangeven. Maar laat helder zijn dat wij uw oproep serieus hebben genomen. U hebt gezien dat wij traineeships willen stimuleren en daar 500.000 euro voor beschikbaar stellen en dat wij ook de NoorderBaanBattle en vouchers gaan

introduceren. Dat is allemaal gericht op jongere medewerkers introduceren in het gemeentelijk apparaat. Alleen, en dat is ook iets wat erbij hoort, wordt er veel te gemakkelijk gesproken over dat verjonging en vernieuwing voor een gezonde organisatie zorgen. Ik vind, en dat balletje wil ik maar eens even opgooien, dat wij ook onze medewerkers die wat ouder zijn moeten koesteren en dat wij ook medewerkers die wellicht wat ouder zijn en opnieuw willen solliciteren een kans moeten geven, net zoals jongeren. Wij hebben een maatschappij die steeds ouder wordt, maar ook steeds gezonder ouder wordt en heel lang heel goed kan werken. Dat is niet alleen maar voorbehouden aan jongere medewerkers, laten we dat dan maar even als pleidooi neerzetten. Het zwart-witte, dat bedoelt u vast niet zo, maar als u het wel bedoelt hoor ik het ook graag, van 'jong is beter dan oud', daar moeten we denk ik met zijn allen echt vanaf.

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, wat de wethouder hier schetst, daar ben ik het ook mee eens. Ook oude medewerkers zouden een kans moeten verdienen. Het enige waar we mee zitten is dat we over een aantal jaren een situatie krijgen waarin heel veel denkvermogen weggaat uit de organisatie en we moeten er natuurlijk voor zorgen dat we daar nu mee bezig gaan. Maar volgens mij hebben wij daar dezelfde visie op.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, dan zijn we het eens.

Tot slot, voorzitter, had de Partij voor de Dieren het nog over gezonde scholen en gezonde kinderen. Nou, ik denk dat wij er in de uitvoering iets anders inzitten. Maar een van de pilots die u hebt goedgekeurd, Innovatie Onderwijs, gaat over de gezonde school, waarbij we in Groningen een veel groter aantal scholen willen stimuleren om het certificaat Gezonde School te halen. Dat is niet alleen maar sport, dat gaat ook over voeding. Het gaat ook over hoe je met elkaar omgaat, pestgedrag en dat soort zaken. Het gaat ook om hoe je met je wijk omgaat. Dus het is een veel breder programma. En we hopen dat veel meer scholen het predicaat Gezonde School kunnen krijgen. Maar voeding zit daar zeker bij, dus ik denk dat u in ieder geval deels op dat punt bediend wordt door dit programma. En u krijgt er uiteraard ook verslag van hoe het is gegaan en wat het nu heeft opgeleverd.

Voorzitter, nog een motie om van advies te voorzien. Dat is de motie van Student en Stad. Die laten we over aan het oordeel van de raad, dat vinden wij prima.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan heb ik het idee dat wij al door de hele materie zijn gegaan. Ik zit mij af te vragen of u behoefte hebt aan een tweede termijn. Ik zie mevrouw Van Gijlswijk, die laat weten dat zij behoefte heeft om even te overleggen. Misschien kunnen wij even een paar minuten schorsen? En ik heb de indruk dat wij dan ook tot stemming kunnen overgaan, eigenlijk. Akkoord? Dan schors ik een paar minuten.

(Schorsing 17.19 uur – 17.25 uur)

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Eerst krijgt mevrouw Van Gijlswijk even het woord om aan te geven hoe zij de schorsing heeft benut.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nou, door te overleggen over de motie. Wilt u daar het resultaat ook van weten?

De VOORZITTER: Ja, uiteraard.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, onder de toezegging van de wethouder dat er binnenkort nog eens een goede discussie gevoerd wordt over wat acceptabel is aan uitvoeringskosten, aan overhead, wat versta je daaronder en kan daar nog wat scherper op gestuurd worden, trekken wij de motie nu in.

De VOORZITTER: Dan geef ik de wethouder zo meteen de gelegenheid om daar nog even op in te gaan. Mevrouw Woldhuis, begrijp ik, had nog geen antwoord op een vraag van haar gekregen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja voorzitter, u was heel snel, vandaar. Ik had nog geen antwoord op de vraag over het weerstandsvermogen. Daar had ik een specifieke vraag over gesteld. Ik zal hem nog even herhalen, want ik zie vraagtekens. In de aanbiedingsbrief verwacht het college dat het weerstandsvermogen de komende jaren, tot 2019, stabiel blijft rond de 95%. En een paar weken later meldt het college middels de voorjaarsbrief dat we wellicht het weerstandsvermogen moeten aantasten. Of de wethouder daar even op in wil gaan.

De VOORZITTER: Zijn er anderen die toch nog even een korte opmerking willen maken? De heer Koopmans.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik had daarnet niet op de wethouder gereageerd, uitgaande van een tweede termijn. Dank in ieder geval voor de reactie, aan de wethouder. Spijtig te horen dat het bezwaar op BUIG ongegrond verklaard is. We zijn benieuwd naar het vervolg, hoger beroep of een ander vervolg.

Mevrouw Van Gijlswijk heeft al aangegeven waarom we de motie hebben ingetrokken. Ook de 600.000 euro uit het bestemmingsvoorstel, elf staf, zestien praktijkondersteuners, komt op mij over als niet behorend bij het primaire proces, om daar ook de negatieve annotatie te vermijden. Maar ik ben blij om te horen dat de wethouder voor het primaire proces gaat en ik zie uit naar het gesprek dat we daarover gaan voeren tijdens de behandeling van de kadernota. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Verder geen opmerkingen?

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, dank u wel. Als het gaat om de motie begrijpen we elkaar volgens mij wel. Dat gaan we sowieso doen, kaderstellend, ook bij de kadernota. Hoe zorgen we er nu voor dat we onnodige overhead, want die kun je ook hebben, vermijden? Wat is daar dan de beste oplossing voor en wat geeft het college daarin mee? Dus die discussie gaan we op structureelniveau voeren.

Ik kan me ook voorstellen, wij rapporteren gewoon weer in de rekening 2016, dat als u aangeeft: "Ik zou dit of dit nog even specifiek willen weten", dat we dat gewoon even met elkaar gaan bespreken, de komende tijd. Dan zorgen wij ervoor dat we in de verslaglegging bij de rekening 2016 het gewoon nog iets scherper doen, want het is ook van belang dat u daar het goede gevoel bij blijft houden. Dus als wij dat als afspraak kunnen vastzetten, denk ik dat wij daar wel uitkomen.

Dan het weerstandsvermogen. Ja voorzitter, daar gaan we het nog over hebben bij de voorjaarsbrief. Ik zou niet voorstellen om die twee met elkaar te vermengen. Daar hebben we het over twee weken over. En ja, daar zitten keuzes onder waar we nog met de raad over willen praten. Daar zit een kadernota weerstandsvermogen onder waar we nog met de raad over willen praten en input voor willen hebben. Alles bepaalt dat weerstandsvermogen en we zullen de komende maanden nog resultaten moeten zien op het zorgdomein en er is een aantal zaken dat we nog niet weten, die ook weer bepalend zijn voor wat we wel en niet moeten doen naar de begroting toe. Dus ik zie dat debat over drie weken graag tegemoet met u. Wij beschouwen het als input en als een brede discussie. Dan kunnen we alles ontvangen en dan stel ik voor dat we hier wat nader met elkaar over van gedachten wisselen.

De VOORZITTER: Motie 1 is ingetrokken. Dan gaan we over tot besluitvorming. Ik breng in stemming motie 2, getiteld 'Platform voor iedereen'. U ziet mevrouw Woldhuis nog met de verkeerde aanduiding staan op het scherm, maar dat komt de volgende keer. Gaat uw gang. De stemming is open. Pardon, nog even.

Mevrouw KUIK (CDA): Voorzitter, nog even een stemverklaring.

De VOORZITTER: Ja, ja, ik vergeet dat. Dat is mijn fout, maar men is wel bezig. Dus als we het nu even zo doen dat we de stemming afmaken, dan krijgt u daarna de gelegenheid. 34 voor, 5 tegen. De motie is aanvaard. Het woord is aan mevrouw Kuik.

Mevrouw KUIK (CDA): Voorzitter, we vinden het goed dat van dit platform 'Leven in stad' gebruik wordt gemaakt, maar een campagne gaat ons wat te ver.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, wij hebben er wel wat centjes voor over om dit wat bekender te maken en zeker nu we weten dat het niet ten koste gaat van andere activiteiten binnen hetzelfde budget.

De VOORZITTER: De heer Loopstra.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Voorzitter, het gaat om het organiseren van straatbarbecues, buurtfeesten en dergelijke om de buurt wat hechter te maken, ook bedoeld om contact tussen studenten en burgers te vergroten. Dus wij vinden het een erg goed initiatief en jammer dat er nu zo weinig gebruik van wordt gemaakt. Vandaar dat wij de motie hebben gesteund.

De VOORZITTER: Dank u wel. Gaat uw gang.

Mevrouw WOUDESTRA (D66): Ja voorzitter, ik heb nog even een praktische opmerking voor het verslag. De heer Koen Castelein heeft geen stem uitgebracht, maar de heer Tom Rustebiel wel.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Ja, dank u wel, voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van het CDA.

De VOORZITTER: Dit loopt helemaal uit de hand, die stemverklaringen achteraf. De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Wij steunen deze motie ook, maar roepen tevens de achterban van Student en Stad en onze eigen achterban, ook van andere partijen, op om hier wat meer aandacht voor te vragen.

De VOORZITTER: Wij gaan stemmen over het voorstel zelf. Wie wil er nog iets over zeggen? Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, de jaarrekening is natuurlijk gecontroleerd door de accountant en cijfermatig zal het allemaal wel kloppen. Wij hebben destijds tegen de rekening van 2015 gestemd, met name gezien de maatregelen op het gebied van zorg, welzijn en inkomen. Maar omdat de rekening verder klopt en onder verwijzing naar onze kritische woordvoering, zullen we toch wel instemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Nog meer stemverklaringen? Niet? Dan gaan we stemmen. 39 voor, 0 tegen. Het voorstel is aanvaard.

4. Mondelinge vragen en interpellaties

5. Initiatiefvoorstellen

6. Ingekomen stukken

6.a: Lijst van ingekomen collegebrieven

+ **bekrachtiging geheimhouding:**

* collegebrief **Rapportage Grondbedrijf**

* **bijlage collegebrief Jaarverslag Parkeerbedrijf 2015, ex artikel 25 Gemeentewet**

De VOORZITTER: Dan gaan wij verder met 6a. U ziet erin ook staan de bekrachtiging van de geheimhouding ex artikel 25. Ik stel voor dat wij conform besluiten.

Nr. raad	Onderwerp	Ontvangen d.d.	afhandeling	cie. datum
1	MartiniPlaza	21-4-2016	via cie. O&W	15-6-2016
2	Stopzetten aanbesteding fietsbeheer	21-4-2016	via cie. B&V	18-5-2016
3	Proces gaswinningsbesluit	21-4-2016	via cie. F&V	11-5-2016
4	Pilot wijkmarkt Paddepoel	21-4-2016	via cie. B&V	18-5-2016
5	Pasloos parkeren	21-4-2016	via cie. B&V	18-5-2016
6	OV-bureau Groningen-Drenthe Jaarverslag & Jaarrekening 2015	22-4-2016	via cie. B&V	18-5-2016
7	Rapportage Grondbedrijf - <i>Geheimhouding brief ex art 25 Gemeentewet</i>	28-4-2016	via cie. R&W	25-5-2016
8	Jaarverslag klachten 2015, Jaarverslag gemeentelijke Ombudsman 2015	28-4-2016	via cie. F&V	11-5-2016
9	OV-bureau Ontwerpbegroting 2017 en ontwerpdiensregeling bus 2017	28-4-2016	via cie. B&V	18-5-2016
10	Rapport "Stappen in Veiligheid"	28-4-2016	via cie. F&V	11-5-2016
11	Informeren m.b.t. bestedingsprogramma's monumenten en archeologie 2016	28-4-2016	via cie. R&W	11-5-2016
12	Tussentijdse stand van zaken pilot Parttime ondernemen in de bijstand	28-4-2016	via cie. W&I	18-5-2016
13	Jaarstukken 2016 Regio Groningen - Assen	28-4-2016	via cie. B&V	18-5-2016
14	Visie inkomensdienstverlening 2016-2018 'Een vertrouwd gezicht'	28-4-2016	via cie. W&I	18-5-2016
15	Nieuwe stichting accommodatiebeheer	28-4-2016	via cie. O&W	11-5-2016
16	Intern Controleplan 2016	28-4-2016	via cie. F&V	11-5-2016
17	Next City	29-4-2016	via cie. R&W	11-5-2016
18	Aanbiedingsbrief Staat V 2015	4-5-2016	via cie. B&V	25-5-2016
19	Ontwerp bestemmingsplan Melisseweg	4-5-2016	via cie. R&W	15-6-2016
20	Ontwerpbegroting 2017 Meerschop Paterswolde (wensen en bedenkingen)	4-5-2016	via cie. O&W	11-5-2016
21	Implementatie Wet Taaleis	4-5-2016	via cie. W&I	22-6-2016
22	Uitvoering moties speelgoed en kinderkleding (armoedebeleid)	4-5-2016	via cie. W&I	22-6-2016
23	Beantwoording vragen raadscommissie B&V 13 april 2016 over het verstrekken lening zonnepanelen Martiniplaza	4-5-2016	via cie. B&V	22-6-2016
24	Gunning project Aanpak Ring Zuid	11-5-2016	via cie. B&V	18-5-2016
25	Beantwoording motie vergoeding ouderbijdrage schoolfonds (VOS)	12-5-2016	via cie. O&W	15-6-2016
26	Onderzoek Flyover	12-5-2016	via cie. B&V	18-5-2016
27	Planning strategische verkenning toekomst Groningen Airport Eelde	12-5-2016	via cie. W&I	22-6-2016
28	Reactie op tussentijdse uitkomsten Accountantsverslag 2015 EY	12-5-2016	via cie. F&V	25-5-2016
29	ARCG ontwerpbegroting 2017	19-5-2016	via cie. B&V	22-6-2016

Nr. raad	Onderwerp	Ontvangen d.d.	afhandeling	cie. datum
30	Informereren inzake verantwoording van de zorg op en het beheer van het archief gemeent Groningen 2015	19-5-2016	via cie. F&V	15-6-2016
31	Stand van zaken pilot graffitikunst	19-5-2016	via cie. B&V	22-6-2016
32	Besluitpunten Audit Committee 18 mei 2016	24-5-2016	via cie. F&V	15-6-2016
33	Stand van zaken Beschermd wonen en Opvang	26-5-2016	via cie. O&W	15-6-2016
34	Samenwerking Passend Onderwijs	26-5-2016	via cie. O&W	15-6-2016
35	Voortgangsrapportage 2016-I en Sleutelrapportage januari-maart 2016	26-5-2016	via cie. F&V	15-6-2016
36	Meerhoven - wensen en bedenkingen	26-5-2016	via cie. R&W	15-6-2016
37	Fusie Steelande wonen	26-5-2016	via cie. R&W	15-6-2016
38	Wmo-toezicht op calamiteiten en geweld in 2015	26-5-2016	via cie. O&W	15-6-2016
39	Voorjaarsnota 2016	26-5-2016	via cie. F&V	15-6-2016
40	Voortgang openstaande moties in aanloop naar Voorjaarsdebat 2016	26-5-2016	alle commissies	15-6-2016, 22-6-2016
41	Monitor Jongerenhuisvesting eerste half jaar 2016 inclusief plan van aanpak verbetering kwaliteit kamerverhuurmarkt	27-5-2016	via cie. R&W	15-6-2016
42	Cameratoezicht	2-6-2016	via cie. F&V	15-6-2016
43	Monitor Veiligheidsbeleid	2-6-2016	via cie. F&V	15-6-2016
44	Jaarverslag Parkeerbedrijf 2015 - <i>geheimhouding bijlage ex art. 25 Gemeentewet</i>	2-6-2016	via cie. B&V	22-6-2016
45	Afhandeling vragen en toezeggingen raadscommissies rekening 2015	3-6-2016	te betrekken bij raad, punt 3	8-6-2016
46	Conceptbegroting 2017 en jaarrekening 2015 Veiligheidsregio Groningen	3-6-2016	via cie. F&V	15-6-2016
47	Financiering bed bad brood-voorziening	3-6-2016	via cie. O&W	15-6-2016
48	Jaarverslag uitvoeringsprogramma handhaving gemeente Groningen	3-6-2016	via cie. F&V	15-6-2016
49	Voortgang Wet Educatie en Beroepsopleidingen	3-6-2016	via cie. O&W	15-6-2016
50	Beantwoording vragen raadsbijeenkomst Monitor Sociaal Domein	3-6-2016	via cie. O&W, W&I	15-6-2016, 22-6-2016
51	Uitbreiding capaciteit Omgevingsdienst Groningen	3-6-2016	via cie. B&V	22-6-2016
52	Reclamebeleid 2016	3-6-2016	via cie. W&I	22-6-2016
53	Recente ontwikkelingen Geothermie en Warmetnet Noordwest	8-6-2016	te betrekken bij raad, punt 9a	8-6-2016

6.b: Lijst van overige ingekomen stukken

Nr.	Afzender	Onderwerp	Dagmail d.d.	Advies/afhandeling
1.	Vereniging Omwonenden Luchthaven Eelde (VOLE)	Informatiesessie donderdagavond over Maastricht Airport is voorbarig	21-4-2016	Tkn.
2.	Burger	Bespaar het milieu met de ja-ja sticker	22-4-2016	Tkn.
3.	Vrienden van de Stad Groningen	Opmerkingen bij de Nieuwe Markt	25-4-2016	Tkn.
4.	Groningen Verdient Beter	Verkeerstoename Vondellaan m.b.t. nieuwe Ringweg Zuid	25-4-2016	Tkn.
5.	Raad voor het Openbaar Bestuur	Aanbieding advies 15,9 uur	25-4-2016	Tkn.
6.	Gemeente Loppersum	Motie Shell	26-4-2016	Tkn.
7.	Gemeente Krimpen aan den IJssel	Motie gratis ter beschikking stellen VOG's	26-4-2016	Tkn.
8.	Actiegroep Holi is geen Houseparty	Protestbrief Holi Fusion Festival	26-4-2016	Tkn.
9.	Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA)	Kompas Right to Challenge in de Wmo	29-4-2016	Tkn.
10.	Gemeente Menterwolde	Motie opmerkingen Shell	3-5-2016	Tkn.
11.	Vereniging Wijkraad Hoogkerk	Afschrift van brief aan wethouder m.b.t. aankondiging actualisering sportbeleidsvisie Hoogkerk	3-5-2016	Tkn.
12.	Woonschepenhavencomite Groningen	Positieve maar ook zorgelijke ontwikkelingen	3-5-2016	Tkn.
13.	VNG, KING	Terugblik Open raadsinformatie, jaarbeurs overheid 360	3-5-2016	Tkn.
14.	Ondernemersvereniging Ebbingekwartier	Afschrift van brief aan college m.b.t. Oosterhamriktrace ontsluiting autoverkeer vanaf Oostelijke Ringweg	3-5-2016	Tkn.
15.	Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde	Vestiging dierklinieken in detailhandel	4-5-2016	Tkn.
16.	Burger	Rapport stedelijke mobiliteit EU DG Transport	9-5-2016	Tkn.
17.	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	Circulaire wettelijke regeling inzake geheimhouding	9-5-2016	Tkn.
18.	Ageviewers	Herziening afspraken alcoholbeleid	10-5-2016	Tkn.
19.	Gemeentelijke Ombudsman	Afschrift rapport klachtonderzoek directie Maatschappelijke Ontwikkeling	10-5-2016	Tkn.
20.	Gemeentelijke Ombudsman	Afschrift rapport klachtonderzoek Maatschappelijke Ondersteuning	10-5-2016	Tkn.
21.	Adviesraad voor het Gehandicaptenbeleid	Afschrift van advies aan college van B&W over Diftar	10-5-2016	Tkn.
22.	Groningen Verdient Beter	Verkeersaanpassingen Helpman	10-5-2016	Tkn.
23.	FUB	Inspreeknotitie BP Kranenburg-Stadspark	11-5-2016	Via cie. R&W 11-5, punt B2

Nr.	Afzender	Onderwerp	Dagmail d.d.	Advies/afhandeling
24.	Bewonersgroep en jachthaven Reitdiep Groningen	Plannen Trumptower Reitdiephaven	11-5-2016	Tkn.
25.	Bewoners Reitdiepwijk	Eerste deel reacties bewoners	11-5-2016	Tkn.
26.	Bewoners Reitdiepwijk	Tweede deel reacties bewoners	11-5-2016	Tkn.
27.	VNG	Right to Challenge via VNG krachttoer	11-5-2016	Tkn.
28.	Burger	Zienswijze op Bundesverkehrswegeplan	11-5-2016	Tkn.
29.	GCC	Fly-over	12-5-2016	Via cie. B&V 18-5, punt B2
30.	Platform Cultureel Erfgoed Groningen	Bestemmingsplan Vishoek, Hoekstraat en Muurstraat	12-5-2016	Via cie. R&W 11-5, punt A5b
31.	Statenfractie Groninger Belang	Draagvlak bij herindeling	12-5-2016	Tkn.
32.	Burger	Signalen van een huishoudelijke medewerker in de thuiszorg	12-5-2016	Tkn.
33.	Groningen Verdient Beter	Werkzaamheden wegennet Helpman	12-5-2016	Tkn.
34.	Burger	Bewonersinitiatief Koeriersterweg Brug	17-5-2016	Tkn.
35.	Burger	Onderzoek IBM in Amsterdam over de arbeidsmarkt	17-5-2016	Tkn.
36.	Vereniging van Eigenaren Haydnlaan 113 t/m 147	Voorbereiding K&R strook aan de Haydnlaan (Helpman)	17-5-2016	Tkn.
37.	Burger	Extra input kabelbaan	18-5-2016	Via cie. B&V 18-5, punt B2
38.	De Sociale Alliantie	Lokale bijdragen aan de strijd tegen armoede	18-5-2016	Tkn.
39.	Burger	Omgevingskwaliteit conform MIRT	18-5-2016	Tkn.
40.	College B&W	Afschrift van brief aan colleges B&W in de Provincie Groningen en Drenthe	18-5-2016	Tkn.
41.	Centrale Vereniging voor de Ambulante Handel	Manifest Samen op de bres voor de markt	19-5-2016	Tkn.
42.	Griffier	Verslag werkgeverscommissie over de jaren 2012 t/m 2015	19-5-2016	Tkn.
43.	Betrokken bewoners Paddepoel en Selwerd	Rechtsgang rondom vergunningverlening bouw Islamitisch Centrum	23-5-2016	Tkn.
44.	Gemeente Appingedam	Motie vadovvd brief Shell en winningsplan	23-5-2016	Tkn.
45.	Burger	Race to the White House in Groning erForum alleen Engels	24-5-2016	Tkn.
46.	Stedenband Groningen-Moermansk	Jaarverslag, Financiële verantwoording 2015	25-5-2016	Tkn.
47.	Burger	Leren van Frankrijk inzake PPP in de infrastructuur en EU rekenkameronderzoek spoorgoederenvervoer	25-5-2016	Tkn.
48.	Burger	Het mysterie van Ondergrondse Zaken, artikel over zettingschade	27-5-2016	Tkn.
49.	O2G2	Verzoek tot goedkeuring van statutenwijziging	27-5-2016	Via cie. O&W, 15-6-2016
50.	Burger	Klacht over evenement Buiten Spelen t.b.v. raadscommissie Beheer & Verkeer	27-5-2016	Tkn.
51.	GCC	Voortgang Fly-Over	27-5-2016	Tkn.

Nr.	Afzender	Onderwerp	Dagmail d.d.	Advies/ afhandeling
52.	College B&W	Afschrift Advies Winningsplan Groningen gasveld 2016	27-5-2016	Tkn.
53.	Bewoners Star Numanstraat	Brief inzake openstelling Oosterhamriktracé	30-5-2016	Tkn.
54.	Schilderskwartieren en Wijkraad Schilderswijk	Afschrift aan commissie Ruimte & Wonen van brief aan Burgemeester en wethouders	30-5-2016	Via cie. R&W 15-6
55.	Burger	Bus Brug Final met wethouder t.b.v. commissie Beheer & Verkeer	1-6-2016	Tkn.
56.	Vereniging Openbare Bibliotheken	Kindermanifest voor college B&W en gemeenteraad	1-6-2016	Tkn.
57.	Burger	Afschrift van brief aan wethouder m.b.t. Feesten op hondenrondje op Stadspark voor cie. B&V	2-6-2016	Tkn.
58.	GR Meerstad	Jaarrekening 2015 Rapport van bevindingen	2-6-2016	Via cie. R&W
59.	Burger	Biomassa centrale's klachten	2-6-2016	Tkn.
60.	Bewonersorganisatie Oosterpark, Buurtoverleg Professorenbuurt Oost, Woonschepen Oosterhamrikkade	Besluit ontsluiting Oosterhamriktracé	2-6-2016	Tkn.
61.	SIGN	Advies subsidie 2017-2020 Kunstraad Groningen	2-6-2016	Tkn.
62.	Gemeente Boxtel	Motie over gratis ter beschikking stellen VOG's	3-6-2016	Tkn.
63.	Burger	T.b.v. leden Raden en Staten: Uitlating DG Mobiliteit tijdens congres over Wunderline-Friesebrücke	3-6-2016	Tkn.
64.	College van B&W	Memo inzake de projectofferte voor het project Polaris	3-6-2016	Tkn.
65.	Burger	Toekomstige ontwikkeling van het hele gebied rond het Oosterhamrikkanaal	6-6-2016	Tkn.
66.	Platform Cultureel Erfgoed	Reactie op Zienswijzennota Vishoek, Hoekstraat en Muurstraat + aanvulling	6-6-2016	Tkn., <i>toegevoegd aan raad 3-6, punt 3a.</i>
67.	Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	Afschrift van brief aan college over uitspraken Centrale Raad van Beroep	7-6-2016	Tkn.
68.	Burger	Vandaag: Brandpunt uitzending 7 juni om 20.30 uur	7-6-2016	Tkn.
69.	Werkgroep Coenderspark	Coenderspark, een park voor de wijk!	7-6-2016	Toegevoegd aan cie. R&W 15-6, punt B1
70.	Adviesraad voor het Gehandicaptenbeleid	Huishoudelijke hulp en WMO advies/vraag	7-6-2016	Tkn.
71.	Greenpeace Nederland	Belangrijke informatie over uw gemeentelijke stroomcontract	7-6-2016	Tkn.

7. Conformstukken

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de conformstukken en daar moet ik even een opmerking bij maken. Ik had al gezegd dat 7f eruit wordt gehaald en naar de volgende vergadering gaat. Voor het stuk 7l, Verordening gemeentelijke ombudsman, heeft zich een inspreker gemeld, die waarschijnlijk rekt op

vanavond. Ik stel u voor dat wij dit stuk nu even niet behandelen en dan kijken we even hoe de vergadering verder verloopt. Mocht het nou vanavond ook niet lukken, dan schuift het door naar de volgende keer. Akkoord? Mag ik in één keer uw stemverklaringen hebben, voor zover van toepassing, over alle conformstukken? Geen stemverklaringen bij de conformstukken? Dan zal ik ze met u doornemen. Het gaat om de volgende stukken:

- 7.a:** Aanpassing procedure inschrijving Gulden boek (raadsvoorstel 24 maart 2016, 5604928)
- 7.b:** Herziene exploitatiebegroting Helpermaar 2016 (raadsvoorstel 21 april 2016, 5656427)
- 7.c:** Hernieuwde vaststelling bestemmingsplan Binnenstad (raadsvoorstel 22 april 2016, 5659031)
- 7.d:** Vaststellen bestemmingsplan Facetherziening parkeren (raadsvoorstel 28 april 2016, 5673476)
- 7.e:** Financiële jaarstukken PG&Z (raadsvoorstel 28 april 2016, 5673161)
- 7.f:** *(gaat naar de volgende vergadering)*
- 7.g:** Ontwerpbesluit tot het erkennen van de waterbodempkwaliteitskaart (raadsvoorstel 14 april 2016, 5644096)
- 7.h:** Kredietaanvraag maatregelen auto Netwerkanalyse Groningen-Assen (raadsvoorstel 21 april 2016, 5658231)
- 7.i:** Plankosten Verkenning Westelijke Ringweg (raadsvoorstel 21 april 2016, 5658078)
- 7.j:** Meerjarenprogramma Sport en bewegen 2016-2020 (raadsvoorstel 14 april 2016, 5644219)
- 7.k:** Garantstelling leningen breedtesport (raadsvoorstel 21 april 2016, 5656874)
- 7.l:** *(gaat naar de volgende vergadering)*
- 7.m:** Verordening werkgeverscommissie, delegatiebesluit raad ten aanzien van de gemeentelijke Ombudsman (raadsvoorstel 18 mei, 5734714)
- 7.n:** Geheimhoudingsprotocol (raadsvoorstel 18 mei, 5734588)
- 7.o:** Kredietaanvraag huisvesting WIJ-team De Wijert (raadsvoorstel 21 april 2016, 5656873)

De VOORZITTER: Ik stel u voor om in één keer hierover te besluiten.

8. 1-minuut interventies

- 8.a:** Bestemmingsplan Vishoek, Hoekstraat en Muurstraat (raadsvoorstel 21 april 2016, 5657252)

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de 1-minuut interventies. Mevrouw Jongman.

Mag ik nog even een nagekomen dingetje noemen, want ik hoor mevrouw Van Gijlswijk iets zeggen. En dat klopt inderdaad, want de 1-minuutinterventie is inmiddels geplaatst onder 7o. Dat gaat over de Kredietaanvraag huisvesting WIJ-team De Wijert en dat is ook een hamerstuk. Ik stel u voor om daar ook conform over te besluiten. Bij dezen. Dank u wel. Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. In de commissie hebben we het gehad over het bestemmingsplan Vishoek, Hoekstraat en Muurstraat. Daar was nog een klein punt bij overgebleven en dat spitste zich vooral toe op de afwijkingsbevoegdheid bij wat er mogelijk is. Los van het feit dat wij natuurlijk heel erg blij zijn met dit bestemmingsplan, na alles wat er in dit gebied mogelijk wordt gemaakt om te veranderen ten goede, want het was een gebied waar een aantal Stadgers als het goed is niet al te vaak kwam. We gaan het helemaal opfrissen, opknappen, er zijn ook allerlei mooie dingen met omwonenden gaande. Maar waar het zich op toespitste was die afwijkingsbevoegdheid voor dakenlandschappen en bouwhoogten. Er is een mogelijkheid tot een individuele afwijking en daarbij weeg je twee zaken mee. Stel dat er gezinnen wonen, die zeggen: “Wij willen graag hier blijven, maar dat betekent wel dat er een laagje bovenop moet”, faciliteer je dat als gemeente? Want wij zien ook de andere kant van wat gaande is in deze stad. We zien optoppingen en bouwhoogten die naar onze mening wat minder fraai worden uitgevoerd. Om daar wat meer zicht op te hebben en wat strenger op te kunnen toezien, hebben wij een motie gemaakt die ik graag wil indienen. Die behelst het strenger handhaven op die afwijkingsbevoegdheid en die ga ik bij dezen graag indienen, om daarmee ook wat meer handvatten te hebben en aan het college te geven om daar scherper op toe te zien, zodat we gewenste ontwikkelingen zien en geen ongewenste ontwikkelingen in dit stadsdeel.

Motie 3: Strenger handhaven (ChristenUnie, SP, Stadspartij)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 8 juni 2016 besprekende het bestemmingsplan Vishoek, Hoekstraat en Muurstraat,

constaterende dat:

- er diverse maatregelen getroffen worden om het woon- en leefklimaat in het A-kwartier te verbeteren, waaronder dit bestemmingsplan;
- het voorliggende bestemmingsplan voorziet in een afwijkingsbevoegdheid voor dakenlandschappen en bouwhoogten;

overwegende dat:

- de raad mogelijkheden wil bieden voor de afweging tot een individuele afwijking tot uitbreiding voor het toevoegen van woonkwaliteit, maar alleen met de voorwaarde dat er met respect voor omgeving wordt gebouwd;
- het A-kwartier het verdient om zoveel als mogelijk beschermd te worden tegen ongewenste en slecht uitgevoerde uitbreidingen;
- het college in de raadscommissie van 11 mei jl. heeft aangegeven in het bestemmingsplan voldoende beheersmaatregelen hiervoor te hebben;
- er binnen de raad zorgen leven over de handhaving op uitgevoerde bouwprojecten betreffende dakenlandschappen en bouwhoogten elders in de stad;

verzoekt het college:

- streng toe te zien op de handhaving (bij de uitvoering en de definitieve uitwerking) van individueel verleende afwijkingsbevoegdheden en alle ter beschikking staande juridische hulpmiddelen in te zetten indien er afwijkingen op de afwijkingsbevoegdheid worden geconstateerd om daarmee ongewenste ontwikkelingen in het A-kwartier tegen te gaan;
- om in het algemeen op handhaving op welstandsaspecten bij uitvoering van bouwprojecten stevig in te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wie mag ik hierover verder het woord geven? Ja, mevrouw Van Duin.

Mevrouw VAN DUIN (SP): Ja voorzitter, dank u wel. Ik wil eigenlijk even één ding uit het plan pikken. Er is namelijk een bepaling die het mogelijk maakt om de bouwhoogte van 7 m met 3,5 m te overschrijden. Op een zienswijze over de afwijkingsbevoegdheid antwoordt het college dat hoger dan het maximum van 7 m mag worden gebouwd, indien de persoon die het pand wil verbouwen kan aantonen dat zijn bouwplan anders niet economisch uitvoerbaar is. Ik moet zeggen dat, toen ik dit las, een alarmbel bij mij ging rinkelen. Ik vat dit op als een manier om de aanwezige bezwaren tegen een bouwplan te kunnen overrulen. Hoe makkelijk kan het zijn? Je maakt een plan dat economisch niet haalbaar is als niet wordt verhoogd en je beroept je op deze bepaling. Zoals u weet zijn wij voor het beschermen van bijvoorbeeld schipperswoningen en hebben wij geen zin in vele koop- en sloopconstructies. Voorzitter, ik heb meerdere malen gehoord dat er allerlei waarborgen in het bestemmingsplan ingebouwd zijn, waardoor de woningen beschermd worden. Maar toch blijft er bezorgdheid bij ons bestaan en daarom wil ik hier graag een reactie op van de wethouder. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen nog? Ja, de heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Dank u wel, voorzitter. De ChristenUnie heeft ons verrast met een mooie motie. Aanvankelijk waren we een beetje op het verkeerde been gezet, want we dachten dat er een motie aankwam om het verschijnsel afwijkingsbevoegdheid ter discussie te stellen, of misschien wel in een kwaad daglicht te stellen. Wij denken dat de afwijkingsbevoegdheid an sich een mooi en subtiel instrument kan zijn, maar het staat en valt natuurlijk wel met een goede uitvoering en handhaving. En daar sluit deze motie erop aan, dus wij steunen deze motie van harte.

De VOORZITTER: Dank u wel. We gaan naar de wethouder.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Ja dank u, voorzitter. Het bestemmingsplan Vishoek, Muurstraat, Hoekstraat, onderdeel van het A-kwartier, een project of een wijk waar we de afgelopen tijd met de buurt

buitengewoon intensief mee bezig zijn geweest. Het heeft een mooie visie opgeleverd en het bestemmingsplan is in ruimtelijke zin daar de vertaling van, al moeten er natuurlijk nog veel meer dingen gebeuren dan alleen maar het maken van een bestemmingsplan. Ik ben blij, vooral in de commissie gehoord, dat er brede steun is voor dit bestemmingsplan. Wel met een aantal aantekeningen die gemaakt zijn, aandachtspunten die ook hier nog even herhaald zijn. Ik ga er even kort op in.

Dan eindig ik bij de motie en ik begin even met punt van mevrouw Van Duin, de bezorgdheid over die afwijkingsbevoegdheid die erin zit. Leidt die toch niet tot ongewenste effecten, die we met het bestemmingsplan juist wilden voorkomen? Leidt het er niet toe dat je precies het verkeer om doet? Nou, we hebben die afwijkingsbevoegdheid erin gebracht om twee redenen. De ene mogelijkheid was natuurlijk, wat ook in het bestemmingsplan, het oorspronkelijke voorstel stond, dat we juist wel die ruimte zouden geven en daarmee binnen het bestemmingsplan eigenlijk niet meer konden sturen. We hebben gezegd: "Nee, we maken het wat strenger voor een aantal woningen. We gaan juist wat lager zitten." Maar dan willen we wel de mogelijkheid houden als college, dus het is geen verplichting, voor alle duidelijkheid, om die afwijkingsbevoegdheid toe te staan, wanneer er goede argumenten zijn. Dus wanneer het de woonkwaliteit, de uitstraling ten goede komt. Daar kan ook economische uitvoerbaarheid een rol bij spelen. Op het moment dat je eisen stelt aan de kwaliteit betekent dit wat voor de economische uitvoerbaarheid van een plan. We wilden de mogelijkheid houden om ervoor te zorgen dat je door middel van een afwijkingsbevoegdheid toch de kwaliteit realiseert die je nu hebt. Het is uitdrukkelijk niet bedoeld om bestaande kwaliteit te vernielen. Het is juist bedoeld om bestaande kwaliteit te versterken en ook op zo'n manier te stimuleren dat het nog een beetje rendabel kan. Er zitten inderdaad meer dan voldoende waarborgen in het plan van het college om dit soort ongewenste effecten te voorkomen. We zijn er namelijk zelf bij. Wij bepalen of de afwijkingsbevoegdheid wel of niet wordt verleend, dus op het moment dat het op de verkeerde gronden gebeurt, zullen we dat ook niet doen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Duin.

Mevrouw VAN DUIN (SP): Voorzitter, begrijp ik goed dat die economische uitvoerbaarheid geen grond is om andere bezwaren, waardoor de afwijkingsbevoegdheid in eerste instantie niet verleend zou worden, te overrulen? Dat is mijn bezorgdheid namelijk.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Het is altijd, wanneer je de afwijking toestaat, een integrale afweging. Kijk, als je iets zou toestaan vanwege een economische uitvoerbaarheid, maar de kwaliteit van het plan dat er komt is heel slecht, dan doen we het absoluut niet. In die zin ga ik met u mee. Het is juist zo dat als je door het verbeteren van de kwaliteit, de economische uitvoerbaarheid ook dichterbij brengt, dan is het een manier om die twee dingen dezelfde kant op te laten werken. Dan zou je die afwijkingsbevoegdheid kunnen gebruiken. Maar het mag absoluut niet een soort achterdeurtje zijn om een ongewenst plan, dat ook nog eens te groot is, toe te staan. In die zin denk ik dat we elkaar daarin vinden.

Tot slot de motie van mevrouw Jongman van de ChristenUnie. We hebben in de commissie ook even een debatje gehad over diezelfde afwijkingsbevoegdheid. Daar heb ik ook, net zoals ik aan mevrouw Van Duin aangaf, gezegd dat het college er zelf bij is, dat we juist deze mogelijkheid hebben gemaakt, zoals de heer Ruddijs mooi zei "een subtiel instrument" om toch wat te kunnen sturen op de gewenste kwalitatieve uitstraling. Waar ik het mee eens ben, en deze motie is naar aanleiding van het A-kwartier maar volgens mij heeft ze een bredere betekenis, is wat de afgelopen jaren in de praktijk natuurlijk wel voorgekomen is, wanneer een bouwvergunning verleend is met daarbij een welstandstoets, dat bouwers het op een andere manier uitvoeren dan op basis waarvan de bouwvergunning had moeten worden verleend. Qua bouwhoogte speelde dat over het algemeen niet, maar het speelde wel vaak op de verschijning of de welstandsaspecten. Het is ook waar dat het de afgelopen jaren over het algemeen binnen ons handhavingskader niet de hoogste prioriteit had. We hebben er in de praktijk niet heel veel op gehandhaafd. Intussen zijn we daar ook veel meer mee bezig. Er loopt ook een aantal kwesties waar we stevig gaan handhaven op welstandsaspecten. Dus in die zin vatten wij de motie op als een steun in de rug om hier steviger op te handhaven en daar ook meer prioriteit aan te geven. In die zin kunnen wij het oordeel laten aan de raad.

De VOORZITTER: Mevrouw Kuik.

Mevrouw KUIK (CDA): Voorzitter, even voor mijn helderheid. Deze motie zegt “strenger toe te zien”. Zegt de wethouder nu: “Dat gebeurt in de praktijk al” of: “Dit is een steuntje in de rug om het nog strenger te gaan doen”?

Wethouder VAN DER SCHAAF: Nou, wat betekent het woord streng? In principe is het zo: als er afgeweken wordt, mag dat niet. Dat is volstrekt helder. Waar het om gaat is dat, als we binnen de hoeveelheid uren capaciteit inzetten die wij aan handhaving beschikbaar hebben, het bij het aspect welstand wel uitgevoerd is conform wat wij met elkaar hebben afgesproken op basis waarvan de vergunning verleend is, maar het tot nu toe niet de hoogste prioriteit had. Er zijn gewoon voorbeelden, en iedereen die er een beetje verstand van heeft kan die aanwijzen, waarbij het gewoon anders gebouwd is qua uiterlijk en niet qua bouwhoogte, dan in de vergunning staat. Wat wij nu al doen en wat wij de komende tijd meer zullen doen is dat we daarop handhavingstrajecten zullen starten. En ook eerder, en dat is in die zin strenger, tijdens de bouw erop zullen toezien dat het ook daadwerkelijk gebeurt. Dus dat we eerder kunnen ingrijpen. En als het echt anders wordt uitgevoerd, zullen we ook handhavingstrajecten starten.

De VOORZITTER: De beraadslagingen zijn gesloten. We gaan over tot stemming. Ik breng als eerste in stemming de motie ‘Strenger handhaven’. Een stemverklaring?

De heer BENJAMINS (D66): Ja, mag dat?

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Dank u, voorzitter. Als wij het college een steuntje in de rug kunnen bieden, dan steunen wij gewoon deze motie.

De VOORZITTER: De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Ja, dank u wel. Wij vinden in het algemeen dat er streng moet worden toegezien op de uitvoering, ook in de afwijkingsbevoegdheid. Handhaving is daarbij ook noodzakelijk en dat geldt wat ons betreft voor de hele stad. Daarom zijn wij ook voor deze motie.

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, dank u wel. Ik sluit me aan bij de woordvoering van de PvdA.

De VOORZITTER: Anderen nog? Niet? Dan gaan we stemmen. 39 voor, 0 tegen, de motie is aanvaard. Dan brengen wij in stemming het bestemmingsplan zelf. Heeft iemand daarover nog een stemverklaring? De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. In het bestemmingsplan staat onder andere dat de minimale gebruiksoppervlakte 50 m² moet zijn; een absoluut verbod op kamerverhuur. Dus daar kunnen wij helaas niet mee instemmen.

De VOORZITTER: Anderen nog? Mevrouw Van Duin.

Mevrouw VAN DUIN (SP): Voorzitter, dank u wel. De wethouder heeft onze zorgen voldoende weg kunnen nemen, dus wij zullen instemmen met het bestemmingsplan, onder het voorbehoud dat wij natuurlijk de ontwikkelingen in de gaten houden. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u. We gaan stemmen. 37 voor, 2 tegen. Het voorstel is aanvaard.

8.b: *(is 7.o geworden)*

8.c: Definitief Ontwerp busknooppunt UMCG Noord (raadsvoorstel 28 april 2016, 5673482)

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, het busstation bij het UMCG wordt een van de drukste in de stad. Vier buslijnen raken elkaar. Dagelijks zullen er ruim vijfduizend mensen gebruikmaken van dit busstation, onder wie veel overstappers. Zes bushaltes komen er, verspreid over de Bloemsingel en over de Oostersingel. De grootste afstand tussen de bushaltes bedraagt 200 m. De bushaltes worden overdekt, maar de afstand Bloemsingel-Oosterstraat niet. In de openlucht lopen overstappers van de ene naar de andere halte. Geen punt, bewegen is gezond, maar bij slecht weer, regen, is dat toch andere koek. 200 m lopen met de nodige voetgangersoversteken neemt aardig wat tijd in beslag. Voor mensen die slecht ter been zijn, moeders met kinderen in de buggy of slechtzienden is die tijd in de regen forse hinder of zelfs een reden om af te zien van het busgebruik. Voorzitter, de wethouder gaf in de raadscommissie aan dat ruimtelijk al rekening wordt gehouden met de aanleg van een eventuele overkapping. De SP ziet geen reden om deze noodzakelijke voorziening niet gelijk al te treffen.

De VOORZITTER: De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Voorzitter, ik probeer even te begrijpen wat de heer Koks zegt. Is het zo dat als we een busstation hebben, waarbij tussen een aantal bushaltes geen overkapping is, dat voor hen reden is voor mensen om niet met de bus te gaan, terwijl ze van hun huis naar de bushalte ook niet zo'n zelfde overkapping hebben? Ik probeer even de logica te vinden waarom, als we geen volledige overkapping hebben bij een busstation, dan mensen afzien van het gebruik van openbaar vervoer.

De heer KOKS (SP): Als het slecht weer is, over die situatie gaat het. Als je weet dat je 200 m moet lopen om een overstap te maken, met de nodige wegoversteken, dan kan het dus een reden zijn voor mensen die met die handicaps te maken hebben, dat ze er op dat moment van afzien van het busvervoer gebruik te maken.

Om even mijn verhaal af te maken: de kwaliteit van openbaar vervoer staat voor mensen met een beperking toch al onder druk, naar ons idee, door ingrepen elders in de stad. Vandaar dat wij een motie indienen die het college oproept om in de verdere uitwerking van het ontwerp een overkapping op te nemen.

De VOORZITTER: De heer Blom.

De heer BLOM (VVD): Voorzitter, geldt dit nu ook voor alle andere plekken waar een lange weg af te leggen is om van de ene bus naar de andere te komen?

De heer KOKS (SP): Nou, dat lijkt me een goed idee.

De heer BLOM (VVD): Ik heb u nooit gehoord over het huidige busstation aan de voorkant van het station, waar ook heel veel oversteken zijn.

De heer KOKS (SP): Absoluut. Maar gelukkig is het zo dat, als het busstation aan de achterkant gerealiseerd wordt, dit overkapte bushaltes zijn en daar speelt het probleem dus niet. Maar ik vind het een prima idee om in toekomstige situaties een vergelijkbare voorziening te treffen.

De VOORZITTER: De heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ja, dank u, voorzitter. Mijn vraag aan de heer Koks is: hebt u het ook al een beetje gevisualiseerd? Ik ken u uit een eerdere discussie, waar u zorgen had over een grote mega-kap in een historische context. De afstanden tussen deze bushaltes zijn, zoals u zelf al aangaf, verschrikkelijk groot. Er moet zelfs een kruising worden overgestoken, als je soms van de ene bushalte naar de andere bushalte gaat. Hoe ziet u dit plan voor zich?

De heer KOKS (SP): Voorzitter, ik heb vele kwaliteiten, maar tekenkwaliteiten horen daar niet bij. Gelukkig heeft dit gemeentelijk apparaat voldoende kennis in huis om daar eens een mooie visualisatie van te maken. Ieder zijn eigen deskundigheid en dat lijkt mij de juiste gang van zaken.

De VOORZITTER: Nog aanvullende vragen of opmerkingen vanuit de raad?

Motie 4: Droog over (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 8 juni 2016, besprekende het raadsvoorstel Definitief Ontwerp busknooppunt UMCG Noord,

constaterende dat:

- het voorgestelde busknooppunt een groot aantal stadse en regionale buslijnen met elkaar verbindt door middel van overstap mogelijkheden;
- het college voorstelt het knooppunt te realiseren door vier bushaltes aan de Bloemsingel en twee aan de Oostersingel, waardoor de grootste loopafstand tussen de haltes 200 m bedraagt (zie: afstandmeten.nl) waarbij straat oversteken extra tijd in beslag neemt;

overwegende dat:

- dagelijks vijfduizend in- en overstappers gebruik zullen maken van het knooppunt;
- een van de uitgangspunten van het knooppunt is "Goede bus-op-bus overstap mogelijkheden";
- in het collegevoorstel een neerslagvrije overbrugging tussen de bushaltes ontbreekt, hoewel het college aangeeft dat de inrichting een overkapping mogelijk maakt; voor mensen met een mobiliteitsbeperking het afleggen van 200 m enige tijd in beslag neemt, hetgeen bij slecht weer tot onnodige hinder of afzien van het gebruik van OV leidt;

verzoekt het college:

- in de verdere uitwerking van het ontwerp een halte-verbindende overkapping op te nemen, en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Het woord is aan de wethouder.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dank u wel. Er ligt hier een voorstel voor het derde busstation van de stad Groningen. We hebben er een bij het hoofdstation, een bij station Europapark en dit wordt eigenlijk het derde in het busknoopenmodel van de stad Groningen en ook een belangrijke voorwaarde voor het goed laten functioneren van ons OV-systeem. Dus daar waar we het in de binnenstad hebben over de toekomst van het OV, is het natuurlijk belangrijk om hier te signaleren dat ook die ontwikkeling gewoon doorgaat en dat daar in deze stad ook gewoon in geïnvesteerd wordt. De heer Koks adresseert hier de vraag: kan dat dan niet nog wat beter door zo'n kap daar te maken? Hij zegt daarbij dat ik zou hebben aangegeven dat daar ruimtelijk rekening mee is gehouden Dat is niet het geval. Ik heb alleen gezegd dat het voorstel het niet onmogelijk maakt om dat later nog eens een keer in te passen. Dat heb ik gezegd, maar dat betekent niet dat er in het bestemmingsplan rekening is gehouden met een overkapping. Even los van of je dat ruimtelijk een goed idee vindt, zit daar natuurlijk ook een financieel kaartje aan, waar ik de heer Koks in zijn woordvoering niet over heb gehoord. We hebben dat eens even een beetje over de duim uitgerekend. Als je dat ongeveer projecteert vanuit de kap die er nu komt en dan 200 m lang, dan heb je het over ongeveer 2 miljoen euro, die daarvoor nodig is. Ik wil het best voor u verder uitwerken, maar, zeg ik tegen de raad, alleen als u serieus overweegt om er 2 miljoen euro voor uit te trekken om die kap daar te laten plaatsen. Anders zou ik die motie willen ontraden. En anders kan ik wellicht voor de heer Koks nog een andere manier verzinnen, hoe wij als college op een meer kleinschalige, flexibeler, innovatieve manier proberen mensen goed door de regen te krijgen. Ik zeg innovatief, maar het is er al een tijdje. Het heet namelijk een paraplu.

De VOORZITTER: Oké. De heer Koks wil graag reageren op wat u zegt.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, over dat kostenaspect, dat de wethouder nu uit zijn mouw rammelt: de essentie van het voorstel is natuurlijk om serieus te kijken of een overkapping ook in financiële zin tot de mogelijkheden behoort. En als de wethouder het op deze manier wil afserven, het zij dan zo, maar dat vind ik geen serieuze manier om ernaar te kijken.

De VOORZITTER: Ik kijk even of er nog anderen zijn die nog een opmerking willen maken. U brengt het overigens als een motie, maar het is eigenlijk een amendement. U voegt het toe aan de besluitvorming. Het is gewoon een besluitvormingspunt dat u extra toevoegt. Maakt verder niet uit voor de inhoud. Zijn er stemverklaringen? Ja, de heer Ruddijs.

De heer RUDDIJS (PvdA): Ik wilde eigenlijk naar aanleiding van dit verhaal nog een vraag stellen aan de wethouder. Het kan zijn dat er nu ook een misverstand in het spel is. Alsof er nu alleen maar kale bushaltes komen. Maar ik neem toch aan, hopelijk kan de wethouder daar een antwoord op geven, dat er wel iets van eenabri of bushokje op de traditionele wijze wordt gerealiseerd?

Wethouder DE ROOK: Jazeker, in reactie op de heer Ruddijs, op verschillende manieren wordt er al een kap en ook een verblijfsruimte daar gerealiseerd, waar je op de perrons gewoon overdekt kan staan. Dus volgens mij is er in dit voorstel afdoende rekening gehouden met het comfort voor de reiziger op dat punt.

De VOORZITTER: Anderen nog een stemverklaring? Niet? Dan gaan we stemmen. Eerst over de motie. Herstel: het amendement. 6 voor, 33 tegen. Het amendement is verworpen. Dan het voorstel zelf. 39 voor, 0 tegen. Het voorstel is aanvaard.

9. Discussiestukken

9.a: Investing geothermie en warmtenet Noordwest (raadsvoorstel 29 april 2016)

De VOORZITTER: Wie mag ik daarover het woord geven? De heer Koks heeft het woord.

De heer KOKS (SP): Nou, dan kan ik wel even over mijn vakantie in Spanje vertellen. Voorzitter, in de aanloop naar dit raadsvoorstel heeft ook de SP-fractie zich gedurende twee jaar een mening gevormd over de voordelen en risico's van de aardwarmte. Ons oordeel is gebaseerd op informatie uit werkbezoeken, informatieavonden met bewoners, voorlichting door externe deskundigen en rechtstreekse vragen aan WarmteStad. De brief van het college hecht voor ons op de valreep nog een paar losse eindjes aan elkaar. De eerste kwestie voor de SP-fractie was of door boorputten in de grond risico van bodemvervuiling en het ontstaan van aardbevingsrisico's zouden optreden. De putten zijn een gesloten systeem en het Slochterenveld staat los van de ondergrond van Zernike. Aardwarmte haalt niets uit de grond. De kans op bodemvervuiling en aardbevingen is nauwelijks aanwezig. Dan is voor de SP van groot belang de bescherming van de huurders, die deels gedwongen, worden aangesloten op Warmtenet. Er zijn garanties vastgelegd dat deze huurders op lange termijn financieel voordeel hebben bij de aansluiting op het warmtenet. Op de derde plaats speelt de financiële haalbaarheid van de BV Warmtenet een rol. Voor de SP-fractie staat de energieneutrale doelstelling voor 2035 buiten kijf. Het is onze gemeentelijke bijdrage om onze planeet leefbaar te houden. Het gebruik van aardwarmte levert een forse bijdrage aan het bereiken van die doelstelling. Enig financieel risico is daarom voor de SP-fractie acceptabel, hoewel dit niet ten koste mag gaan van sociale kwesties, zoals volkshuisvesting en armoedebestrijding. Het bedrijfsplan van Warmtenet BV heeft voor de SP-fractie de kritische beoordeling van een extern onderzoek doorstaan. De slechtst denkbare varianten blijken het bedrijfsplan niet onderuit te halen, op eentje na. Stel dat de prijs van fossiele energie door elke realistische bodem zakt, dan heeft de BV een financieel probleem. Maar dat niet alleen: ook de andere CO₂-verlagingsdoelstellingen worden dan bedreigd. Mensen kiezen dan toch voor fossiele brandstoffen, in plaats van voor duurzame. We roepen partijen op in de aanloop van de verkiezingen voor maart volgend jaar een standpunt in te nemen. Hoe kan voorkomen worden dat dalende prijzen voor fossielen brandstoffen een bedreiging vormen voor onze duurzame doelstellingen?

Kortom, voorzitter, bewoners in de betreffende wijken, de stad en onze raad zijn goed in staat gesteld zich een mening te vormen over de aardwarmte. Wij steunen het voorstel des te meer omdat het warmtenet een nutsbedrijf wordt, grotendeels van de stad en van de Stadgers. Energievoorziening is voor de SP, net zoals onderwijs, zorg of volkshuisvesting niet voor de markt. Keer op keer bewijst de markt vooral geïnteresseerd te zijn in de vraag: wat schuift het? Ook bij het benutten van aardwarmte gaan de kosten voor de baten uit. Het duurt een tijd voordat er wat te schuiven valt. De eerste jaren zijn voor de markt niet interessant. De belastingbetaler mag de risico's dragen en de markt wacht af wat er te verdienen valt. Daarom, voorzitter, is de SP blij dat tot in de verre toekomst de gemeenteraad van Groningen gaat over het nutsbedrijf Warmtenet. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, ik hoor de heer Koks helemaal niets zeggen over dat die ondergrens niet is gehaald. Wat vindt u daarvan?

De heer KOKS (SP): Ja, die ondergrens, waar de collegebrief van gisteren over rept. Dat scheelt driehonderd woningequivalenten, zoals dat zo mooi heet. Het college schetst reële kansen dat, voordat de eerste boor de grond in gaat, ook die driehonderd gerealiseerd zijn. En wij verwachten dat, mocht dit niet het geval zijn onverhoopt, het college dan hier in deze raad terugkomt, het probleem schetst en er een oplossing bij doet.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja voorzitter, ho even hè? Stel je voor: we verdelen hier zetels. We verdelen hier 39 zetels en ik haal straks 1200 stemmen en 1400 is een voldoende. Nou, dan krijg je ook geen zetel. Het is een ondergrens, mijnheer Koks! Als de ondergrens nog niet eens is gehaald, wat zegt dit dan over de financiële risico's? U gaat daar veel te snel aan voorbij.

De heer KOKS (SP): In het bedrijfsplan zoals Warmtenet opgesteld heeft, zit een aantal buffers, en het college geeft een reëel perspectief wat ons betreft, om die driehonderd binnen te halen, om dat eventueel voor een tijdje op te vangen.

De VOORZITTER: U krijgt nog een termijn zo meteen, dus u kunt al uw opmerkingen over dit punt kwijt. Wie? Ja, de heer Schimmel.

De heer SCHIMMEL (D66): Ja dank u wel, voorzitter. Aangezien we toch ruim de tijd hebben, ga ik ook maar even hier staan, dat is wel zo leuk. Het is natuurlijk toch wel een beetje een historische dag, als dit project uiteindelijk blijkt te lukken.

Sinds 2006 bestaat in deze gemeente de ambitie om in de toekomst energieneutraal te worden. Volgens mij wilden we dat in 2006 nog in 2025 gerealiseerd zien. Sinds 2011 hebben we die datum uiteindelijk gezet op 2035. Het is een ambitie die ook door de gehele raad gedeeld wordt en dat is meerdere malen aangegeven in commissies, op momenten dat wij spreken over duurzaamheid. Dit project is niet zomaar een project op het gebied van duurzaamheid, het is een tamelijk grote klap die we hiermee zouden kunnen maken. Dit project voorziet in de warmtebehoefte van ongeveer 10.000 woningequivalenten, inderdaad een zeer mooi woord, mijnheer Koks. Het is daarmee meteen een kwart van onze doelstelling op het gebied van warmte en als we het over onze totale energiebehoefte hebben, hebben we het over zo'n 4%, die dit project in een keer voor ons zou kunnen realiseren. Dus, wat dat betreft een project dat een enorme bijdrage kan leveren aan onze duurzaamheidsambitie, die inderdaad zeer belangrijk is, daar heeft de heer Koks zonet ook alweer aan gerefereerd. Maar ook wij onderkennen dat dit project niet zonder risico's is. Wij hebben ook, net zoals de heer Koks, de afgelopen maanden, misschien wel de afgelopen jaren, tal van bijeenkomsten gehad, tal van expertmeetings en tal van second opinions op dit project, waaruit blijkt dat die risico's, in elk geval naar de mening van mijn fractie, zeer adequaat zijn afgedekt.

Op hoofdlijnen, ik ga ze maar even kort langs, zijn er drie grote risico's die je voorziet bij een project als dit. Het eerste is het risico op seismiciteit, waar we hier helaas de nodige ervaring mee hebben. Op basis van de expertmeeting die we vorige week nog hebben gehad, denk ik dat we allemaal kunnen concluderen dat het risico op seismiciteit bij dit project eigenlijk totaal niet aanwezig is en voor zover er nog een risico is, we dat op een zodanige manier kunnen monitoren, dat het geen reële impact zal hebben op de veiligheid van de huizen voor onze Stadgers. Het tweede grote risico is de boring. Tot we die boring hebben uitgevoerd, blijft dat waarschijnlijk het grootste risico in dit project. Levert de bron die we aanboren werkelijk het vermogen op dat we ervan verwachten? Voor zover we het hebben kunnen onderzoeken, en dat hebben we ook gedaan, zijn ook op dat punt de verwachtingen nog steeds positief. Mocht het toch zo zijn dat die boring tegenvalt, dan is er altijd nog een Europese subsidie achter de hand, die 85% van de kosten daarvoor dekt. Het laatste risico zit hem in de afzetmarkt. Gaan we er uiteindelijk in slagen om genoeg woningequivalenten op de bron aan te sluiten om dit project rendabel te maken? Daar hebben we inderdaad gisteren een kleine tegenvaller in gehad, omdat we, in plaats van de 3500 die we op dit moment graag hadden willen hebben, er nu nog maar 3100 hebben. Maar is dat een reden om nu te concluderen dat die afzetmarkt in de toekomst niet gegarandeerd is? Wat mijn fractie betreft niet. Wij hebben er nog steeds het volste vertrouwen in dat we er in de toekomst in gaan slagen om afdoende woningequivalenten aan te sluiten op warmtenet.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja bedankt, voorzitter. Ik hoor de heer Schimmel zeggen dat hij er nu voldoende vertrouwen in heeft. Maar in de commissie hebt u toch duidelijk gezegd dat als de 3500 niet zouden worden gehaald, u een heel andere afweging zou maken en we hier een heel andere discussie zouden voeren. Nou, nu hoor ik helemaal geen heel andere afweging. U maakt gewoon dezelfde afweging, maar dan met 400 minder.

De heer SCHIMMEL (D66): Nee, u mag beste weten dat ik niet geamuseerd was, toen die brief gisteren binnenkwam en dat ik toch wel dacht: hoe kan dit? Maar als je kijkt hoe dit kan, is aan de orde dat de Rijksuniversiteit Groningen voor ruim vijfhonderd woningequivalenten, dus als ze die wel hadden getekend, zaten we er ruim boven, nu heeft besloten om besluitvorming uit te stellen. Het is nog steeds niet zo dat we die er op lange termijn ook niet opnieuw bij krijgen. Het is niet zo dat we een hele partner zijn kwijtgeraakt. Het is een specifieke situatie, waar de Rijksuniversiteit Groningen mee kwam, dat zij eventueel nieuwbouw van het Rekencentrum overwegen, dat ervoor zorgt dat we nu helaas die arbitraire ondergrens, die wij onszelf hebben gesteld, op dit moment niet gehaald hebben. Maar dat zegt niets over de toekomstperspectieven, want er zit, de heer Koks refereerde daar ook al aan, nog heel veel potentie in de pijplijn. En ik heb er nog steeds vertrouwen in dat wij uiteindelijk makkelijk naar die vijfduizend gaan die wij nodig hebben om in dit project quitte te spelen en dat we ook die tienduizend uiteindelijk op lange termijn prima kunnen halen.

De heer UBBENS (CDA): Ja, ik hoor u nu zeggen dat die grens ineens arbitrair is, terwijl het de vorige keer een grens was waarbij, als die niet gehaald was, u een heel andere afweging zou maken. En die andere afweging maakt u nu niet. Want u beweert nu ineens: "Ja, we halen het bijna, we gaan het in de toekomst wel halen" en dan had u net zo goed die opmerking twee weken geleden niet kunnen maken.

De heer SCHIMMEL (D66): Ik heb die opmerking gemaakt, waarom we die grens hebben gesteld en ja, hij is arbitrair. We kunnen er een discussie over voeren, maar hij is arbitrair. We hebben dat onszelf zo gesteld. Wat we nodig hebben om quitte te spelen is 5000, dat is niet die 3500. Het gaat erom of je er op dit moment vertrouwen in hebt dat, voor er überhaupt geboord is, voor er ook nog maar een schep de grond in is gegaan, of een grote boor, want scheppen wordt misschien een beetje veel moeite, wij nu al 3100 contracten hebben liggen. Dat geeft mij voldoende vertrouwen om ervan uit te kunnen gaan dat we dit project in de toekomst op een rendabele manier kunnen uitvoeren. En nogmaals, dat is een kwestie van vertrouwen, want dit project is niet zonder risico's. Maar gezien de ernst van de klimaatproblematiek waar wij mee kampen, gezien het feit dat wij met z'n allen de ambitie hebben gesteld om in 2035 energieneutraal te zijn en dat keer op keer, als we het over duurzaamheid hebben, alle partijen in de raad zeggen: "Ja, dat moeten we doen, we willen dat realiseren", dan moet je op een gegeven moment risico's gaan nemen. En in dit project zijn er natuurlijk nog risico's, maar die risico's zijn dermate adequaat afgedekt, dat als je serieus werk wilt maken van die ambitie om energieneutraal te zijn in 2035, we dit niet kunnen laten liggen. Daarom zal mijn fractie hier ook mee instemmen.

De VOORZITTER: Laatste opmerking hierover, de heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja graag. Ik stel vast dat een van de manieren om de risico's te beperken juist is om vooraf met gegarandeerde contracten te werken. Dat is de reden dat die ondergrens is vastgesteld. En als je dan zegt: "Dat maakt mij niet zoveel uit, want het is een arbitrair getal en het kan ook best lager zijn", dan neem je de risico's dus niet serieus.

De heer SCHIMMEL (D66): Nou ja, we hebben alsnog 3100 contracten binnengekregen en er lopen nog gesprekken met andere partijen om meer van die contracten binnen te krijgen. Dus wat mij betreft is het vertrouwen er nog steeds. Ja, het risico is hiermee ietsje groter geworden, maar dat is niet de schuld van de gemeente. Tot vorige week vrijdag, tot maandag leek het erop dat we het allemaal nog prima hadden gehaald. Dit is voor mij geen reden om nu te zeggen dat we er niet mee moeten doorgaan. We moeten hier wel mee doorgaan en wij zullen instemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Koks nog.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, er is nog een risico en ik ben wel benieuwd naar wat de heer Schimmel daarvan vindt. Ik heb het zelf niet genoemd. Er bestaat het risico dat bij de boring gas wordt aangetroffen in een bepaalde hoeveelheid in het water. Dan staat vervolgens de volgende dag de NAM op de stoep en zegt: “Heel mooi, gas, dat hoort bij ons”. En dan zijn we het kwijt. Wat vindt u van dat risico?

De heer SCHIMMEL (D66): Nou, ik vind dat een heel klein risico, op basis van de expertmeetings die wij hebben gehad. Het is zeer, zeer onwaarschijnlijk dat de hoeveelheid gas die we daarin zouden vinden zo substantieel is dat de NAM daar een probleem over gaat maken.

De VOORZITTER: Wie mag ik het woord geven? De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, ik ben na de eerste twee sprekers niet het enige raadslid dat hier uiteen gaat zetten dat geothermie een grote bijdrage kan leveren aan onze doelstelling om Groningen energieneutraal te maken. En na mij zullen er vast nog velen volgen. En dat we met dit project ook een stap kunnen zetten om onze afhankelijkheid van aardgas af te bouwen en daarmee een bijdrage leveren aan het aanpakken van de aardbevingsproblematiek in onze provincie. Het is alleen wel erg gemakkelijk om te zeggen: “We willen energieneutraal zijn, we willen van aardgas af en daaraan draagt dit project bij, dus laten we het maar doen”. We moeten kijken naar de kosten in verhouding tot de duurzaamheidswinst en de risico’s die dit project oplevert voor de gemeente, zowel financieel als ook de risico’s voor de stad. De CDA-fractie is kritisch op de financiën van de gemeente en wij vinden dat er minder makkelijk geld uitgegeven zou moeten worden. Ook in dit geval kun je je afvragen of met 60 miljoen euro niet meer duurzaamheid bereikt kan worden. We zeggen wel dat dit project een grote bijdrage levert aan een energieneutrale stad, maar de heer Schimmel refereerde er net ook al aan: het gaat hierbij hooguit om een aantal procenten, 4%, dat wil ik wel geloven. Een andere vraag die wij ons gesteld hebben, is of het verstandig is om als gemeente zover je nek uit te steken, terwijl er geen private partij te vinden is die met eigen geld risicovol wil deelnemen aan dit project. Al deze vragen hebben wij ons gesteld. We zijn kritisch geweest op dit project. We moeten constateren dat er een gedegen second opinion is uitgevoerd en dat er volgens ons voldoende behoudende inschattingen zijn gemaakt om eventuele tegenvallers te kunnen opvangen in dit project. Aan de andere kant blijft het zo dat met dit project risico’s genomen worden. Er blijft altijd een mogelijkheid dat de boring mislukt of, zo hoorden we vorige week, dat de druk in de ondergrond te laag blijkt te zijn. Wil de wethouder nogmaals bevestigen dat bij een drukkaling van meer dan 100 bar gestopt gaat worden met het project, althans het boorgedeelte, omdat er dan wel risico’s op aardbevingen ontstaan? En bij een verlenging daarvan: waarom gaat de wethouder niet nogmaals met het ministerie om tafel zitten om te kijken of we dit risico niet ook onderdeel kunnen laten zijn van de regeling die gebruikt kan worden voor een mislukte boring?

Uiteindelijk komt het voor de CDA-fractie erop neer dat wij in dit geval wel bereid zijn om onze nek uit te steken. Er worden hier risico’s genomen, maar deze zijn verantwoord onderbouwd door diverse onderzoeken, waarin er voldoende vertrouwen hebben. Met dit project geeft de gemeente het goede voorbeeld. Al decennialang praten we over de energietransitie en over duurzame energie. En ja, met nieuwbouw zien we dat nul-op-de-meter-woningen al bijna de standaard zijn geworden, maar daar moeten we niet in blijven hangen. Want hoeveel duurzame nieuwbouw we ook kunnen bouwen in de stad, een groot deel van onze stad bestaat uit bestaande gebouwen. En dit project is juist zo belangrijk, omdat het bestaande gebouwen duurzaam kan verwarmen. Hier had ik het graag bij gelaten. Ik had graag gezegd: “We gaan voor dit voorstel stemmen”. Helaas kwam er gisteren een brief, waardoor we toch weer verontrust zijn. Er zouden, voor de raadsvergadering, als ondergrens minimaal 3500 getekende contracten liggen voor 3500 woningequivalenten. Dat was de ondergrens. Nu blijkt dat er een krappe 3200 woningequivalenten is gecontracteerd. Waarom wordt hier zo gemakkelijk overheen gestapt? Het grootste risico van dit project is dat er onvoldoende contracten kunnen worden afgesloten. Dat is ook een van de conclusies van de second opinion. Daarom is het minimum van 3500 woningequivalenten vastgesteld. Nu halen we dat niet en wordt er overheen gestapt. Dat geeft ons weinig vertrouwen in de manier waarop er met dit soort problemen in dit project wordt omgegaan. Oogkleppen op en doorlopen maar.

De VOORZITTER: De heer Loopstra.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Voorzitter, ik had begrepen uit het hele verhaal, dat als we in totaal straks vijfduizend woningequivalenten hebben, we dan al op break even zitten. Dus waarom maakt u zich druk om driehonderd woningequivalenten?

De heer UBBENS (CDA): Dan kunnen we net zo goed de discussie voeren waarom we dat hebben ingevoerd. Dan kun je zeggen: “Ja, die vijfduizend, het kan ook wel iets minder dan vijfduizend”. Volgens mij hebben we dat als risicobeheersing ingevoerd. Als we ons daar helemaal niets aan gelegen laten liggen en zeggen: “Ja, nou ja, het kan ook wel veel minder”, dan heb ik het idee dat de risicobeheersing in dit project nog onvoldoende is.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Maar u hebt toch ook de reden vernomen, gisteren in de brief, waarom het nu even driehonderd minder is? En dat er nog genoeg alternatieven zijn?

De heer UBBENS (CDA): Ja, omdat er contractpartijen afvallen, die het toch niet willen of om een andere reden nu geen contract kunnen tekenen. Maar dat kan net zo goed straks voor alle andere contracten ook gelden. Bovendien ga ik ervan uit dat op dit moment de contracten worden getekend van de partijen die het gemakkelijkst te contracteren zijn. Straks komen de partijen waarbij misschien grotere hobbels genomen moeten worden. Dan wordt het misschien alleen nog maar moeilijker.

De VOORZITTER: Eerst de heer Van der Glas, daarna de heer Schimmel en dan mevrouw Koebrugge.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Ja dank u wel, voorzitter. Ik zou graag van het CDA willen horen: is een tegenvaller van driehonderd woningequivalenten in dit stadium van het geothermieproject voor het CDA aanleiding om dit project te stoppen?

De heer UBBENS (CDA): Nou, in eerste instantie wel, want het was de ondergrens. En als je die ondergrens niet haalt, zou je in principe moeten zeggen: stoppen. Tenzij je kunt aantonen dat er verder heel goede risicobeheersmaatregelen genomen kunnen worden of dat op korte termijn het contract nog wordt getekend. Maar daar heb ik nog niets over gehoord.

De VOORZITTER: De heer Schimmel.

De heer SCHIMMEL (D66): Voorzitter, het lijkt er toch op dat het CDA die ondergrens opeens heilig aan het verklaren is, terwijl, dat heb ik u net ook al aangegeven, die ondergrens was bedoeld om te kijken of wij er op dit moment voldoende vertrouwen in hebben dat we in de toekomst met alle andere partijen die er nog bij komen, voldoende afzetmarkt kunnen creëren voor dit project. Hebt u nu op basis van het feit dat de RUG, die nog steeds voor volgens mij 341 woonequivalenten wel getekend heeft, maar voor één specifiek pand, omdat ze daar nieuwbouw overwegen, heeft gezegd: “Wij stellen die beslissing uit”, geen vertrouwen meer in de toekomst van het project?

De heer UBBENS (CDA): Natuurlijk is het vertrouwen daardoor minder. Een stuk minder. Kijk, vorige week nog is er gezegd: “Het zou wel eens op 3900 kunnen uitkomen”. Als je dan een week later moet constateren dat je nog niet eens de 3500 haalt, snap ik niet dat de meeste partijen daar niet van schrikken of denken: laat de wethouder het nog eens uitleggen, maar nu al bij voorbaat steun betuigen aan dit voorstel.

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Voorzitter, ik hoor de heer Ubbens het steeds over de ondergrens hebben, maar ook over “op dit moment”. Ik denk ook wel dat daar de crux zit. De RUG had ook morgen kunnen zeggen dat zij toch die rekenkamer iets anders zou doen en dan had u misschien wel ingestemd. Gaande dit project zullen zich meer van dit soort situaties voor kunnen doen. Alleen, aan de andere kant komen er ook weer bij. Is inderdaad niet, ook volgens het CDA, het moment waarop die vijfduizend gehaald moeten worden, als we echt de eerste boring gaan doen en het grootste risico van de hele investering gaan lopen, het moment dat we echt moeten kijken of we die afzetmarkt wel halen of niet?

De VOORZITTER: Oké, de heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, u zegt: “Het laaghangende fruit is nu geplukt” en het wordt in de toekomst alleen maar somberder om de klantenkring verder te verbreden. Maar denkt u juist niet dat er in de landelijke politiek een rol ligt om ervoor te zorgen dat fossiele brandstoffen minder aantrekkelijk worden dan bijvoorbeeld die duurzame energie? En dat we daar ook via de landelijke kanalen invloed op moeten uitoefenen?

De heer UBBENS (CDA): Ja, dat zou best kunnen, maar dat is buiten ons bereik. Wij kunnen dit hier beïnvloeden. Als wij dit als ondergrens hebben gesteld, dan kunnen we ons daaraan houden of we kunnen het gewoon negeren en zeggen: “Laten we maar doorgaan”.

Daarnaast is de vraag, en dan kan ik afsluiten, waarom wij er nu pas achter komen. Vorige week is nog gezegd: “3900 woningequivalenten worden gecontracteerd”. Hoe kan het nou zijn dat de organisatie verrast is door het standpunt van de RUG? Vorige week was nog het idee dat ze zou gaan tekenen en nu niet. Wat zegt dit eigenlijk over de andere verwachtingen van de nog te tekenen partijen?

Uiteindelijk heeft deze gang van zaken ons vertrouwen in dit project wel beschadigd. We zijn benieuwd naar de reactie van de wethouder.

De VOORZITTER: De heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Voorzitter, met geothermie zetten wij in deze gemeente een stap in de richting van een energieneutrale stad en die stap is niet zonder risico's. De presentaties die we recentelijk hebben gezien van IF Technology en QCOM hebben ons het vertrouwen gegeven dat de risico's erg klein zijn. En dan praat ik over risico's op aardbevingen. En dat, indien nodig, bijtijds aan de handrem getrokken kan worden. Ook hebben wij vertrouwen dat het aantal afnemers van warmte zal groeien van 3500, naar 5000, uiteindelijk naar 10.000 woningequivalenten. De fractie van GroenLinks kan ermee instemmen om vanuit de gemeente Groningen 7 miljoen euro te investeren in dit project, al was het maar omdat wij het risico van niets doen nog veel risicovoller vinden. Het klimaat is aan het veranderen en ook Groningen moet zijn steentje bijdragen om dit om te keren. Zonder geothermie heb ik grote twijfels of we deze energietransitie kunnen bewerkstelligen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Voorzitter, een spannend moment vandaag, want de raad beslist vandaag over een gigantische investering. Een investering die kan leiden tot een enorme boost voor de energietransitie, maar ook het risico in zich heeft om een grote teleurstelling te worden. We hebben nog niet zo lang geleden gezien wat voor gevolgen een project kan hebben, waar enthousiast mee ingestemd wordt, maar dat uiteindelijk niet geworden is wat we met elkaar beoogd hadden: het Infoversum. U mag best weten dat ik dit zelf ook een spannende beslissing vind, en de woordvoering en in de commissievergadering en vandaag gehoord hebbende, ben ik duidelijk niet de enige. De risico's die geothermie met zich meebrengt, heb ik tijdens de commissievergadering al genoemd. Het college kan deze risico's weerleggen en als raad moeten we daarop kunnen vertrouwen. Er zijn ook diverse onderzoeken gedaan en we zijn het afgelopen jaar uitvoerig geïnformeerd. Dank daarvoor aan het college en aan de heer Ubbens, die een groot deel van de organisatie van de expertmeeting in januari op zich heeft genomen. Nu moeten we een beslissing nemen. Dat het een riskant project is, is duidelijk. Dat zal ook een belangrijke reden zijn waarom private partijen deze uitdaging niet, of nog niet aandurven. Als wij op de energietransitie in willen zetten, om onafhankelijker van gaswinning te worden, moeten uitdagingen als deze wel aangegaan worden. De VVD maakt daarom de keus om nu wel te kiezen voor deze investering. Dit neemt echter niet weg dat de VVD-fractie vindt dat tijdens het project steeds beoordeeld moet worden of het nog verstandig is om door te gaan. Een vraag aan het college daarom, hoe het college de raad zal blijven betrekken bij deze besluiten, wanneer het alleen nog aandeelhouder is binnen WarmteStad BV. Daarnaast is de VVD van mening dat, wanneer de boring slaagt, en er gebruikgemaakt kan worden van de geothermische bron, er optimaal de ruimte is om te experimenteren met deze vorm van energie. Niet alleen door warmtenet, maar ook door andere, misschien ook wel commerciële partijen. Er wordt immers een behoorlijke subsidie vanuit de overheid verstrekt. Dan wil je ook alle ruimte hebben om de energietransitie vorm te geven. Hoe wil het college deze ruimte voor experimenten bevorderen?

Tot slot. We hebben gisteren een brief ontvangen, waaruit naast een paar positieve ontwikkelingen, ook een negatieve ontwikkeling blijkt, waar ook de VVD van geschrokken is. Het college geeft in de brief al aan dat het nog steeds vertrouwen heeft in het organiseren van een afzetmarkt die voldoet aan de eisen van de businesscase. De RUG heeft wel vertrouwen in het project, maar heeft het contract maar deels getekend. Waarom is er opeens onduidelijkheid ontstaan over of het wenselijk is om het rekencentrum via geothermie van energie te voorzien? Is er een kans dat de RUG alsnog tekent of kunnen we beter inzetten op andere gebruikers? De VVD heeft nog een aantal vragen en verwacht dat er ook in de toekomst vragen zullen blijven komen, gezien de risico's van dit project. We verwachten daarom ook van het college dat het de raad zeer actief zal blijven informeren, we zijn ook al uitvoerig geïnformeerd, over de ontwikkelingen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja dank u wel, voorzitter. Dat we wereldwijd moeten overstappen op alternatieve energiebronnen is duidelijk. Het moment is slechts een kwestie van tijd en misschien zetten we hier in Groningen een volgende stap in. Fossiele brandstoffen raken uitgeput en de gevaarlijke en nadelige gevolgen van de aardgaswinning zijn in de regio Groningen meer dan duidelijk. De noodzaak om andere vormen aan te boren is ook duidelijk. De vraag die nu voorligt is of de risico's voldoende in kaart zijn gebracht en of de investering op dit moment verantwoord is. En we moeten ons daarbij niet laten leiden door eventuele subsidies, want geld is een slechte raadgever. Er is veel aandacht, uitleg, informatie en onderzoek gedaan naar risico's, zoals aardbevingen. We hebben twee geothermieprojecten in Nederland bezocht en op initiatief van de heer Ubbens heeft er een uitgebreide expertmeeting plaatsgevonden.

De VOORZITTER: En de heer Ubbens wil ook een interruptie plaatsen.

De heer UBBENS (CDA): Ja bedankt, voorzitter. Hoor ik de heer Sijbolts zeggen dat we dit project zonder subsidies moeten gaan uitvoeren?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nee, ik heb gezegd dat het verleidelijk kan zijn om vanwege subsidies sneller in te stemmen met plannen, maar dat dit niet de hoofdreden moet zijn waarom we projecten ontwikkelen.

Ten aanzien van de aardbevingen vinden wij de argumenten om deze risico's te weerleggen voldoende onderbouwd. Dat geldt ook voor voordelen voor bewoners die worden aangesloten op een warmtenet. De boringen blijven een risico, maar de noodzaak om alternatieve energiebronnen aan te boren is groot. De eis voor de warmte-afzet fase 1 is 3500 woningequivalenten. Deze eis is ook vastgelegd in de kadernota Plankrediet Geothermie en Warmtenet Noord West. Het is tot op de dag van vandaag echter niet gelukt om dit aantal te halen, of te contracteren, misschien een beter woord. Want doordat de RUG slechts deels heeft getekend, blijft de teller steken op 3189 woningequivalenten, bleek uit de brief van het college van gisteren. De Stadspartij heeft daarom nog een aantal vragen aan het college. Kan het college aangeven wanneer de RUG besluit over de toekomst van het Rekencentrum van de RUG? En wat als de RUG negatief besluit? Welke zekerheden kan het college geven dat de gestelde woningequivalenten worden behaald? Welke argumenten heeft het college om nu af te wijken van het vastgestelde aantal woningequivalenten? En is het het college al bekend welke concrete bijdrage de Gasunie gaat leveren aan het warmtenetproject? Wij zijn benieuwd naar de antwoorden.

De VOORZITTER: Voordat ik de volgende spreker vanuit de raad het woord geef, zou ik even iets huishoudelijks met u willen bespreken. Dit is het laatste agendapunt. Het is 18.25 uur. We kunnen twee dingen doen. We kunnen proberen het af te maken, maar dan komen wij straks niet meer bij ons restaurant, omdat de Vismarkt vol staat. Het lijkt mij dat we dit ook niet onder druk van de tijd moeten zetten door het nu snel af te rafelen, dus ik zou me ook kunnen voorstellen dat we de eerste termijn vanuit de raad afmaken, dat we daarna gaan eten en daarna de eerste termijn van de beantwoording van het college doen. Zo zijn er nog meer varianten mogelijk. Wat is uw beeld?

De heer DIJK (SP): Voorzitter, komen we echt niet meer het restaurant binnen? Het is een beetje lullig als wij ze hebben gevraagd om open te blijven en we komen niet.

De VOORZITTER: Ik schat in dat wij toch nog wel even flink met elkaar in gesprek blijven en dat dit toch nog wel een uurtje zal vergen. Dat denk ik. Als u denkt dat dit niet zo is en we het rond 19.00 uur kunnen afronden, zou ik me kunnen voorstellen dat we het afmaken. Is dat niet zo, dan is het misschien toch verstandig om even te gaan eten.

Akkoord. We maken de eerste termijn van de raad af en daarna gaan we eten. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja dank u wel, voorzitter. Vinden wij dat wij onze energievoorziening moeten verduurzamen? Ja, volmondig, absoluut. En zijn wij van mening dat wij juist in Groningen, waar we te maken hebben met de aardbevingsproblematiek vanwege de gaswinning, risico's moeten nemen met nieuwe manieren van energieopwekking? Een aarzelend nee is het antwoord. Nee, omdat Groningen veel te lang de speelbal is geweest van de gasmafia, met alle risico's van dien en aarzelend, omdat vooruitgang soms het nemen van risico's inhoudt. Die moet je niet per definitie uitsluiten, maar dat mag je ook niet als excuus gebruiken om elke vernieuwing maar als verbetering te omarmen. En hiermee waren we dus aan het worstelen toen we de laatste informatie van het college kregen. De ondergrens van 3500 woningequivalenten wordt niet gehaald, maar: "Dit is geen enkel probleem, het gaat allemaal wel goed komen". Het gaat allemaal wel goed komen? Dat is nu net de trigger die we nodig hadden om de knoop door te hakken. Voor ons was het al een grensgeval en als het college vervolgens grenzeloos wil handelen is voor ons de grens bereikt. Dan krijg je wat ons betreft wel het nadeel van de twijfel. Een ondergrens is dus al een ondergrens en deze financiële losse eindjes van het college zijn voor ons de reden om hun stokpaardje uit te stellen. Het lijkt ook wat dat betreft een patroon te worden. Zie diftar, zie MartiniPlaza, zie topsportzorgcentrum. We moeten vertrouwen hebben en nu ja zeggen, maar meestal betekent het dat je gewoon niet terug kan en dat er geld verspild gaat worden.

De VOORZITTER: De heer Loopstra.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Voorzitter, ik hoor mevrouw Woldhuis praten over diftar. U bent dus tegen diftar?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nee voorzitter, dat hebt u mij niet horen zeggen. Wat ik probeer te benadrukken is dat wij elke keer een voorstel voor de kiezen krijgen en we maar moeten vertrouwen op de blauwe ogen van de wethouder, die zegt dat het allemaal wel goed komt. Maar we hebben een aantal voorbeelden gezien, volgende week gaan we het ook uitgebreid over het topsportzorgcentrum hebben en dat soort dingen, die niet het vertrouwen geven die ze eigenlijk zouden moeten krijgen. Dat is mijn punt.

De VOORZITTER: De heer Schimmel.

De heer SCHIMMEL (D66): Voorzitter, mevrouw Woldhuis zegt dat zij de wethouder op zijn blauwe ogen moet vertrouwen. Of groen, wat voor kleur ogen hij ook mag hebben. Toch blauw? Nou oké, dat doet er verder niet zoveel toe.

De VOORZITTER: Het enige wat hier van belang is, is de kleur van de ogen van het voltallige college.

De heer SCHIMMEL (D66): Volgens mij moet u de wethouder niet op de kleur van zijn ogen vertrouwen, wat die kleur ook moge zijn, maar moet u kijken naar de businesscase die voorligt en alle data die wij hebben verzameld, alle expertmeetings die wij al hebben gehad over dit project en moet u op basis daarvan de afweging maken: hebt u er voldoende vertrouwen in dat wij in de toekomst naar dat absolute minimum dat nodig is van vijfduizend woningequivalenten kunnen komen? Dan vind ik het toch raar dat nu, omdat er een klein kinkje in de kabel zit, namelijk dat de RUG niet voor het hele pakket heeft getekend, wat ze eigenlijk zou doen, dat vertrouwen ineens compleet weg zou vallen.

De VOORZITTER: U bent een interruptie aan het plegen. Ik dacht dat u dat even uit het oog verloren was. Gaat uw gang, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nou, ik vind het wel bizar. Het grootste risico is dat we te weinig contracten krijgen. En u stapt daar zo overheen en zegt: “Ja, maar ik heb wel vertrouwen dat het goed komt”. Ik vind het gewoon bizar.

De VOORZITTER: De heer Loopstra.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Voorzitter, onderzoek heeft uitgewezen, en daar hebben we ook steeds second opinions over gehad, dat het bij vijfduizend woningequivalenten al break even is. Dus hoe kunt u zeggen dat dit het grootste risico is? Ik heb begrepen dat boren het grote risico was.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ik heb het over de financiële risico's, waar wij het nu over hebben en waar ik mijn twijfels bij heb, waarom we niet met dit voorstel in gaan stemmen. Het kan toch niet zo zijn dat, als ik naar een bank ga en ik vraag om een hypotheek, en de bank zegt tegen mij: “Ja mevrouw Woldhuis, u moet minimaal zoveel verdienen en anders krijgt u die hypotheek niet”, dat ik dan gewoon zeg: “Ja maar goed, nou, ik kan daar niet helemaal aan voldoen, maar mag ik toch wel even die hypotheek krijgen?” Er is geen bank die dan tegen mij zegt: “Nou ja, omdat u van die mooie bruine of blauwe ogen hebt, krijg u toch gewoon het geld”. Dat is het punt waar ik het over heb. Die ondergrens. We hebben een ondergrens met elkaar bepaald en we zeggen gewoon met elkaar: “We stappen hier overheen, want we vertrouwen er wel op dat het goed komt”. Nou, ik heb dat vertrouwen niet en daarom zullen wij tegenstemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Schimmel.

De heer SCHIMMEL (D66): Ja, als je naar de businesscase kijkt, is het idee van dit plan dat we uiteindelijk warmte gaan leveren tegen een tarief dat op 85% zit van de huidige gasprijs. Acht u het waarschijnlijk dat, als wij aan mensen een lagere prijs gaan bieden voor hun warmte, wij dan niet in staat zullen zijn om mensen te vinden die denken: oh, dat is goedkoper en dan ben ik ook meteen van het gas af, van de “gasmaffia”, dan heb ik daar niet meer mee te maken. Vindt u het dan echt zo onwaarschijnlijk dat wij die extra tweeduizend woningequivalenten gaan halen?

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij dit onderwerp nu afsluiten. Volgens mij is het helder wat ieders positie is. Nog een laatste opmerking van uw kant?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja. Daar gaat het niet om, of ik daar vertrouwen in heb. We hebben met deze cijfers te maken en op basis van feiten en cijfers stemmen wij tegen.

De VOORZITTER: Oké. Wie mag ik het woord geven? Ja, de heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Wij als gemeente verbruiken relatief veel energie, als het gaat om warmte. Wanneer wij als gemeente de ambitie hebben om in 2035 energieneutraal te worden, blijkt dit een blok aan het been. Het gebruik van warmte zal dus ingekort moeten worden en/of er dienen andere vormen van energie gewaarborgd te worden. Geothermie is er een van en de Partij voor de Dieren is een enthousiast voorstander van geothermie. Onze huidige energiebronnen lopen, zoals wij allen weten, leeg en dit geeft de nodige schade aan milieu, mens en dier. Dat moet anders. Met het inzetten van de geothermie lijkt de gemeente Groningen een goede weg in te slaan. Natuurlijk naast zonne-energie, isolatie en windenergie. Groningen legt zichzelf hoge ambities op als het gaat om energiezaken en ook wij zijn van mening dat het onderdeel geothermie er prima tussen te scharen is. Het is een grootschalig project dat hier besproken wordt, dat voor een langere periode veel huishoudens in de stad kan voorzien van energie. Tot zover niets dan goeds. Echter, er dient wel een afzetmarkt te zijn voor deze mooie en duurzame vorm van energie. En zoals het lijkt was deze inmiddels goed gevonden en werd naar verwachting voldaan aan in ieder geval de minimale afzet in de eerste fase. We ontvingen deze week natuurlijk de brief met de mededeling dat toch niet alle contracten zijn ondertekend. Dat lijkt een beetje een domper. De vraag is eigenlijk: is er een redelijke verwachting over de besluitvorming van de RUG? Mocht de RUG zich wat dat betreft terugtrekken, zijn er dan al andere opties om alsnog de minimale afzeteis te kunnen halen? Hoe verzekeren wij ons ervan dat de huidige contracten ook daadwerkelijk getekend gaan worden, dat niet op het laatst ineens nog meer twijfel ontstaat, zoals nu bij de RUG het

geval is? Ik wil graag een reactie van de wethouder hierop. Ondanks dit punt blijven wij wel enthousiast over de geothermie an sich en over het algemeen zijn wij erg te spreken over de communicatie rondom dit onderwerp, zowel naar de raad als aan omwonenden en andere betrokkenen. Deze was veelzijdig en toegankelijk. Hierdoor lijkt het mogelijk een weloverwogen besluit te kunnen nemen over dit onderwerp. Bepaalde onzekerheden, zoals het gevaar voor aardbevingen, zijn zo goed als mogelijk weggenomen, waardoor wij concluderend zeker positief zijn over het voorstel. Waarschijnlijk zullen we instemmen met de verstrekking van het besproken budget, dat hiervoor vrijgemaakt dient te worden. Dank u wel.

De VOORZITTER: Eerst mevrouw Jongman en dan de heer Lammers.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. In de commissie hebben wij aangegeven dat we eerst best heel enthousiast waren over het project, maar dat er toch wel een soort moment van ‘go of no go’ aangekomen is. En dat je dan een afweging moet maken tussen kansen en risico’s, want het is een investering van 7 miljoen euro, waar we het over hebben. Maar niet alleen van ons, we vragen het ook van meerdere partners en we doen het niet in ons eentje, maar met een compleet opgezette NV. Waar we het over eens zijn met zijn allen, ook in deze raad, is dat we in het kader van duurzaamheid ook keuzes moeten maken voor de toekomst. Er zijn op dit moment meerdere sporen aan de gang: wind, zon en ook geothermie. Wij hadden in de commissie een aantal kritische vragen. Hoe zit het met de businesscase, wat betekent de komst van nieuwe energievormen voor de toekomst en wat betekent het voor de prijs die de mensen in de huishoudens gaan betalen? En ik moet zeggen dat de extra ambtelijke informatie en ook heel technische informatie ons toch ook nog wel veel betere inzichten heeft opgeleverd dan we eerder hadden in de commissie zelf. Want onze zorg voor bijvoorbeeld een energiedump, met heel lage prijzen, wordt dan weerlegd door de koppeling die gemaakt wordt tussen de gasprijs en de index op de SDE-subsidie. Dus in die zin gaan we ons met geothermie, als je puur naar de prijs kijkt, niet uit de markt prijzen. Een tweede vergelijking die we gemaakt hebben in de commissie is: is de investering in geothermie het wel waard, als je het vergelijkt met een spoor op windenergie of een spoor dat we willen uitzetten via zon? Wat dan ook heel duidelijk naar voren kwam, is dat het voordeel van geothermie is dat het een heel effectief gebruik van de bron is. Warmte komt boven en gebruik je meteen, ook in de huizen. Veel CO2 wordt bespaard. Met een windmolen heb je, ter vergelijking, wel elektriciteit, maar daar moet je nog weer warmte van maken. Dus dat is ook een aspect dat je in het geheel moet meewegen. En wat we ook nog meekregen uit die sessie is veel betere informatie over de bron, want waar eerst over vijftig jaar werd gesproken, staan nu cijfers van minimaal tachtig jaar. Weliswaar een investering in een put die dan weer veertig jaar meegaat, maar waar ook weer technologische verbeteringen in te verwachten zijn. Al met al een hele berg informatie om weer na de commissie tot nu te verwerken. Tot gisteravond. Oh ja, ik wil nog even de aardbevingsrisico’s benoemen. Wat ons betreft zijn die duidelijk en voldoende beantwoord. Ik heb daar nog wel een vraag over. Het college zegt: “Een adequaat werkend TLS geeft ons dan voldoende zekerheid en pas op dat moment gaan we gunnen”. Hoe ziet het college dat voor zich? Op het moment dat u een goed werkend TLS hebt, gaat u gunnen. Is het die manier waarop u gaat werken of gaat u al gunnen en ondertussen wachten totdat er een goede TLS is? Ik hoor graag het definitieve antwoord daarop.

Het twee punt is wat al mijn collega’s ook benoemd hebben, dat de ondergrens niet behaald is. De vraag aan het college is: dan hebt u hem niet gehaald, maar wat is uw verwachting voor de toekomst, op basis van het feit dat wij nu op 3189 zitten? Stel dat u verder helemaal niets haalt, wat betekent dat voor de businesscase? Die informatie staat niet in de brief die wij gisteravond gehad hebben. Dus graag ook daar nog een duidelijk antwoord op. En dan als laatste punt die SDE-beschikking. Dat is natuurlijk wel weer positief nieuws van gisteren. Dus de plussen en de minnen blijven elkaar hierop volgen. Maar we willen dit nog graag meewegen in ons definitieve ja of nee voor geothermie. Dus ik hoor het graag, dank u.

De VOORZITTER: Dank u. De heer Lammers.

De heer LAMMERS (Student en Stad): Ja dank u, voorzitter. Ik denk dat ik hier de voordelen van geothermie niet uiteen hoeft te zetten. In de afgelopen commissievergadering waren we al positief. Dat blijven we. Specifiek wil ik het traffic light system, dat TLS, dat mevrouw Jongman al aanhaalde, nog even noemen, want met de ingebruikname van zo’n systeem hebben wij het idee dat de veiligheid van alle inwoners van Groningen koste wat kost gewaarborgd wordt, wat toch wel een van de belangrijkste risico’s is geweest. De overige risico’s zijn denk ik goed uiteengezet door zowel de SP als D66. Wij

sluiten ons aan bij hun analyse van die risico's en wij delen dan ook de mening dat de risico's voldoende zijn afgedekt en we kunnen dan ook onze steun betuigen voor dit voorstel. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Loopstra.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Dank u, voorzitter. Zonne-energie, windenergie, biomassaprojecten, wat een moeilijke woorden allemaal, en aardwarmte: allemaal instrumenten om ons doel om in 2035 energieneutraal te zijn een stap dichterbij te brengen. Wij zijn dan ook verheugd dat het college met het definitieve raadsvoorstel 'Investing in geothermie en warmtenet Noordwest' is gekomen. Wij zijn onder de indruk van de zorgvuldigheid waarmee het project geothermie wordt opgezet.

Hierna hebben we te maken met WarmteStad en dan gaat het anders. Daar wordt aan gerefereerd in de brief die we gisteren hebben ontvangen.

De VOORZITTER: Ik ga eerst even de heer Koks de gelegenheid geven.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, ik merk dat de heer Loopstra ook moeite heeft met het woord 'geothermie'. Bent u er geen voorstander van om de term 'aardwarmte' te gebruiken?

De heer LOOPSTRA (PvdA): Dat vind ik een heel goede suggestie, voorzitter. Dan gaat het vanaf nu hopelijk goed.

Wij hebben in de commissie de toezegging gekregen van het college op het gebied van werk, van scholing en ook hebben we het gehad over de financiering van potten en pannen, waarbij het college ook beloofde daar bij de corporaties aan te werken. We hebben er inmiddels ook met warmte overleg over gehad, dus dat zit allemaal goed.

Wij schrokken wel even van die brief van gisteren, dat laatste stukje over besluitvorming naar 8 juni. Wat betreft de informatievoorziening zitten we op de lijn van de VVD. We willen wel graag op de hoogte blijven van dit project en niet alleen als het misgaat. We willen gewoon geïnformeerd worden over de voortgang. Maar, wat wel een beetje zo is, en die brief ademt dat uit: ja, zo meteen gaat het anders. Dan heb je de WarmteStad BV. In de commissie heb ik ook gezegd: "Het college blijft bij dit belangrijke project altijd verantwoordelijk". Wij willen straks niet hebben dat als ik vraag: "Nou, hoe zit het met de social return on investment bij dit project?", dat het college zegt: "Ja, daar kan ik niets over zeggen, want daar gaat de WarmteStad BV over". Ik vind dat met de toezegging die het college aan ons heeft gedaan, dat het ook in de toekomst de vinger aan de pols zal houden, en ook op termijn andere zaken, het college altijd aanspreekbaar is op dit traject. Daar wou ik het vooralsnog bij laten, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is het nu 18.40 uur en wij schorsen de vergadering tot 19.40 uur en dan gaan we door. De vergadering is geschorst.

(Schorsing 18.40 uur - 19.50 uur)

De VOORZITTER: Mag ik de leden van de raad verzoeken hun plaatsen in te nemen? Misschien nog even een klein puntje, voordat de wethouder het woord krijgt. Ik heb u nog in onzekerheid gelaten over agendapunt 7l. Daar hebt u zich natuurlijk grote zorgen over gemaakt, begrijp ik. Dit gaat definitief naar de volgende vergadering. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, dank u wel. Dank aan de raad voor de bijdragen. Ik wilde maar even beginnen, voor ik naar de inhoud overga, om ook dank te zeggen voor de complimenten die zijn uitgedeeld voor de informatievoorziening en voor de manier waarop het proces begeleid is. Daar hebben we ons best voor gedaan en ik denk ook echt dat de mensen van WarmteStad en onze organisatie daar complimenten voor verdienen. Want los van de inhoudelijke uitkomst, is het in elk geval zo merk ik, dat mensen het gevoel hebben dat ze op basis van de goede informatie een besluit kunnen nemen. En dat is van heel groot belang. Dus dat vooraf.

Velen van u hebben het aangegeven: de beslissing die vandaag voorligt, daar moet ik toch in algemene zin ook iets over zeggen, voordat ik naar uw vragen ga, is van grote omvang. Als het gaat om de energietransitie die we met elkaar door te maken hebben en de ambitie van energieneutrale stad, dan hebben we een heleboel projecten in deze stad. En dan is het ook nog wel zo dat we misschien tegen

elkaar zeggen: “Goh, het zijn allemaal wel kleine stapjes naar een heel groot doel”, want de opgave is heel erg groot, maar deze transitie, dit project van die geothermie waarmee je tienduizend woningen op die manier van duurzame warmte kunt voorzien, is echt ten opzichte van andere projecten een enorme bijdrage. Ik hoor dat het wel wordt gerelativeerd, maar ten opzichte van andere projecten is het echt een forse opgave. Daar komt bij dat we het niet alleen maar doen vanwege duurzaamheidsperspectieven, maar ook, en een aantal van u heeft dat ook genoemd, vanwege een aantal andere heel belangrijke voordelen die aan dit project verbonden zijn. Een van de belangrijkste is ook door de SP aangegeven, die gaat over de sociale opgave die we ook hebben. De winst die we hebben door ervoor te zorgen dat mensen betaalbaar kunnen wonen. Op deze manier kunnen we ook een bijdrage leveren aan betaalbare energielasten voor de korte en voor de lange termijn. En dat bij corporatiewoningen, waar dat ook geen overbodige luxe is.

Dan hebben we ook nog het thema van deze stad en zijn kennisinstellingen en de energiesector, die in deze stad zo goed draait en waar we ook zoveel werkgelegenheid door creëren. Ook daarvoor biedt het project natuurlijk een prachtige kans om ook op het Zernikerterrein met de kennisinstellingen zo'n project te kunnen draaien, dat te laten zien en er verdere kennis over te ontwikkelen, zeg ik alvast tegen mevrouw Koebrugge. Want natuurlijk is het zo dat wij met dit project ervoor zorg willen dragen dat we bijvoorbeeld op EnTranCe ook samen met marktpartijen willen kijken hoe we die techniek verder kunnen brengen. Hoe kunnen we nou leren van dit project, ook voor de toekomst? We zijn ook in gesprek met marktpartijen om te kijken of wij met die restwarmte bijvoorbeeld nog weer andere toepassingen kunnen laten plaatsvinden. Dus het is ook echt een project dat bijdraagt aan Groningen Kennisstad. En de vierde, heel belangrijke is de bevestigingsproblematiek, waarbij natuurlijk hoort dat we zeggen: “Laten we nu alles op alles zetten om de onafhankelijkheid van het gas te verwezenlijken”. Dus echt een paar heel grote bewegingen, grote doelen die hiermee dichterbij komen.

Dan voorzitter, mevrouw Jongman gaf het ook aan, de bijdrage van warmte in de hele energietransitie is van heel groot belang. We moeten niet alleen maar stroom hebben, maar ook warmte, want dat is 40% van het totale energieverbruik en bij woningen is dat 60%. Dus ook daar is het echt van belang om die beperkte mogelijkheden die er zijn om warmte duurzaam op te wekken, ook in te zetten.

Een groot project met veel voordelen. Maar er horen natuurlijk ook risico's bij. Bij een groot project als dit horen risico's. Die hebt u ook gezien en geïdentificeerd en daar hebben wij ook met Rebl en met anderen over gesproken. Dat is op de eerste plaats de boring. Hebben we daadwerkelijk een ondergrond en een druk waarmee wij verder kunnen? En het tweede is de afzet. Als het gaat om het eerste risico, dat van de boring, hebben we het mooie gegeven dat wij voor 85% een verzekering hebben afgedekt via een EZ-subsidie, de zogenaamde RNES-subsidie. Dat betekent dat we zo'n 1,3 miljoen euro risico overhouden op dat deel en dat is ook precies het bedrag dat wij toevoegen aan het weerstandsvermogen.

Het tweede gaat over de afzet en dan komen we natuurlijk direct op het punt van de 3500 woningequivalenten die ook door velen van u is genoemd. Ik hoef er geen geheim van te maken dat ik echt niet gelukkig was dat ik hier niet kon staan met ondertekende contracten die samen 3500 woningequivalenten vertegenwoordigen. Dat hebben we met elkaar afgesproken aan het begin van het traject en daar zijn we ook vol voor gegaan en tot heel kort geleden leek dat ook gewoon te lukken. Niettemin, dat is niet zo. We staan op ongeveer 3200 en dan is de terechte vraag: wat betekent dat nou eigenlijk en hoe moeten we dat zien in het perspectief van het hele traject? Wat zegt dat over het vertrouwen naar de toekomst? Dus we moeten even een stap terugzetten. Wat voor consequentie trekken we daaruit? Dan is het van belang om daar een aantal zaken bij aan te geven. In de eerste plaats is dat aantal van 3500 woningen echt bedoeld geweest, vanaf het kader al, om te laten zien: hebben wij met elkaar een kickstart voor dit project? Hebben we genoeg vertrouwen? Zijn er genoeg afnemende partijen die zeggen: “Wij willen meedoen aan het project en wij willen onze woningen er op aansluiten. Wij willen die sprong wagen”, zodat we ook verder kunnen richting 5000 en uiteindelijk naar 10.000 woningequivalenten. Want dat is natuurlijk het doel van dit project. Niet om 3500 woningequivalenten te behalen, maar om 10.000 woningequivalenten te bereiken. Dan constateer ik dat wij alle partners die we wilden betrekken hebben betrokken. Dat de corporaties hebben getekend, dat de Hanzehogeschool heeft getekend, dat de Rijksuniversiteit heeft getekend, dat er vertrouwen is bij die partijen en dat de enige reden dat wij nu niet precies die 3500 hebben in één gebouw zit, waar gewoon om een praktische reden, ik kom daar wel even op terug, nu geen contract voor getekend kon worden. Daar komt bij dat we nog zo'n 1400 woningen in de pijplijn hebben zitten waarvan wij hopen in elk geval een deel te contracteren in de komende periode. Dus er zijn ook gesprekken voor een veel groter aantal dat nog op komst is en het uiteindelijke potentieel dat we hebben geïdentificeerd in het hele gebied is 20.000 woningequivalenten.

Iets meer zelfs; ruim 20.000 woningequivalenten. We hebben ons gericht, ook wat betreft het perspectief op die 10.000, op een deel daarvan, eigenlijk op de helft daarvan, waarvan we hebben gezegd: "Laten we ons nou op de eerste plaats daarop richten", maar er is nog meer potentieel, ook nog voorbij die 10.000. En dan zegt het CDA: "Is dit nou eigenlijk niet de makkelijkste fase en wordt het niet steeds ingewikkelder om nu volgende partijen te contracteren?" Mijn stelling is dat dit niet het geval is. Dat heeft met twee voorname dingen te maken. In de eerste plaats is het nu juist een grote hobbel dat je in deze fase partners moet overtuigen van de haalbaarheid van het project, van de meerjarige zekerheid van afname van warmte, van een goede businesscase die er staat, waar je vertrouwen in moet hebben, terwijl we helemaal nog niets zien met elkaar. Er is nog geen put, er is nog geen netwerk en tegelijkertijd moet je een contract tekenen waarin je zegt: "Over twee jaar ben ik daarbij". Dus dat is een enorme hobbel waar je met elkaar intensief over in contact bent. Is dit nu een project dat echt haalbaar is? Daarvan hebben de partijen gezegd: "Ja" en vervolgens is de vraag welke woningen, welke complexen je allemaal nog kunt aansluiten, de komende jaren, om die afzetmarkt nog groter te maken. En we hebben nu gekeken naar gebouwen, ook naar de toekomst toe, die het snelst aan te sluiten zijn op het netwerk dat we gaan aanleggen. Maar het is niet per se zo dat dit de makkelijkste gevallen zijn. Dus het is niet zo dat we nu het makkelijkste hebben gedaan en dat het moeilijkste nog moet komen.

Voorzitter, dus dat is een aantal zaken vooraf, waardoor wij die beweging naar meer woningequivalenten met alle vertrouwen tegemoet zien. Het feit dat wij nu een tijdsprobleem hebben, een faseprobleem hebben, waarin wij heel graag bij deze besluitvorming het al zover hadden gehad, wil niet zeggen dat het risico is toegenomen dat we uiteindelijk die equivalenten niet gaan halen. Het feit dat een gebouw er tussenuit valt wil niet zeggen dat je in één keer geen vertrouwen meer hebt in het behalen van die duizenden equivalenten die je nodig hebt. Zo zijn we natuurlijk voortdurend in gesprek over allerlei gebouwen die uiteindelijk wel of niet kunnen worden aangesloten.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja bedankt, voorzitter. Waarom is dan die ondergrens in eerste instantie vastgesteld? Ik bedoel: wat heb je dan aan een ondergrens als die vervolgens niet zo heel veel zegt?

Wethouder GIJSBERTSEN: Ja voorzitter, hij zegt wel iets. Wij hebben met elkaar een ondergrens vastgesteld, omdat wij willen zien dat wij zo meteen een bron gaan aanleggen waaraan ook partijen zich willen committeren en waarvan ze ook zeggen: "Wij hebben woningequivalenten die erop aangesloten willen worden en wij willen ook contracten tekenen om dat te gaan doen". Je hebt een zekere basis nodig om daarmee te starten. 3500 had ook 3000 of 4000 kunnen zijn, maar het gaat erom of je voldoende vertrouwen hebt in de uiteindelijke ontwikkeling van het project. Dat hebben wij nu ook, juist omdat je die contracten al hebt en die partijen al hebt gebonden.

De heer UBBENS (CDA): Ja, dat zegt u, maar u zegt ook: "Je moet een ondergrens stellen om vertrouwen te wekken". En die ondergrens is niet gehaald. En desondanks "hebben wij er vertrouwen in".

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, het is niet één plus één is twee. Het is een ingewikkeld project. Op het moment dat dit zich voordoet, we wilden die 3500 halen en daar zitten we een paar honderd onder, wat doe je dan? Er is niet een soort automatische uitkomst: dan houdt het op. Dan zet je een stap terug en dan vraag je: "Wat zegt dat nu, dat we er niet zijn, voor dat totale project?" Dan constateer ik dat we nog heel veel perspectief hebben op de toekomst van de woningequivalenten, dat we goede partners hebben die ook vertrouwen hebben in het project, dat er heel veel potentieel is in de stad voor aansluitingen en, dat vind ik belangrijk om toe te voegen, dat zelfs als wij met 3500 door zouden moeten, dan nog: een paar mensen hebben gesproken over quitte spelen op 5000, maar met 3500 spelen wij in die zin quitte, dat wij als aandeelhouder WarmteStad niet extra hoeven te subsidiëren, zal ik maar even zeggen, bovenop de beslissing die nu voorligt. Wat wij graag willen is dat wij naar die 5000 gaan, omdat we dan ook dividenden kunnen verwachten later, en dan op het rendement zitten van 6%, dat wij ook in dit kader hebben afgesproken. Dus zelfs in dat scenario, zeg ik ook in de richting van mevrouw Jongman, ben je nog niet gelijk in de situatie waarin je je leningen niet meer kunt afbetalen, als WarmteStad. Maar niettemin. Ik wil er niet te lang bij blijven hangen, want het doel is uiteindelijk 5000 en 10.000 en nogmaals, we hebben daar vertrouwen in.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, u zegt eigenlijk: “Met die businesscase komen we met het aantal dat wij nu hebben, waar nu concreet voor getekend is, ook uit”. Dat zegt u?

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, er zit een marge in die businesscase van het niveau van het rendement dat we willen halen met die 5000 woningequivalenten en het rendement dat we moeten halen om aan onze betaalverplichtingen te kunnen voldoen. En dat laatste, daar is sprake van bij die 3500. Maar bij 5000 zit je op die 6% waar wij eigenlijk **van uitgaan** in de businesscase. Dus inderdaad, het is niet zo dat bij die 3500 er uiteindelijk automatisch een rekening komt naar de gemeente Groningen en naar het waterbedrijf om bij te betalen om de exploitatie van WarmteStad overeind te kunnen houden.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Maar ook niet bij 3189? Want dat is nu de basis waarop wij dit besluit gaan nemen.

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, dan wordt het heel precies op het aantal. U krijgt van mij de toezegging dat wij niet gaan gunnen als wij geen 3500 woningequivalenten hebben. We hebben nog twee jaar de tijd om sowieso tot die 5000 te komen. De uiteindelijke gunning is begin 2017. Wij zijn ervan overtuigd dat wij die 3500 dan hebben en als wij die niet hebben, dan kunnen wij niet gunnen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, wat voor financieel risico hebben wij dan als wij die gunning niet doen?

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, dan gaan wij over op het scenario waarin wij biomassa gaan uitvoeren. Dat is weliswaar qua duurzaamheid en uiteindelijk ook qua businesscase uiteindelijk niet zo gunstig als het aardwarmtescenario, maar niet eentje dat onmiddellijk leidt tot hele problematiek, omdat we dan de boring nog niet hebben gedaan en die kost natuurlijk heel veel geld. Die is veel duurder dan de investeringen die we moeten doen bij een biomassaproject.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, ik hoor de wethouder ook zeggen dat er 20.000 mogelijke wooneenheden in dat gebied zitten, die aangesloten zouden kunnen worden op aardwarmte. Komt van die 20.000 een groot deel uit de instellingen en bedrijven met wie we nu contracten hebben afgesloten?

Wethouder GIJSBERTSEN: Ja voorzitter, voor een groot deel wel. Het is complex. Er zitten ook particulieren bij, er zitten ook utiliteiten bij, maar er zit een groot deel bij van partners met wie we nu contracten hebben gesloten. Ja.

De VOORZITTER: Moment nog even. Mevrouw Koebrugge nog even en daarna kunt u vervolgen.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Voorzitter, dank u wel. Ik had nog een vraag over wat als we die 5000 niet halen en dan niet gunnen, maar overgaan tot een biomassacentrale. Hoe ziet u het dan met de subsidies die specifiek voor de geothermie verstrekt worden? Komt het dan ook nog steeds gewoon uit of moet er dan wel geld bij, omdat die subsidies er niet meer zijn?

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, wat ik zojuist zei is juist: we hebben een businesscase waarmee we ook in het biomassascenario uit kunnen. En het feit dat we de investering voor de boring dan niet hoeven te doen, compenseert het feit dat er andere kosten achter vandaan komen. Dus dat leidt niet tot een onmiddellijk financieel vraagstuk.

Voorzitter, er is een aantal positieve ontwikkelingen die hier ook tegenover staan, die hier ook een rol bij kunnen spelen. Op de eerste plaats de nieuwe SDE. We hebben de werkelijke beschikking niet binnen, maar die gaat zeker komen, waarmee we de businesscase echt een stuk robuuster kunnen maken. U moet dan denken aan een rendement dat minstens zo'n 0,5% hoger zal uitvallen en daardoor hebben we ook minder vertragsrisico. Want die oude SDE, daar liepen wij wat op in, omdat we eigenlijk iets te laat waren om die vanaf het begin te gaan gebruiken. Daar hebben we bij de nieuwe SDE geen problemen mee. We hebben onze financiers voor vreemd vermogen. Drie banken hebben aangegeven: “Wij kunnen hier ook vreemd vermogen in stoppen, onder bepaalde voorwaarden”. Het waterbedrijf is inmiddels ook,

sinds vanmiddag, definitief akkoord. De Provincie, GS, heeft ingestemd en legt het aan de PS voor via de wensen en bedenkingenroute, dus we zien een heel aantal positieve ontwikkelingen in het project. Wat denk ik ook goed is om te zeggen, in reactie op de Stadspartij, is dat de gesprekken met de Gasunie nog lopen en in een vergevorderd stadium verkeren. Ik heb nu geen aanleiding om te veronderstellen dat we daar niet uitkomen. Als dat lukt, heeft dat natuurlijk flink effect op de besluitvorming van vandaag in positieve zin, omdat we dan een extra publieke partner zouden hebben, die ook financieel bijdraagt aan dit project. Dus een aantal heel positieve ontwikkelingen. Ik vind het eerlijk gezegd echt een indrukwekkende prestatie, laat ik dat nog zeggen, voorzitter, dat wij in deze stad in staat zijn om met deze partners zo'n project letterlijk van de grond te trekken. Of in de grond, wat u wilt. Om met onze partners het project, zowel met de warmtebron als met warmtenet, tegelijkertijd op deze manier aan te pakken. Daar is ontzettend hard aan gewerkt en ik vind het echt een enorme prestatie. Als we kijken naar de risico's die voorliggen, dan zijn die er. Ik neem die niet allemaal weg. U hebt ook de Rebbel-groep gezien. Maar dan is de mening van het college echt dat de businesscase zoals hij er nu ligt, zo robuust is en de perspectieven op de afzet zo groot zijn, dat wij dit voorstel echt met vol vertrouwen aan u kunnen voorleggen.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, nog even over die Gasunie. Als u overeenstemming bereikt met de Gasunie, hoe moet ik dat dan zien? Komt u dan weer terug hier, bij de raad? Komt u dan melden: "We hebben er een partner bij en zus en zo ziet de overeenkomst eruit" en wordt dit dan voorgelegd?

Wethouder GIJSBERTSEN: Ja voorzitter, dan kom ik bij u terug. Dat is misschien een mooi bruggetje naar de vragen die zijn gesteld over de betrokkenheid van uw raad. We hebben in de raadsbrief opgeschreven dat wij ook volgens de kadernota Verbonden partijen met u afspraken hebben gemaakt. Dus we leggen een aantal grote besluiten, waarvan een aantal in de brief is opgenomen, aan u voor via de wensen en bedenkingenroute. We hebben elk jaar in oktober inzicht in de jaarcijfers van WarmteStad en ik zeg uiteraard toe dat wij majeure beslissingen die we de komende tijd gaan nemen, ook met u zullen delen. Maar het is waar dat u in een controlerende rol zit. Maar niettemin denk ik dat het goed is dat we ook aan de voorkant al een aantal randvoorwaarden hebben aangegeven. Bijvoorbeeld, zeg ik tegen mevrouw Jongman, over de ontwikkeling van het TLS. Dus zonder TLS geen boring. Dat TLS moet ontwikkeld zijn. Zonder 3500 woningequivalenten geen boring. Dus u hebt een aantal garanties vooraf en voor het overige geldt dat u ook echt door het college wordt meegenomen en ook gelegenheid hebt om aan de bel te trekken als dat niet gaat zoals u wilt of verwacht had.

De VOORZITTER: De heer Loopstra.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Voorzitter, ik heb alleen niet meer de toezeggingen van het college gehoord die aan mij gedaan zijn in de commissievergadering, waar we werk, scholing en ook de voorfinanciering van pannen en potten bespraken. Ik heb aangegeven dat onze fractie niet wil dat we op een bepaald moment tegen een muur oplopen en dat het college zegt: "Ja, maar daar gaan wij niet meer over, daar gaat WarmteStad over". Dus ik wil graag een bevestiging van de toezegging die het college aan mij heeft gedaan tijdens de commissievergadering.

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, omdat u zelf ook die toezegging al noemde in uw woordvoering, vond ik het niet nodig om die nogmaals te doen. Maar u hebt mij goed gehoord in de commissie. Dus die toezegging doe ik nogmaals.

Voorzitter, een aantal concrete vragen misschien nog. Een paar vragen zijn gesteld over het specifieke besluit van de RUG. De RUG besluit over dit gebouw waarschijnlijk eind dit jaar. Er is geen zekerheid over of dit specifieke gebouw nog werkelijk op het warmtenetwerk zal worden aangesloten. Als dat wel zo is, is dat hartstikke mooi. Als dat niet zo is, moeten we putten uit de andere equivalenten die nog in de rij staan. Nogmaals, we hebben er 1400 in de pijplijn zitten en uiteindelijk een potentieel van meer dan 20.000. Dan voorzitter: stoppen wij bij meer dan 100 bar met boren?

De VOORZITTER: Moment, de heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja, nog even terugkomend op het laatste punt, voorzitter. Hoe kan het nou zo zijn dat het nu pas duidelijk wordt dat het onduidelijk is bij de RUG of ze dit wel of niet in het project wilde houden? Waarom is dat nu pas bij de organisatie bekend?

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, dit stond natuurlijk ook nog op mijn lijstje. Dat is een goede vraag. Het is een beetje het punt van verrast worden. Wij hebben echt heel intensief contact met onze contractpartners. Het is niet een contact van 'we bellen eens een keer in de twee weken', het is echt een intensief contact. Ook op ambtelijk niveau is er echt gewerkt aan de voorbereidingen van dit specifieke besluit. Maar je ziet dat toch in het enkele geval van dit gebouw er in de communicatie over en weer een misverstand is ontstaan. Ik wil er ook niet helemaal over in de diepte treden, maar het is gebeurd. Maar het geeft mij in ieder geval geen aanleiding om dat vervolgens door te trekken naar allerlei andere projecten die we op de lijst hebben staan, want daar is ook allemaal een verhaal bij te houden. Maar ik kan het niet mooier maken dan het is. Dit gebouw, wij dachten echt dat het goed zou komen en dat we het contract konden tekenen, maar het bleek uiteindelijk niet zo te zijn. Dus dat is ongelukkig. Maar ik denk niet dat we daaraan grote conclusies over alle andere gebouwen op de lijst moeten verbinden.

Voorzitter, dan herhaal ik nog even mijn punt in de richting van het CDA. U had het over contractpartijen die zijn afgevallen. Dat is nadrukkelijk niet het geval. Er zijn geen contractpartijen afgevallen, er is een gebouw afgevallen. Dat is echt een cruciaal onderscheid voor dit debat en ook voor het vertrouwen dat je in dit project kunt hebben.

Dan had het CDA gevraagd of wij nu stoppen met boren, of beter gezegd een tweede boring doen, op het moment dat na de eerste boring blijkt dat de ondergrond in Groningen-stad toch wel verdacht veel lijkt op de ondergrond in het Slochterenveld. Het antwoord is: nee, dat doen wij dan niet. Dan gaan wij niet over tot die tweede boring. Dat zou buitengewoon onverstandig zijn. Dan, voorzitter, heb ik volgens mij de vragen gehad.

De VOORZITTER: De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Voorzitter, ik had er nog een vraag aan gekoppeld, namelijk waarom het dan niet mogelijk is om van die RNES-regeling gebruik te maken en of dat niet besproken kan worden.

Wethouder GIJSBERTSEN: Nee voorzitter, die regeling heeft betrekking op andersoortige risico's. Dus niet op aardbevingsrisico's. Het is een specifieke regeling, die RNES en die is gewoon niet van toepassing op dit type risico's en wel op de risico's waar we ook nu gebruik van hebben gemaakt. Dus die regeling strekt zich niet zover uit dat we daar op die manier gebruik van kunnen maken.

Voorzitter, ik was door mijn woordvoering heen, eerlijk gezegd.

De VOORZITTER: Ik ga eens even kijken of de raad dat ook vindt of dat er punten zijn blijven liggen. Zijn er geen punten blijven liggen? De heer Loopstra kijkt mij nog even indringend aan. Dan volgt daaruit automatisch de volgende vraag: is er behoefte aan nog een tweede termijn? De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Kunnen we even kort schorsen?

De VOORZITTER: Ja, dat is uitstekend. Dat zou dan mijn volgende vraag zijn. Hebt u behoefte om te schorsen? Dat kan. Vijf minuten?

De heer UBBENS (CDA): Vijf minuten.

De VOORZITTER: Akkoord. Dan schorsen wij vijf minuten.

(Schorsing 20.15 uur – 20.20 uur)

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. De heer Ubbens.

De heer UBBENS (CDA): Ja bedankt, voorzitter. In de eerste termijn heb ik ook een paar keer genoemd dat wij een onafhankelijke en complete afweging willen maken van het hele proces. Dat daarin die contracten voor ons wel een belangrijke rol hebben gespeeld. We hebben ons erover verbaasd dat een

aantal partijen daar heel gemakkelijk overheen stapt en dan ook die ondergrens als arbitrair neerzet. Dat heeft het ons wel moeilijk gemaakt, want dat geeft geen vertrouwen in het feit dat met die risico's verstandig wordt omgegaan. Ik denk wel dat de wethouder daar op zich goed op heeft gereageerd, al noemt hij wel wederom dat het 3000 kan zijn, maar ook 4000 kan zijn. Feit is dat wij moesten afdalen op een ondergrens van 3500 en dat die niet is gehaald. Ik denk dat de opmerking van de wethouder belangrijk is, dat we met het huidige aantal van 3500 in ieder geval uit de kosten kunnen raken. Ik denk dat we er wel vertrouwen in kunnen hebben dat we dat getal in ieder geval kunnen halen. Daar heb ik wel vertrouwen in. Dus dat is een goed teken.

Maar los van deze discussie die we net hebben gehad, wat ook vertrouwen geeft, is in ieder geval de informatievoorziening tot nu toe. Ik denk dat die altijd heel open is geweest. Ik heb nooit het gevoel gehad dat er informatie is achtergehouden. Dan is het wel vervelend om te zien dat er dus partijen zijn, bij dit proces betrokken, die plotseling op het laatste moment zich terugtrekken en dat we daarmee in deze discussie terecht komen. Maar in principe vind ik dat de wethouder onze twijfels wel heeft weggenomen.

De VOORZITTER: Mag ik dit beschouwen als een uitgebreide stemverklaring, mijnheer Ubbens? De vraag lag voor: wilt u een tweede termijn? Toen zei u: "Ik wil even schorsen". Maar het is akkoord. Zijn er meer stemverklaringen? De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. De antwoorden van het college en de toezegging van het college om niet te gaan gunnen onder de 3500 woningequivalenten, tezamen met een onderbouwing van de businesscase en de hogere garantie om de alternatieve energiebronnen aan te boren, zijn voor de Stadspartij voldoende redenen om vertrouwen te hebben in het project voor geothermie. Daarom zullen wij ook instemmen met het raadsvoorstel.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Voorzitter, mijn vraag van daarstraks over of die 20.000, die potentieel aanwezig zijn, ook bestaande contractpartners zijn, en de wethouder zegt: "Ja, voor een belangrijk deel" geeft ons het volledige vertrouwen dat er op den duur voldoende liefhebbers zijn, temeer ook omdat de energiekosten voor huurders lager worden of in ieder geval in de hand gehouden worden. Dus wij denken dat er groeipotentieel zat is.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Na eerdere hobbels die wat weg zijn genomen, waren er gisterenavond dus twee nieuwe hobbels. Maar ik vind dat de wethouder heel duidelijk geantwoord heeft, heel kort samengevat 'zonder TLS geen boring en zonder 3500 geen vergunning'. Op deze wijze denk ik dat dit voldoende vertrouwen geeft om door risico's, mochten die zich voordoen in de toekomst, toch nog weer van de 'go' op de 'no go' over te gaan. Dus in die zin kunnen wij straks ook het knopje 'ja' indrukken.

De VOORZITTER: Ja, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, ik moet vertrouwen op de woorden van de wethouder dat het allemaal wel goed komt, terwijl de cijfers en feiten nu zo zijn dat de afspraken die met de raad zijn gemaakt niet nagekomen kunnen worden. U hebt zelf het risico genomen om uw afspraak met de raad zo te organiseren dat als een partij afhaakt, de afspraken niet nagekomen kunnen worden. Dan moet de wethouder ook het risico accepteren dat er een fractie is die tegen gaat stemmen en het verbaast mij dan ook dat andere fracties hier zo makkelijk overheen stappen.

De VOORZITTER: Anderen nog? Niet? Dan stel ik voor dat wij gaan stemmen.
38 voor, 1 tegen. Het voorstel is aanvaard.

(Applaus)

10. Sluiting

De VOORZITTER: Hartelijk dank. We hebben speciaal omdat dit zo'n mooi resultaat is voor een concert gezorgd op de Vismarkt. Datzelfde concert is ook bedoeld om mevrouw Boogaard uit te luiden, want die zit hier vandaag voor het laatst. De vergadering is gesloten.

(Sluiting 20.26 uur)